

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.25 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.25

РІК CVI П'ЯТНИЦЯ, 16 ЛИПНЯ 1999 ЧИСЛО 29 VOL. CVI FRIDAY, JULY 16, 1999 No. 29

У Києві закінчили приймати підписи на підтримку претендентів

КИЇВ. – 12 липня, опівночі, Центральна виборча комісія закінчила приймати підписи, зібрані претендентами на президентський пост. Почався цей етап підготовки до виборів 14 червня. Спостерігачі вважали, що за місяць зі збиранням не менше одного мільйона підписів виборців справиться небагато з охочих позмагатися за провідну державну посаду. Але добре налагоджена робота своєрідних кооперативів, які за символічну платню займалися цією не дуже вдячною справою, допомогла навіть „непрохідним" кандидатам перевиконати норму підписів. Так, підтримкою необхідного числа виборців заручилися провідник недавно створеної партії „Єдина родина" посадник Черкас Володимир Олійник, голова зелених Віталій Кононов, народний депутат Юрій Кармазин та інші. Таку активність громадян у підтримці учасників виборчого маратону можна назвати сенсацією нинішніх виборів. Друга сенсація може статися днями. Але її важко буде назвати сенсацією. Швидше, це добре обмірковани сценарій ведення виборчої кампанії окремими претендентами на президентську посаду.

Відразу шість претендентів виявили бажання здати підписні лис-

(Закінчення на стор. 6)

Л. Кучма пообіцяв німецькому капіталу «зелену вулицю»

Г. Шредер і Л. Кучма під час зустрічі в Києві.

Федеральний Канцлер Німеччини Гергарт Шредер прибув 8 липня в Україну з дводенним візитом для участи в українсько-німецьких міжурядових консультаціях на найвищому рівні.

Відповідаючи на запитання журналістів одразу після прибуття, Г. Шредер заявив, що вбачає своє завдання у розвитку політичних та економічних відносин між Україною та ФРН. За його словами, Німеччина зацікавлена у розвитку співробітництва з Україною, зокрема, у таких галузях, як сільське господарство та інформаційні технології. До складу очолюваної ним делегації входить близько 35 підприємців.

Заява українського Президента Леоніда Кучми про те, що керівництво країни зробить усе, щоб німецький капітал відчував себе в Україні «набагато краще, ніж тепер», за ідеєю, мала б поліпшити настрій федерального канцлера Німеччини Гергарта

(Закінчення на стор. 6)

ЗА МАТЕРІЯЛАМИ АМЕРИКАНСЬКОЇ ПРЕСИ

Гіларі Клінтон пропаґує свою кандидатуру

В останніх днях уся американська преса широко аналізує поважні заходи Першої Леді Гіларі Клінтон для кандидування на становище сенатора штату Нью-Йорку.

При аналізі її можливості здобути цю позицію на перше місце виступає факт, що Г. Клінтон ніколи не жила в штаті Нью-Йорк та не знає його проблем. Все ж останнім часом дружина Президента приїхала до Нью-Йорку на довше перебування і вже створила комітет для пропаґанди та збирання фондів. Багато розголосу та описів здобули її відвідини ферми Д. Мойнігена в Делаварі, де зібралися десятки репортерів та фотографів, щоб мати нагоду зробити якнайбільше знімок та послухати як представляє Гіларі Клінтон свої можливості здобути місце сенатора. На фермі зібралося біля 200 осіб, виступаючи перед якими Перша Леді заявила, що буде відверто говорити про найбільшу перепону у її кандидуванні – факт, що вона не є мешканцем штату Нью-Йорк. Але кличем її фактично вже тепер передвиборчої кампанії є „слухати, що мешканці Нью-Йорку говорять!". Вже відомо, що вона шукає за відповідним престижним мешканням, в якому могла б жити з родиною після того, коли вони залишать Білий Дім. Зараз вона щораз частіше приїжджає до майбутнього місця поселення, і відвідини ферми Д. Мойнігена було її тринадцятою візитою до Нью-Йорку.

Ясне, що такий несподіваний поворот подій, коли йдеться про теперішніх мешканців Білого Дому, а особливо дружини Президента, викликає широке зацікавлення і безчисленні коментарі, статті і передбачення, що буде далі. Одні із

(Закінчення на стор. 6)

Українська Церква входить до міжнародної спільноти Православних Церков

Ігор Ісіченко, архиєпископ УАПЦ

На XI Міжконфесійному міжнародному конгресі релігійних діячів у Румунії ієрархи таких православних церков, як, наприклад, Константинопольський патріярхат, вступили в євхаристичне єднання з духовенством УАПЦ. Йдеться про церковні події, які без перебільшення можна назвати унікальними, безпрецедентними.

УАПЦ – це одна з двох наших Православних Церков, які міжнародна спільнота досі ігнорувала, піддавала їх принизливому остракізму. Попри те, що за УАПЦ та УПЦ КП стоять мільйони віруючих України, міжнародні організації — навіть екуменічні — «не помічали» їх, не запрошували на такі широкі зібрання, як, наприклад, Друга екуменічна асамблея в Граці та інші. А про те, щоб духовенство канонічних Православних Церков служило разом з нашими «неканонічними» Літургію, приймало причастя, можна було тільки мріяти. І ось тепер «вітер перемінився».

27 червня – 2 липня в культурно-пастирському центрі монастиря Дурау Румунської Православної Церкви проходив XI Міжнародний і міжконфесійний конґрес релігійних діячів. Темою конґресу було «Мистецтво і Літургія як засоби згуртування і єднання». Наскрізною ідеєю стала перспектива зба-

(Закінчення на стор. 6)

■ ОПИТНИК „СВОБОДИ": А ВАША ДУМКА? Стор. 4

■ ЗАМІСТЬ КАТЕРИНИ II – ПАМ'ЯТНИК ПЕТРОВІ ГРИГОРЕНКОВІ Стор. 11

■ СТЕРЕОТИП УКРАЇНЦЯ В РОСІЇ Стор. 13

■ ДІЯСПОРА СПРИЯЄ РУСИФІКАЦІЇ Стор. 15

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Поновлено розслідування загибелі Вячеслава Чорновола

На минулому тижні фракція Народного руху України (Юрія Костенка) висловила недовіру Тимчасовій слідчій комісії Верховної Ради зі з'ясування обставин загибелі лідера НРУ Вячеслава Чорновола, та голові комісії, заступникові голови Верховної Ради України Вікторові Медведчуку - і заявила про необхідність формування нової комісії. У заяві НРУ зазначається, що складається враження, ніби "комісія не зацікавлена у розслідуванні". Підставою для заяви стала "відсутність гласности в роботі комісії, яка "породжує різноманітні чутки або використовується окремими політичними силами для безпідставних звинувачень людей, зовсім непричетних до трагедії". У відповідь п. Медеведчук сказав, що виступить перед парляментом із доповіддю щодо обставин загибелі В.Чорновола після того, як комісія з'ясує ці обставини. Як наголосив В. Медведчук, "слідча комісія не діє й не діятиме в інтересах політичних сил, що зводять рахунки між собою". В.Медведчук поінформував, що слідчі органи, які до цього закінчили попереднє слідство, "врахували рекомендації парляментської комісії про допит додаткових свідків та вивчення додаткових версій". Таке рішення було прийняте у четвер після зустрічі членів комісії на чолі з її головою, з Президентом України Леонідом Кучмою. Президент "дав жорсткі вказівки" генпрокуророві України Михайлові Потебеньку та голові Служби безпеки Леонідові Деркачу, після чого слідство й було поновлено.

НАТО й Україна про можливість фінансування українського контингенту в Косово

Київ. 8 липня. Ряд країн веде переговори з Україною щодо можливого фінансування українського контингенту у Косово, повідомила в інтерв'ю УНІАН директор Центру інформації і документації НАТО у Києві Наталя Мельнийчук. Вона високо оцінила рішення ВР підтримати участь миротворчого контингенту України на Балканах, зазначивши, що в альянсі, зокрема, вітають можливість співробітництва з українськими військовими медиками та фахівцями інженерних військ. Говорячи про інформаційну політику альянсу в Україні, директор інформаційного представництва НАТО в Україні зазначила, що альянс намагатиметься поглиблювати співробітництво з Україною заради стабільности і безпеки в Европейському регіоні. Вона висловила переконання, що тепер Центр НАТО буде спроможний реально виконувати завдання з інформування населення України щодо трансформації альянсу та його політики.

Польща хоче запровадити візовий режим

Україна, як і інші країни Центрально-Східнього регіону, занепокоєна з приводу запровадження Польщею візового режиму у зв'язку із її майбутнім вступом до Европейського союзу, – зазначив перший заступник міністра закордонних справ України Євген Бешеда на прес-конференції. Він нагадав, що в ході офіційної візити до Польської Республіки Президента України Леоніда Кучми, президент Польщі Александер Кваснєвський запропонував країнам Центрально-Східньої Европи зібратися й обговорити це питання з тим, щоб "вийти на модель вільного переміщення людей в регіоні". Є. Бешеда зазначив, що не схильний на сьогодні загострювати це питання щодо Польщі, оскільки ця країна неодноразово запевняла, що "зміна безвізового режиму якщо й відбудеться, то не скоро". На переконання дипломата, Україна теж не стоятиме на місці. "Якби Україні вдалося набути статусу асоційованого члена ЕС, то це було б найкращим розв'язанням проблеми", - вважає він.

Що спричинило аварію українського ракетоносія "Зеніт"

З'ясовано причини аварії українського ракетоносія "Зеніт", що сталася у вересні минулого року під час запуску в рамках міжнародного проєкту "Globalstar". Співробітники російської Федеральної служби безпеки, внаслідок проведених в Саратові, Росія, оперативно-слідчих заходів, з'ясували, що одна з місцевих фірм виготовила комплектуючі деталі для системи управління "Зенітом" із грубими порушеннями технології: збирання їх проводилося без необхідних випробувань, передбачених нормативною документацією. Причому, збирання велося не в стаціонарних заводських умовах, а в автогаражі.

Головні проблеми українських жінок

Головними проблемами українських жінок є фінансове становище родини (75 відс.), дорожнеча продуктів (45 відс.), власне здоров'я та здоров'я родини (42 відс.), безробіття (39 відс.). Такі результати соціологічного дослідження, проведеного організацією "Жіноча справа" та Центром соціяльних і маркетингових досліджень "Соціс-Геллап".

Як вважає голова об'єднання "Жіноча справа", народний депутат України Ірина Бєлоусова, те, що три з чотирьох пріоритетів української жінки стосуються саме економічної площини (для порівняння - політична нестабільність, реформи, відносини з Росією хвилюють не більш як 6 відс. жінок), свідчить про готовність жінки дедалі активніше переймати на себе відповідальність за матеріяльне забезпечення родини, а також займатися бізнесом.

Головним джерелом прибутків українських жінок є зарплата у держсекторі (27 відс.) та пенсія чи інша державна допомога (27 відс.). Вона підкреслила, що власний бізнес годує лише 12 відс. жінок. Згідно із дослідженням, лише 27 відс. опитаних жінок зустрічаються з рідними, 35 відс. - з друзями. Протягом 1997-1998 рр. переважна більшість жінок (68 відс.) не відвідувала бібліотеки, не ходила до кіно чи театрів (74 відс.). Майже половина жінок (46 відс.) не відвідувала перукарню.

"Жінка все більше замикається на власних проблемах і на власній сім'ї та віддаляється від суспільства, третина респондентів стала менше вірити в людей порівняно з минулим роком, а 42 відс. опитаних значно менше впевнені в завтрашньому дні", – зазначає І. Бєлоусова.

Створено громадську організацію "Федерація вчених України"

Представники академічної, вузівської і галузевої науки проголосили про створення "Федерації вчених України" – організації, яка об'єднує наукову громадськість країни на основі спільних творчих, професійних і громадянських інтересів та цілей. Очолив оргкомітет федерації голова Комітету Верховної Ради з питань науки і освіти, академік Національної Академії Наук України Володимир Семиноженко. Про це було повідомлено на засіданні прес-клюбу Київського відділення Спілки журналістів України. Потенційні члени федерації – понад 225 тис. працівників академічної, вузівської і галузевої науки – мають намір зробити свій внесок у розбудову й розвиток держави, відстоювати інтереси науки, технологій та іноваційних особливостей розвитку економіки. На сьогодні у більш ніж 10 областях України створено регіональні осередки цієї організації. У плянах федерації - стати членом Міжнародної федерації вчених.

Адвокат П. Лазаренка звинувачує Генеральну прокуратуру

Адвокат Віктор Ніказаков, який захищає інтереси колишнього прем'єр-міністра Павла Лазаренка, вважає, що є всі підстави стверджувати, що органами попереднього слідства допущено ряд суттєвих порушень прав Павла Лазаренка. У заяві для преси В. Ніказаков повідомив, що наприкінці червня він надіслав заяву на ім'я Генерального прокурора України Михайла Потебенька з вимогою визнати ствердження, які містяться у поданні прокурора до парляменту, щодо провини П. Лазаренка у вчиненні злочинів, такими, що не доведені належними доказами. В. Ніказаков наголошує на необхідності скасувати подання Генеральної прокуратури до парляменту про надання згоди на притягнення до кримінальної відповідальности та арешт депутата Павла Лазаренка як таке, що суперечить закону і порушує конституційні права колишнього прем'єра. Якщо у місячний термін ці вимоги не будуть задоволені, адвокат екс-прем'єра буде змушений оскаржити дії Генерального прокурора у суді.

За інформаціями УНІАН

ТІЛЬКИ ФАКТ

Загальна площа житлового фонду України становить близько 1 млрд. кв. метрів. Середня забезпеченість житлом в Україні - 20,1 кв. метра з розрахунку на 1 особу, що майже втричі нижче від рівня забезпечености житлом у розвинених країнах. Третина населення забезпечена менш ніж 9 кв. метрами площі на 1 особу.

◆

Право на експорт товарів військового призначення власного виробництва та імпорту товарів військового призначення для потреб власного виробництва надано державній акційній компанії "Артем" (м.Київ), ВАТ "Мотор-Січ" (м.Запоріжжя) та Київському державному заводу "Авіант", підприємствам „Кавнт-радіолокація" і „Авіяційний науково-технічний комплекс ім. Антонова".

◆

Уряд виділить 9,16 млн. грн. для виконання комплексу протизсувних заходів у Києві на схилах міського саду від стадіону "Динамо" до Аскольдової могили.

◆

Близько 1100 гірників краснодонських шахт - "Талівська", "Оріхівська", ім. Лютикова та "Дуванна" вийшли в піший похід до Києва, вимагаючи виплати заборгованости з платні.

◆

Після тривалого планового ремонту розпочато вироблення електроенергії на першому енергоблоці Рівненської АЕС.

◆

Калуське акційне товариство "Карпатнафтомаш" (Івано-Франківська обл.) може стати першим в Україні виробником вишок для морського буріння.

◆

Ряд іноземних компаній, що здійснюють будівництво міжнародного аеропорту "Бориспіль", передали дитячому будинку для дітей-інвалідів у Ворзелі (Київська обл.) медичні прилади, кухонне обладнання, пральні машини, взуття на кілька десятків тисяч марок.

У прем'єра був важкий день

Прем'єр-міністер України Валерій Пустовойтенко під час засідання Верховної Ради у вівторок, 6 липня. У цей день український парлямент вирішував питання про недовіру урядові. В. Пустовойтенко зазначив, що в разі відставки Кабінету Міністрів постане реальна загроза переростання урядової кризу в конституційну. Він наголосив, що впродовж останніх років в Україні не було стабільнішої фінансово-економічної ситуації.

Вибори Президента України – тема зустрічі в УККА

Український Конгресовий Комітет Америки (УККА) проводить другу „зустріч-обід" у четвер, 22 липня, о 12 год. дня, в крайовій канцелярії УККА за адресою: 203 Друга Авеню (між 12-ою та 13-ою вулицями) у Нью-Йорку.

Оскільки президентські вибори в Україні не за горами, УККА вирішив присвятити цю зустріч цій важливій події.

Гостем нашої зустрічі буде відома українська тележурналістка та ведуча популярної телевізійної програми „Саме Той" Ольга Товкач, яка обговорюватиме тему „Засоби масової інформації в Україні напередодні президентських виборів".

За американською традицією, кожен учасник зустрічі повинен сам забезпечити себе обідом, в той час як УККА придбає гарячі та прохолоджувальні напої для всіх присутніх.

Просимо учасників зустрічі попередньо зголоситися до УККА за телефоном **(212) 228-6840/41.**

Щоб уникнути запізнілого каяття

Я народилася в Києві. Вже вдруге приїхала до США. Хочу розповісти читачам „Свободи" про деякі свої жалі.

Заздалегідь в українських осередках на Другій авеню Нью-Йорку і в „Свободі" (ч. 23) була об'ява про доповідь д-ра Анатоля Камінського „Підготовка до виборів Президента та розколи в партіях України" о 6-ій годині вечора, 10 червня, в домі НТШ. Я була присутня на цій цікавій доповіді, і дуже задоволена повною і дійсно правдивою картиною теперішньої політичної ситуації в Україні.

Але мене вразило, що на цій зустрічі, крім мене, було тільки три особи з так званої „четвертої хвилі". Можливо, багатьох з них вже не цікавить політичне становище в Україні, бо прибилися, нарешті, до американського берега. Представники старшої еміграції жваво цікавились подіями в Україні, вболівали за майбутні вибори Президента. Вони живуть тут давно, але ще міцно тримаються свого українського берега і продовжують, як хто може, підтримувати українські свята, газети, виступи і все інше, що йде на користь українцям і молодій незалежній державі.

Я звертаюсь до всіх з „четвертої хвилі" українства: „Доки ми будемо байдужими до становища нашої України, доти там будуть усі негаразди". Хоч потроху треба всім нам допомагати українській громаді, тут і в Україні, щоб не було потім, після „поганих виборів", запізненого каяття за свою позицію – „моя хата скраю – нічого не знаю".

Про себе. Я в Америці легально і незабаром отримаю „зелену картку". Мені дуже хочеться, щоб на чолі молодої України став національно свідомий, міцний і далекоглядний Президент. Тому я все ж таки думаю повернутися і намовлятиму своїх друзів і знайомих (а їх у мене багато) віддати свої голоси за Євгена Марчука. Він мій симпатик. Я вірю, що за його президентства корупція і мафія пригнуть трохи голови, а люди спокійніше будуватимуть нашу державу. Це просто мій погляд.

Марія Михайлець

Встигнуть перевірити усі підписні листи

"У Центральної виборчої комісії досить сил і досвіду, щоб перевірити всі подані підписні листи претендентів у кандидати на пост Президента у встановлений час", - заявив в інтерв'ю журналістам в останній день прийняття підписних листів секретар ЦВК Ярослав Давидович. Він сказав, що заявки на подання підписних листів на сьогодні подало 15 претендентів із 19 зареєстрованих претендентами в кандидати на пост Президента. До ЦВК здано підписні листи 13-ма претендентами. ЦВК до 2 серпня встигне перевірити всі подані підписні листи.

Соціялісти підтримають Кучму

Соціял-демократична партія України (об'єднана) не змінюватиме своєї позиції на виборах Президента України і підтримуватиме кандидатуру нинішнього глави держави Леоніда Кучми. На цьому наголосив заступник голови ВР України, лідер СДПУ(о) Віктор Медведчук, коментуючи висловлювання лідерів СоцпартіїУкраїни Олександра Мороза та об'єднання "Відкрита політика" Анатолія Матвієнка про те, що партія наприкінці літа - на початку осені заявить про підтримку іншого кандидата у Президенти.

У Малині О. Морозові заборонили зустріч з виборцями

Малинська районна адміністрація заборонила народному депутатові, голові парляментського Комітету з питань АПК Олександрові Морозу провести зустріч з жителями Малина в приміщенні міського Будинку культури, в якому начебто розпочався ремонт. Коментуючи цей крок місцевої влади, О. Мороз сказав, що глави місцевих адміністрацій отримали вказівку перешкоджати організації його зустрічей з громадянами, а у керівному апараті СБУ працює два десятки осіб, котрі займаються безпосередньо його особою: про-

АМЕРИКА І СВІТ

Є. Барак зустрівся з Я. Арафатом

ЕРЕЗ КРОСІНҐ, Ґаза. – Тут, на цьому сонцем випаленому клаптику землі між Ізраїлем і смугою Ґази, зустрілися новообраний ізраїльський прем'єр-міністер Єгуд Барак і керівник Палестинської самоуправи Ясир Арафат. Це перша за сім місяців ізраїльсько-палестинська зустріч, першочерговим завданням якої було оновити перервані переговори про замирення на Близькому Сході. Понадгодинна зустріч-розмова цих двох провідників – колишнього підпільника і колишнього генерала, котрі більшість свого життя присвятили завзятій боротьбі за краще майбутнє свого народу, відбулася в надзвичайно приязній атмосфері. Хоч вона не дала жодних конкретних результатів, все ж таки була тим першим кроком, який, сподіваються, промостить шлях до дальших переговорів і замирення.

Немає відповідного кандидата на місце С. Мілошевіча

ВАШІНҐТОН. – Незважаючи на сприятливу для цього існуючу ситуацію та бажання уряду Президента Била Клінтона, усунути югославського президента Слободана Мілошевіча від правління державою не є таким легким завданням. Після 11-тижневого бомбардування навіть найменша підтримка будь-якого кандидата зі сторони США може йому пошкодити. Протиурядові демонстрації опозиції та заклики, щоб С. Мілошевіч зрезигнував, є наявним фактом загального невдоволення. Однак справа нового керівництва Сербії дуже важлива для стабільности цілого реґіону, тому її треба розглядати з різних боків, а не тільки захопитися самою ідеєю усунення С. Мілошевіча. Крім того, покищо серед провідників сербської опозиції не видно відповідних кандидатів, які зуміли б вивести країну з політичного хаосу та економічної руїни.

Кубинська меншість вимагає перегляду іміграційного закону

МАЯМІ, Фл. – Сподіваючись переконати членів Конгресу переглянути американську іміґраційну політику стосовно Куби, американське протикастрівське угрупування розпочало посилену акцію в цій справі. Нещодавна сутичка судна американської прибережної сторожі з човном кубинських втікачів, які намагалися дістатися до берегів Фльориди, але закінчилось смертю однієї жінки та затриманням 11 інших осіб, стала причиною цих домагань. Ніноска Перез, речниця Кубинсько-американської національної фундації – протикастрівської організації з осідком в Маямі, заявила, що метою її організації є зв'язатися з кожним членом Конґресу та переконувати їх, що таке насильницьке втручання не рятує, а радше виставляє на небезпеку життя людей. Згідно з теперішньою державною політикою США, чужоземці, які в'їдуть до США, мають право просити політичного притулку, але тих, що їх переловлять на морі, повертають на батьківщину або до іншої країни.

Зростає злочинність у Польщі

ВАРШАВА, Польща. – Польський міністер внутрішніх справ Януш Томашевський, звітуючи минулого тижня у парляменті, підкреслив, що понад мільйон злочинів було вчинено у Польщі впродовж минулого року, що становить восьмивідсотковий зріст у порівнянні з 1997 роком. Злодійства та злочини зі застосуванням вогнепальної зброї зросли на 30 відсотків. Міністер Я. Томашевський зазначив, що головними причинами зросту цих явищ є низький позем життя і безробіття. Він також ствердив, що великі міста країни, зокрема Варшава, мають значні труднощі зі злочинністю. Він також додав, що поліція минулого року розв'язала всього тільки 49.2 відсотка злочинів.

В Ірані відбуваються демонстрації протесту

ТЕГЕРАН, Іран. – Тут вперше від часу Іранської революції, 20 років тому, відбуваються послідовні та багатолюдні демонстрації по всій країні.

Пляноване проведення цих демонстрацій й було причиною, що спонукала поліційні відділи безпеки та їхніх пильних прислужників застосувати силу проти продемократичної студентської демонстрації перед Тегранським університетом. З ґумовими кийками, бляшаними коробками зі сльозоточивим ґазом та фанатичною завзятістю ці пильні прислужники жорстоко розправилися в столиці країни з студентами-демонстрантами.

Подібні студентські демонстрації відбулися рівночасно у 18 містах країни, включно з такими космополітськими містами-центрами, як Табріз, Шіраз, Ісфаган, Мішед і Язд. Ці студентські демонстрації та жорстока розправа поліції з їх учасниками вказують на існуючу боротьбу між консерватизмом релігійних фанатиків і прагненнями молоді до обіцяних змін.

Син Нікіти Хрущова став громадянином США

ПРОВІДЕНС, Ровд Айленд. – У понеділок, 12 липня, Сєрґєй Хрущов, син совєтського вождя Нікіти Хрущова став американським громадянином, вибравши вигоди капіталізму, 40 років після того, як його батько твердив, що комунізм легко випередить американський спосіб життя. „Я почуваюся новонародженим, бо це початок нового життя" заявив 64-річний С. Хрущов після зложення громадянської присяги. Разом з ним громадянство США прийняла його дружина Валентина Голенко, що також присягала боронити Америку.

С. Хрущов і його дружина проживають в США від 1991 року. Він прибув сюди як інструктор історії „Холодної війни" до Бравн університету у Провіденс, де й

СВОБОДА

— Svoboda —

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280 Parsippany, N.J.07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510. UNA Fax: (973) 292-0900
E-mail: svoboda@worldnet.att.net

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Передплата на рік $50.00, на півроку - $30.00. Для членів УНСоюзу $40.00 річно, на півроку - $25.00. За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Епістолярний жанр як дзеркало українського суспільства

Уважно (і з дрібкою сумної іронії) оглядаючись на вісім років незалежности України, знайдемо принаймні один аспект, в якому молода українська держава не тільки не відстала від решти цивілізованого світу, але й далеко залишила за собою усі розвинуті країни разом узяті. Маємо на увазі безконечний потік „відкритих листів" на адресу уряду України, Верховної Ради і Президента. Пишуть буквально всі, хто вміє писати — політики, вчені, мистці, вчителі, лікарі, пишуть різні громадські організації, підприємства, колгоспи, так що ця, можна сказати, всенародна творчість охоплює всю проблематику суспільства і повністю віддзеркалює його внутрішній стан. Оскільки ж цей стан усе невтішніший, то й „відкриті листи" належать до жанру, що лежить десь між драмою і трагедією.

В останні два-три роки листи-заклики, листи-нагадування, листи-протести на адресу офіційного Києва все частіше надходять і від авторитетних діяспорних громадсько-політичних організацій. Навіть якщо брати це явище тільки як зовнішній факт, поза змістом самих листів, то все одно це якийсь феномен. Якщо б, наприклад, якийсь аналітик з Альфа-Центаври чи з якоїсь іншої плянети дістав від Вищого Розуму доручення вивчити цю справу і доповісти, то він, судячи з масовости „відкритих листів" і з їхньої скерованости в один напрям, повинен був би зробити висновок, що ми, українці, – найодностайніший народ у світі. Тим часом знаємо, що це, на жаль, не так.

Потреба писання листів випливає, отже, не з одностайности й однодумности, а з чогось іншого. Швидше за все – з протилежної причини, з того, що триста літ царизму і сімдесят два роки тоталітаризму значно змінили первісну українську природу – свободолюбну і, в кращому розумінні слова, індивідуалістичну, – прищепивши їй властиву росіянам „общинність", тобто схиляння маси перед паном і сліпу, рабську віру у „доброго" царя. От і пишуть тепер завзято українці – благають державну владу бути доброю, чесною, справедливою, відповідальною, забуваючи при тому, що вони самі – держава, господарі своєї землі і ковалі своєї долі.

То, може, замість адресувати кудись під самі небеса слізні, розпачливі чи навіть суворо-категоричні „челобитні", краще порозумітися між собою, на своєму народному рівні? Може, час уже усвідомити, що саме цей народний рівень є основою добробуту, порядку і розвитку в державі? Якби автори листів відклали убік пера й натомість взялися міцно за руки і сказали: „Досить!", то вмить владні верхи зрозуміли б, що справді досить знущатися з Богом дарованої української свободи.

Не тільки через абсолютну марність тих листів обіймає душу жаль, але передусім через те, що вони марні, будучи правдивими, об'єктивними, про що б не йшлося у їхньому змісті – про відсутність реформ, занепад виробництва, корупцію у верхніх ешелонах влади, злочинну байдужість до української мови, до відродження національної культури.

Коли цей тяжкий „перехідний" період залишиться позаду, коли Україна, нарешті, остаточно обтрусить зі себе постокумістичне лахміття, тоді, мабуть, варто було б видати окремою книжкою „відкриті листи" до безталанної теперішньої української влади таких великих українців, як Чорновіл, Лук'яненко, брати Горині, Сергій Головатий й десятки та сотні інших. Читаючи ці неспростовні документи нашої епохи, майбутні покоління дивуватимуться: невже усе це могло бути правдою...?

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про жіночу рівноправність

Скажуть читачі „О-ки", прочитавши такий заголовок: „Як можна писати на таку перестарілу тему?" А тим часом останні події так і спонукають задуматися над тим феноменом – як далеко дійшла тепер ця рівноправність і як далеко вона може ще дійти у майбутньому.

Бо тільки подумайте, мої шановні читачі, коли пишу ці рядки, у Нью-Йорку тисячі людей вітають першунок світових змагань з копаного м'яча, якими стали члени американської дружини. В суботу, 10 липня, вони здобули світову першість у грі копаного м'яча і завдяки тому стали славними дослівно на весь світ, але передусім на цілу Америку. Двадцять молодих дівчат, що перемогли китайок, відразу наступного дня стали геройками завдяки тому, що вміють добре копати м'яча. Чи не є це гідне призадуми і здивування?

Несподівано цей спорт, що донедавна був цілком чоловічим, став однаково мірою і жіночим, і зрівняв їх на спортових площах світу, зокрема Америки. Чи ж не є це ще один доказ жіночої рівноправности, який навіть у сміливих снах не був можливий? Вже сьогодні показують у спортових новинах малих дівчаток, що беруться за цей не дуже делікатний спорт, отже, можна сподіватися, що дуже скоро завдяки тому здобутті першости світу аж зароїться від жіночих дружин копаного м'яча, і так постане ще один доказ рівноправности, про який нашим бабуням, і навіть матерям, навіть не снилося.

Перейдімо тільки думкою все це, що здобули лише в останніх п'ятдесяти роках жінки на усіх відтинках життя – чи спорту, чи політики, чи професій – скільки для молодого жіночого покоління стало самозрозумілим, що ще для їхніх бабунь було недозволене чи неприпустиме. Ось потрапили мені в руки в останніх днях наші українські газети та журнали півсторічної давности, ще з-перед війни. Яке інакше в тому часі було ставлення до рівноправности жінок у всіх відтинках життя, скільки зусиль і боротьби віддано за цю рівність! Чи знаєте, наприклад, що ще у 1935 році жінки у Франції не мали права голосувати у виборах, а в українських часописах ішла гостра та дуже жива дискусія: чи могла б (!) жінка бути присяжною суддею. Скільки, отже, ще „табу" було перед Другою світовою війною, та як ця війна зовсім змінила настанову до рівности статей і життєвих прав.

Сьогодні, напередодні XXI сторіччя, від якого нас ділить лише декілька місяців, ми вітаємо представниць брутального спорту, як геройок, а питання, чи Гіларі Клінтон буде сенатором, є самозрозумілим і навіть не викликає ніякого сумніву, що вона може кандидувати, дарма, що вона жінка Президента, яка проковтнула його „скоки в гречку" і рішилася на власну політичну кар'єру. І тепер, якщо хтось сумнівається, у відповідності її кандидатури, то ніяк не тому, що вона дружина Президента, а хіба тому, що вона не є мешканкою штату, в якому кандидує.

Але пощо нам далеко шукати рівности жінок? Пригадаймо Наталію Вітренко і нашу українську пресу, яка поважно розглядає її можливості стати Президентом України. Навіть коли вона не здобуде того місця – її кандидатура свідчить, що і в Україні рівноправність дуже далеко тепер зайшла.

Кінчаючи розповідь про ці живі докази, хочеться дуже тихенько пригадати наш УНСоюз, який вже довшу хвилю не є тим давноназваним „батьком"- Союзом, бо і в організації, і в його пресі жінки наявно ведуть перед. Доведеться невдовзі говорити не про рівноправність жінок, а про боротьбу чоловіків за рівноправність...

О–КА

Надійшли перші відповіді на опитник „Свободи"

2 липня ц.р. редакція „Свободи" звернулася до своїх читачів з опитником, метою якого є вивчення їхньої думки про тижневик для дальшого поліпшення нашого видання. Ми з радістю відзначаємо, що читачі помітили цей опитник і виявили бажання взяти участь у цій своєрідній нараді про український тижневик: уже надійшло чимало анкет з грунтовними і доброзичливими відповідями, критичними зауваженнями і порадами. Коли потік листів з цього приводу припиниться, ми узагальнимо думки читачів, зробимо висновки і надрукуємо їх в газеті.

Сьогодні дякуємо тим, хто вже написав до нас і заохочуємо інших до участи в опитнику, особливо читачок, які покищо обмірковують свої відповіді.

Просимо також звернути увагу на таку деталь: пропонуючи оцінити газету, її тематику за 5–оцінковою системою, ми не зазначили, яка оцінка є вищою – „одиниця" чи „п'ятірка". В Україні, кращою оцінкою є „5", а в Америці „1". Просимо зазначати, яка з ваших оцінок є вищою, і перепрошуємо за цей клопіт.

Ласкаво запрошуємо брати участь у спільній раді про наш тижневик!

Редакція

Рядки з опитника

◆ *Не чекайте на дописи про події в громадах, а замовляйте повідомлення про це.*

◆ *Добре було б мати більше знімок і кращої якости. Марія Котик.*

◆ *Посмертні оголошення повинні бути менші.*

◆ *Зменшити розмір статтей. Огляд життя в Україні подавати більш пропорційно з цілої країни, а не лише з Києва та Львова. Вячеслав Вишневський.*

◆ *Зробіть газету трохи кольоровою, щоб більше впадала в око. Мені подобаються стислі, суттєві, короткі статті.*

◆ *Не старайтеся вдовольнити усіх, хто нарікає. Продовжуйте гарну роботу.*

ГОСТІ РЕДАКЦІЇ

„Мешканці Каламазу приймали нас дуже сердечно”

І. Явиляк, у якого мешкала гостя з Дніпропетровського, і Наталія Тарасова в редакції „Свободи”.

У місті з назвою Каламазу, що між Дітройтом і Чикаґо, перебувала недавно, в рамках обмінної програми, група українських професіоналів, в першу чергу підприємців. Серед них була учителька англійської мови із Дніпропетровського Наталія Тарасова, яка у поворотній дорозі додому затрималася у Нью-Йорку та відвідала редакцію „Свободи”. Ми мали нагоду послухати про її враження, які вона повезла в Україну.

– Скажіть, як сталося, що ви потрапили до цієї невеликої групи „щасливців”?

– Я виборола можливість поїхати в США на окремому конкурсі і так потрапила в групу з десяти осіб, що перебувала в Каламазу впродовж п'яти тижнів. В тому часі я мала нагоду перебувати серед американців, відвідати цікаву школу Монтесорі, як також школу Казу, та бачити різницю у навчанні в порівнянні з нашими школами. Тут усе відбувається менш формально, а все ж діти навчаються, і це я буду пробувати впровадити і в школі, в якій навчаю.

– А де ви постійно працюєте?

– Я працюю в першій приватній школі на терені Дніпропетровського, та вчу англійської мови. Але у нас переклади просто технічні, немає такої свободи навчання, яка панує в США. Ось погляньте, який гарний альбом я отримала від дітей зі шкіл, що їх мала нагоду відвідати, перебуваючи у Каламазу. Діти навчилися при цій нагоді багато про Україну. Я матиму дуже гарний спомин про ці відвідини, хоча п'ять тижнів – це не такий довгий час. Але мушу повертатися до праці.

– Хто є учнями першої приватної школи?

– Це діти від чотирьох до 12 років, в більшості із багатших родин, а школа в першу чергу кладе натиск на вивчення бізнесу, економіки та культури. Навчати дітей англійської мови мені подобається, а тепер, після відвідин Америки, візьмусь з новим ентузіязмом до праці. Перебування серед учасників цієї програми було незвичайно товариське і тепле. Я вела щоденник, який найкраще розповість, в якій гарній атмосфері ми перебували в Каламазу. А „Каламазу ґазетт” надрукувала про наше перебування репортаж із світлинами, під назвою „Враження українців”. Все це залишає гарний спомин.

О. Кузьмович

Після спеки – дощ

Літо в Україні дуже спекотне для останнього десятиріччя. Кожен дощ сприймається з радістю. От і ці діти радіють липневому дощеві в центрі міста Кіровограду.

Фото **Олега Шрамка** (УНІАН).

Заборонено в'їзд в Україну

Відомий бізнесмен, президент компанії "R.C.Group" голова Об'єднаної єврейської общини Вадим Рабинович, виступаючи перед журналістами на своїй прес-конференції в Тель-Авіві, Ізраїль, 30 червня, заявив, що головним ініціятором заборони його в'їзду в Україну вважає не державу, а особисто секретаря Ради національної безпеки і оборони України Володимира Горбуліна. За повідомленням прес-центру Служби безпеки України, Рабиновичеві з 24 червня 1999 р. на п'ять років закрито в'їзд на територію України за діяльність, яка завдає великої шкоди Україні.

Серед причин цієї заборони В.Рабинович назвав "прагнення В.Горбуліна монополізувати фінансові потоки, вплив на засоби масової інформації і спробу підпорядкувати собі єврейський рух в Україні, викресливши з нього Рабиновича".

Віталій Карпенко, політичний оглядач „Свободи”

Мовна карта у виборчих перегонах – дальше зросійщення

У п'ятницю, 9 липня, київська еліта на заклик столичних організацій "Просвіти", Конгресу української інтелігенції, Спілки письменників та Всеукраїнського педагогічного товариства ім. Григорія Ващенка пікетувала Адміністрацію Президента. Це був попереджувальний пікет на знак протесту проти чергових кроків Леоніда Кучми у напрямку подальшого зросійщення України.

Чашу терпіння українських патріотів переповнили дві події: доручення Президента міністрові освіти забезпечити можливість складання вступних іспитів до вищих навчальних закладів російською мовою, та проєкт президентського указу "Про задоволення культурно-освітніх потреб громадян України російської національности", що став відомий громадськості. Обидва кроки Президента Леоніда Кучми є антиконституційними, оскільки суперечать статті 10 Основного Закону.

Організація вступних іспитів російською мовою у розпал вступу молоді до вищої школи є провокаційною щодо державного будівництва (для якої держави готуватимуться кадри?), абсурдною щодо Конституції (порушується ст.10, що декларує державність української мови) та затратною щодо економіки (потрібні значні додаткові кошти, основна ціль яких – подальше зросійщення і без того зросійщеної вищої освіти, суттєве зміцнення позицій російської мови за рахунок применшення значення і звуження сфери вживання мови державної). Політологи однозначно розцінили цей крок: оточений цілою армією дорадників і помічників з Москви, Президент на їхні пропозиції вдався до названих акцій, аби завоювати симпатії і голоси всуціль зросійщеного Сходу та Півдня. Почасти це відповідає істині – чого тільки не зробиш, щоб утриматись у кріслі глави держави ще на п'ять років! – але тільки почасти. Бо в цьому конкретному випадку передвиборні інтереси Кучми-кандидата в президенти стали тільки приводом для оголення його справжньої внутрішньої антиукраїнської сутности. Спробуємо проілюструвати це прикладами.

Леонід Кучма, колишній секретар парткому, а потім і директор великого заводу, що належав до військово-промислового комплексу, більше мав справу з Москвою, ніж з Києвом, і знання української мови для нього було без потреби. Ставши президентом Української держави, він змушений був бодай для реклами оволодіти мовою народу, який обрав його на президента – і хай не вишукано, і хай тільки на людях, але все-таки говорить по-українськи. Але в душі він так і залишився підданцем Москви. Тому практично все, що він робив, обіймаючи найвищу в Україні державну посаду, не було спрямоване на національне державне будівництво. Скорше навпаки. За президенства Леоніда Кучми процес зросійщення досяг такого рівня, якого не досягав навіть за найактивнішого русифікатора Володимира Щербицького – українська мова за його президенства успішно витісняється з державних установ, силових структур, інформаційного простору, книгодрукування, вищої школи, культури і з повсякденного вживання.

Першим і, як потім з'ясувалося, вирішальним кроком у бік зросійщення стала "тронна" промова Президента у Верховній Раді, як тільки він вступив на цей пост, – тоді він заявив про доцільність (і необхідність) надати російській мові в Україні статусу офіційної, тобто – другої державної. І хоч під нищівною критикою обуреного українського загалу в Україні та діяспорі він більше не повертався публічно до цієї тези, однак виконавча влада його слова сприйняла як негласну вказівку переходити на російську, ігноруючи мову українську. Власним прикладом Леонід Кучма ніби підтверджував – так і треба. Він на перший поклик мчав до Москви, приймаючи її представників у Києві, обнімався й цілувався, його дружина, роз'їжджаючи по країні, спілкувалася виключно російською. Все це широко звучало на державних каналах телебачення та радіо, тішачи хохляцтво та українофобство. Адже президентське подружжя подавало особистий приклад: знання української мови в Україні не обов'язкове.

І не тільки приклад – Леонід Кучма намагається це узаконити: напередодні останніх парламентських виборів вніс до Верховної Ради поправку до виборчого законопроєкту – вилучити з нього норму про обов'язковість для кандидатів у депутати до українського парляменту знання української мови. Верховна Рада голосами комуно-соціялістичної більшости та інших депутатів-манкуртів прийняла цю поправку.

Коли була ухвалена нова Конституція, в якій вдалося все-таки задеклярувати державність української мови, Президент отримав законодавчу основу для утвердження і поширення мови титульної нації, але не скористався цим. На пропозицію Конгресу української інтелігенції вжити конкретних заходів щодо втілення в життя статті 10 Конституції, який подав проєкт указу з цього приводу, Леонід Кучма навіть не відповів. Звичайно ж, за таких умов конституційне положення про державність української мови, при мовчазному спогляданні Президента, просто ігнорується.

У світлі сказаного останні дії Президента, які й викликали попереджувальне пікетування з боку інтелігенції, сприймаються не просто як передвиборний трюк, а як логічне продовження антиукраїнської політики діючого Президен-

(Закінчення на стор. 6)

У Києві закінчили...

(Закінчення зі стор. 1)

ти на свою підтримку. До останнього відкладали це Олександер Ржавський, провідник Української Соціял-демократичної партії Василь Онопенко, „прихильник" Партії захисників Вітчизни Юрій Кармазин, головна „прогресивна соціялістка" країни Наталя Вітренко. Подали заявки на здавання підписних листів і провідники Патріотичної партії Микола Габер, а також Слов'янської – Олександер Базилюк. Окрім того, у Центральній виборчій комісії перевіряються підписні листи ще шести претендентів у президенти. Перший серед них – голова парляменту Олександер Ткаченко. Якщо з його листами не станеться якихось несподіванок, то буде зареєстровано четвертого претендента. Раніше мандати кандидатів вручено Леонідові Кучмі, Петрові Симоненкові, Євгенові Марчукові. З тих, хто має бажання стати президентом, 14 осіб ще не мають мандатів. Не виключено, що дехто з них почне кампанію звинувачення Центральної виборчої комісії у ніби свідомому уповільненні реєстрації. Без посвідчень кандидатів вони не можуть починати передвиборну агітацію на свою користь. Останніми в чергу за посвідченнями кандидатів стали головні викривачі нинішньої влади Олександер Мороз, Юрій Костенко і Генадій Удовенко, який лічить останні дні правління Кучми. Очевидно, не тільки вони матимуть претензії з метою нагадати про себе виборцям. Водночас працівники комісії, яка перевіряє підписні листи, працюють в три зміни, а для швидшого отримання посвідчень претенденти мали б заздалегідь здавати підписи на свою підтримку.

Ірина Коцина

Українська Церква...

(Закінчення зі стор. 1)

ною ідеєю стала перспектива збагачення світової християнської спільноти духовним досвідом православ'я. У конґресі брали участь понад 70 представників православних, католицької та протестантських церков з багатьох країн. Східню Европу презентувала делеґація Української Автокефальної Православної Церкви.

Варто особливо підкреслити, що вперше від часу її відродження в Україні УАПЦ брала повноправну участь у такому поважному екуменічному заході, зокрема спілкувалися там з представниками Вселенського патріярхату та Румунської Православної Церкви. Щоденні відправи Св. Літургії, які відкривали роботу конґресу, провадилася англійською, румунською, німецькою, фінською, а також українською мовами. Більше того, 1 липня було відправлено Архиєрейську Святу Літургію в каплиці св. Даниїла Відлоднка. Очолити її було доручено делегатові від УАПЦ архиєпископові Ігорю. Йому співслужили видні православні владики інших — канонічних — церков. Блаженніший архиєпископ Карелії та всієї Фінляндії Іоанн (під омофором Вселенського патріярха) прийняв святі таїни разом з архиєпископом УАПЦ. Нагадаємо, що спільне причастя — то найвищий рівень єднання у християнстві. Тому можна вважати це першою рішучою ознакою визнання УАПЦ світовою православною спільнотою.

Представники різних церков мали змогу ближче познайомитися з релігійним життям Румунії, яке після часів атеїстичних переслідувань переживає нині небувале піднесення. У країні налічується близько 300 монастирів; деякі з них мають по кілька сотень братів або сестер, серед них багато молодих. У монастирях іде активна реконструкція, приїздять численні прочани, а також туристи. Характерно, що настоятелі монастирів володіють принаймні однією з західньоевропейських мов — французькою, англійською чи німецькою. У Нямецькому монастирі учасники конґресу помолилися біля мощів преподобного Паїсія Величковського, полтавчанина, який посів значне місце в історії румунського та східньоевропейського чернецтва наприкінці XVIII ст. На конгресі йшлося також про митрополита Петра Могилу, який є сполучною ланкою між українським та румунським православ'ям. Взагалі доповідь, зроблена архиєреєм УАПЦ, викликала зацікавлення присутніх, чимало з яких вперше дізналися про існування самобутньої української релігійної традиції. Учасники конференції побажали УАПЦ Божої опіки, висловивши надію, що перша участь УАПЦ в екуменічному конгресі стане початком активної присутности УАПЦ у світовому християнському житті.

«День»

Г. Клінтон пропаґує...

(Закінчення зі стор. 1)

них досить прихильні до наміру Першої Леді, як ось у тижневику „US News", інші – менше, як коментарі у „Нью-Йорк Таймс". До такої різниці думок в першу чергу причинилася сумнозвісна історія Президента з імпічментом, в якому роля дружини не була легкою. Ясне, що вона мала після закінчення справи тільки дві можливості: або відійти в тінь зовсім, або вийти на політичне світло і спробувати „відігратися". Який буде вислід цієї відважної спроби, побачимо невдовзі. Але як видно із думок і статтей, більшість жінок стоїть за Гіларі, а це може дати й ту кількість голосів, яку вона потребує.

Правда, арґумент, що вона не є і ніколи не була мешканкою штату, з якого хоче кандидувати, не промовляє на її користь, але в останньому році вона показала багато моральної сили та відпорності на всі удари, які зустрічалися в її житті, а це жінки оцінюють особливо. Останні відвідини Нью-Йорку та ферми Д. Мойнігена за всіма ознаками були позитивними у підготовці Г. Клінтон до її дальших заходів. Але сам факт, що дружина такого контроверсійного Президента також кандидатує на політичний становище, викликає особливе не лише зацікавлення, але й десятки можливостей для перешкод, зрештою, так само, як і несподіваних успіхів. Про це засоби масової інформації постійно пишуть і говорять – радше з подивом, як з критичними зауваженнями.

Зустріч Кучми і Шредера

(Закінчення зі стор. 1)

Німеччини Гергарта Шредера. Адже німецький гість приїхав до України не лише тому, щоб вирішувати тут українські проблеми. Час, на який припав візит федерального канцлера Г. Шредера до України, для Німеччини не найкращий. Усе частіше її партнери по Европейській Раді схи-льні вбачати саме в стагнації німецької економіки причини девальвації европейської валюти, яка подешевшала з початку року вже на 12 відс. Як писав на початку червня „The New York Times", темпи економічного зростання Німеччини складають не більше 2 відс., що нижче рівня будь-якої іншої країни регіону ЕВРО (за винятком Італії), обсяги експорту незначні, інвестиції прямують за кордон, а рівень безробіття стабільно тримається вище за 10 відс.

Однак чи можна розраховувати, що публічні запевнення в зацікавленості німецькими інвестиціями і німецькими бізнесменами перейдуть до площини реальних фінансових операцій? Якщо розраховувати на законодавче поліпшення інвестиційного клімату, то надії тут мінімальні. Рідко який закон після вступу в дію поліпшував становище власне інвесторів. Інша справа, якщо нормативний акт адресований конкретно «комусь». Наприклад, днями Кабінет міністрів включив до переліку товарів «критичного імпорту» комбайни. Чи стоять за цією ініціятивою німецькі машинобудівники? Нам це не відомо. Але якщо Президент, обіцяючи сприяння німецьким підприємцям, мав на увазі аналогічну процедуру, тоді котрісь із проблем своєї країни німецький канцлер, можливо, вирішить.

Головною метою візити канцлера ФРН Гергарта Шредера до України було переконати українське керівництво не добудовувати двох реакторів Рівненської та Хмельницької АЕС. Цього від канцлера вимагає правляча коаліція соціялдемократів та зелених – але німецькі аналітики заздалегідь сумнівалися в успіху цієї місії. І недарма, бо Шредер нікого ні в чому особливо не переконав.

Виглядає так, що й Президент Леонід Кучма теж не надто переконав німців активніше вкладати гроші в Україну, хоча під час візити й було підписано вісім документів, переважно – про спільні проєкти.

Кучма пообіцяв «робити все, щоб німецький капітал почував себе в Україні значно краще, ніж зараз». Німці, на відміну від американців, не надто нарікали на український інвестиційний клімат – вони сюди просто неохоче йшли. Порівнювати багатомільярдні вкладення німецьких компаній в Угорщину, Чехію, Польщу, Естонію і 231.8 млн. дол. їхніх інвестицій до України за останні вісім років не доводиться.

Шредер каже, що спершу потрібно створити «добрі рамкові умови», яких Україна повинна дотримуватися, та забезпечити повернення процентів за кредитами.

ДОВІДКА: ФРН посідає одне з провідних місць у системі зовнішньоеко-номічних зв'язків України. Вона є другим після Росії торговим партнером. У 1998 р., незважаючи на вплив російської та азіятської фінансової кризи, активно розвиваються українсько-німецькі торговельні відносини. Обсяги двосторонньої торгівлі 1998 року становили 4.2 млрд. нім. марок і зросли порівняно з попереднім роком на 12.5 відс. У структурі українського експорту провідне місце посідають вироби легкої промисловості, кольорові метали, продукції чорної металюргії, хемічні вироби та сільськогосподарська продукція; у структурі українського імпорту Німеччини – машини та електротехнічна продукція, вироби хемічної та фармацевтичної промисловости, текстильні та швейні вироби. Загальний обсяг прямих німецьких інвестицій за період з 1991 – на початок 1999 рр. становив 231.8 млн. дол. За цим показником ФРН посідає третє місце після США та Нідерляндів).

Положення про Німецько-Український Фонд

Постановою Кабінету міністрів від 8 липня затверджено положення про Німецько-український Фонд (НУФ), спрямований на підтримку малого та середнього підприємництва в Україні. НУФ є юридичною особою, яка має від свого імені укладати угоди, нести зобов'язання, виступати позивачем та відповідачем у судах. Засновниками НУФ виступили "Кредитна установа для відбудови" (німецька структура) і Кабінет Міністрів України в особі міністерства фінансів та Національного банку України. Як зазначається в постанові уряду, учасниками НУФ можуть стати установи, підприємства та організації будь-якої форми власности, як українські, так чужоземні. Вступний внесок для учасників не може бути меншим за 2.5 млн. німецьких марок.

(За інформаціями УНІАН і «День»)

Мовна карта...

(Закінчення зі стор. 5)

та. Пікетувальники висловили і своє обурення, і свою рішучість зупинити зросійщення України.

Попереджувальне пікетування проводилося під гаслами: "Ні!" – дискримінації українців в Україні! "Ні!" – її подальшому духовному, соціяльно-економічному занепаду! "Ні!" – валові новітнього зросійщення! І наводився приклад недавніх виборів міського голови Києва: українські сили зуміли об'єднатися, згуртуватися і обрати українського посадника, відкинувши геть посягання зденаціоналізованого олігарха.

Наочний приклад для всієї України, як треба діяти на президентських виборах: об'єднано, відповідально, патріотично.

Помилитися неприпустимо – помилка може коштувати так дорого, що заплатити за неї Україні буде вже нічим.

Тому – пильнуймо!

Віталій Карпенко

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

З нашої молоді вийшов ще один доктор права

Галина Осціславська

19 травня цього року Галина Осціславська закінчила навчання з похвальною відзнакою у Ратґерській юридичній школі (Rutgers School of Law, Camden), одержавши ступінь доктора юриспруденції.

Галя – дочка Михайла та Марії Шульги. Після закінчення „гай-скул" у Рендінґстоні вона вчилася в Ратґерському університеті, де головним предметом вибрала психологію. Навчання закінчила у 1994 році із високою, а у відділі психології – із найвищою похвальною відзнакою, та була прийнята до Phi Beta Kappa Honor Society. Під час навчання в університеті Галя відзначилась у ділянці екстра-карикула (Extra Curricula). Вона мала добрі результати, допомагаючи студентам із емоційними проблемами, за що дістала похвальну грамоту „Доброволець Року". Крім цього, виконала спеціяльне доручення в галузі психології, а саме проаналізувала поведінку студенток у гуртожитках. За цю роботу дістала похвальну грамоту „Найкраща студентка відділу психології". На українській ниві виховання, Галя закінчила школу св. Андрія; також вчилася в Роми Прийми-Богачевської українських народних танців та була членом танцювального ансамблю „Сизокрилі". Охоче працювала як сестричка у літніх танцювальних таборах Роми Прийми-Богачевської, а також вчила танців у школі українознавства при церкві-пам'ятнику св. Андрія у Бавнд-Бруку.

У 1992 році разом із ансамблем „Сизокрилі" Галя виступала на відомих сценах театрів Львова, Києва, Харкова та інших міст, і при цій нагоді відвідала місцевість народження батька.

Після закінчення навчання в Ратґерсі Галя вийшла заміж за доктора медицини Данила Осціславського, сина Євгена і Марії Осціславських із Метавену, Н. Дж. Після весілля молоде подружжя переїхало до Дітройту, де Данило закінчив практику в ділянці швидкої допомоги. Галя працювала як директор психологічного обслуговування у старечому домі. Після двох років праці вона вирішила студіювати право, і у 1996 році розпочала навчання. Від наступного вересня працюватиме у адвокатській фірмі „Wolff aud Samson" у Розленді, Н. Дж. Її метою є спеціялізуватися у законах, що стосуються забезпечення здоров'я.

Галя і Данило – члени УНС, відділ 234-ий, Елизабет, Н. Дж.

Михайло Шульга

Анета Гевко – кращий працівник фірми Пепсіко

Анета Гевко

Генеральний менеджер фірми Пепсіко в Мадярщині українка Анета Гевко здобула нагороду імені співзасновника фірми Доналда М. Кендала за найвищі досягнення у керівництві новим підрозділом компанії.

Фірма Пепсіко є провідною в світі з продажу упакованих харчових продуктів. Її філії діють в 175 країнах, продаючи щороку товарів на 22 млрд. долярів.

Анета Гевко почала працювати в цій фірмі у 1992 році як менеджер на всю Україну, відкрила перше бюро фірми в Києві, завідувала 11–ма підприємствами. Потім їй доручили налагодити справи в Словаччині, ще пізніше – в Мадярщині. В грудні 1995 року вона стала реґіональним директором фірми з маркетингу в Центральній Европі і генеральним менеджером в Мадярщині.

Анета Гевко має диплом маґістра з менеджменту та диплом бакалявра інженерії. Високу відзнаку вона здобула як перша і єдина жінка в цій компанії. Анета є членкинею 94–го Відділу УНСоюзу у Ворені, Міш.

ЧИСЛОВЕ ЗЕСТАВЛЕННЯ ПРО РУХ ЧЛЕНСТВА УНСоюзу
КВІТЕНЬ 1999 р.

	Молодь	Дорослі	АДД	Разом
Активні члени 3/99	8,000	17,490	4,339	29,829
Неактивні члени 3/99	7,224	17,712	0	24,936
Всі члени 3/99	15,224	35,202	4,339	54,765
Активне членство				
Приріст у 4/99				
Нові члени	15	39	0	54
Нові УЛ	0	3	0	3
Прийняті наново	6	24	6	36
Разом	21	66	6	93
Убуток у 4/99				
Померли	3	78	0	81
Вибрали гроші	21	47	0	68
Відійшли з дозрілими вкл. грамотами	18	20	0	38
Виплачені посмертні вкладки забезпечення	9	16	0	25
Відійшли на част. виплачене забезпечення	0	0	0	0
Відійшли на безпл. продовжене забезпеч.	37	114	0	151
Вигасло забезпечення (активні)	1	6	18	25
Кінчилось забезпечення	0	0	2	2
Разом	89	281	20	390
Всі активні члени 4/99	7,932	17,275	4,325	29,532
Неактивне членство				
Приріст у 4/99				
Виплачене забезпечення	9	16	0	25
Відійшли на частинно виплачене забезпеч.	0	0	0	0
Вигасло продов. безплатне забезпечення	37	114	0	151
Разом	46	130	0	176
Убуток у 4/99				
*Померли	3	35	0	38
*Вибрали готівку	10	16	0	26
Дозрілі вкл. грам. неповної виплати	1	1	0	2
Повернені в активні	6	24	0	30
Вигасло забезпечення (неактивні)	0	0	0	0
Разом	20	76	0	96
Всі неактивні члени 4/99	7,250	17,766	0	25,016
РАЗОМ УСІ ЧЛЕНИ УНСоюзу 4/99	15,182	35,041	4,325	54,548

(* Виплачені і частинно виплачені грамоти)

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Европейська реґіональна конференція СФУЖО-1999

Делеґатки оглянули пам'ятки української архітектури в Свиднику.

17–18 червня в місті Кошіце, Словаччина, відбулась Европейська реґіональна конференція Світової Федерації українських жіночих організацій (СФУЖО). Конференція працювала під проводом голови СФУЖО Оксани Соколик. СФУЖО об'єднує 22 жіночі організації в 14 країнах світу. Делеґати і гості прибули з Австралії, Бельгії, Великої Британії, Естонії, Канади, Німеччини, Польщі, Словаччини, США, України, Франції, Чехії, Швайцарії.

Кілька днів перед початком конференції її учасниці провели в чеській столиці Празі, де мали зустріч з головою Організації українських жінок Чехії д-ром Тетяною Беднаржовою, поклали квіти на могили визначних людей – С.Русової, О. Олеся, О. Теліги, З. Мирної та ін., зустрілися з українською громадою в Празі і Подєбрадах, взяли участь в культурних імпрезах. Для учасниць конференції влаштувало спеціяльне прийняття Посольство України.

На конференції було заслухано й обговорено звіт Оксани Соколик про діяльність СФУЖО, травневі збори Української Всесвітньої Координаційної Ради в Києві, визначено дальші завдання. Ряд делеґаток і гостей виступили з інформаціями про діяльність і проблеми своїх організацій. Д-р Т. Беднаржова зробила доповідь "Отець д-р Августин Волошин і Карпатська Україна".

Після офіційних засідань конференція продовжила роботу у містах і селах Словаччини. Її учасниці відвідали Свидник, Крайнє Чорне, Вишній і Нижній Комарники, Гунківці, Крайню Поляну, Меджилабірці, Прикру, Миролю, Бодружалі, Гуменне, Снин, Пряшів, інші місця. Скрізь делеґатки зустрічалися з урядовцями і мешканцями міст і сіл, провідниками українсько-русинських організацій. Місцеві українці раділи тому, що до них прибули гості з далеких країн світу. Гості ж дивувалися збереженим пам'яткам української культури – ми відвідали Музей української культури в Свиднику, Ґалерію Дезидера Миллого, Сканзен, Музей сучасного мистецтва в Меджилабірцях, численні старовинні дерев'яні церкви.

У Свиднику щороку (впродовж 45 літ) відбувається Фестиваль української пісні і танцю, на якому цього року з успіхом виступили гості з Дніпропетровського.

Під час численних зустрічей ми почули й про сучасні проблеми українців Словаччини. Найсерйознішою з них є асиміляція і пословаччення українського населення. Раніше в селах масового проживання українців були українські школи і церкви. Тепер їх майже немає. Села занепадають, бо люди не мають роботи. Загрожує українському життю також так званий русинський рух, яким провадить проф. Павло Маґочі. Має проблеми також Українська Церква в Словаччині.

Частина делеґаток побувала також в Україні, на Закарпатті, де їх приймала голова Союзу Українок в Закарпатті д-р Оксана Ганич, яка теж брала участь у конференції.

Божена Ольшанівська,
м. Нюарк, Н.Дж.
Світлила авторка.

Хата в українському селі біля Свидника в Словаччині.

Дивився в майбутнє

Покійний Ярослав Голуб-Огородник присвятив 35 років свого життя науці та збиранню книг.

30 вересня 1998 року в мешканевій дільниці Дітройту на вулиці Ґудард сталась небуденна подія, варта уваги Книги рекордів Гіннеса. Невеликий гурток книголюбів заповнив перший контейнер книгами з 50-тисячної збірки Ярослава Голуба-Огородника, знаного сусідам як „book-man". Всі книжки були складені в цьому двоповерховому, шестикімнатному будинку і малому гаражі. Покійний Ярослав Голуб-Огородник присвятив 35 років свого життя науці та збиранню книг. Його збірка охоплює майже усю тематику про хід історії, розвиток культури і науки, та про релігійні основи нашої цивілізації.

Приблизно 40 відс. збірки – англійською мовою, 25 відс. – українською, 12 відс. – російською, 10 відс. – польською, 5 відс. німецькою і 8 відс. – іншими мовами. Серед літературних творів переважає клясика. Численні історичні, описові та аналітичні, твори охоплюють світлі та темні постаті і події минувшини.

Багато є книжок про філософію та мистецтво, про політично-економічні теорії та системи, про воєнну штуку та воєнні конфлікти, зокрема про Першу та Другу світові війни. Є тут словники та підручники до навчання майже всіх головних світових мов. Є кілька комплектів енциклопедій „Британіка" та „Амерікана", енциклопедії іншими мовами. А також визначні періодичні видання, копії рідкісних книг і т. п.

Покійний Ярослав любив мови і розмовляв багатьма з них. Він залишив велику мовну лябораторію в касетах та плитах, яка включає біля 15 світових мов. Брак коштів і людей до праці не дозволили зробити повного фахового опису збірки, з огляду на величезну кількість книжок.

За сприяння Українсько-Американського Архівного Музею і Бібліотеки в Дітройті бібліотеку покійного опаковували і побіжно переглядали бібліотекар, лікар, архітект, інженери, економісти, знавці народного мистецтва та члени дирекції музею.

Ярослав Голуб-Огородник народився 1924 року в селі Довге на Стрийщині. Виростав у високо патріотичному середовищі. Просто зі шкільної лавки вступив до Дивізії „Галичина". Брав участь в трагічних боях під Бродами в 1944 році. Йому пощастило вийти з вогненного пекла, завдяки знанню мов і проворності. Мобілізований до Червоної армії, потрапив на фронт, перейшов на німецьку сторону і знову повернувся до Дивізії.

По війні опинився в Західній Німеччині, в Мюнхені, де продовжував студії. Там його вибирають до особистої охорони Провідника ОУН Степана Бандери.

В 1949 році Ярослав переїхав до Дітройту, де в 1955 році одружився з Людмилою Шашло. В 1956 році народився син Павлик. Ярослав продовжував свою освіту, вивчав мови та збирав книжки.

Збігли роки. Виріс і закінчив студії Павлик. Зросла збірка книжок. Стало тісно в хаті, Павлик побудував полиці в гаражі і почав там складати книжки. Передчасна смерть сина в 1986 році була невимовно важким ударом для подружжя Голубів. В цей важкий час Ярослав зберіг свою непохитну віру, що впаде московська тюрма народів і у вільній Україні буде пекуча потреба на книжки з вільного світу. Ця віра єдналась з його повною присвятою своїй збірці, не шкодував тяжко заробленого гроша на книжки. Весь їхній будинок наповнився книжками.

Ярослав помер несподівано 2 січня 1998 року. На запрошення вдови Людмили збірку книжок оглянули представники декількох наших організацій та книгарень, але їх відлякувала відсутність каталогу.

Тим часом виявилось, що про призначення своєї збірки подбав таки сам Ярослав ще перед своєю смертю. Сталось це при нагоді його зустрічі з односельчанином, д-ром Ярославом Грицаком – істориком з університету ім. Івана Франка у Львові, який проходив стажування у Мишигенському університеті. На такий княжий дар Львівському університетові дала свою згоду вдова Людмила та її рідня.

Після узгіднення створено комітет (Василь Огар, Євген Репета та Михайло Цяпа). 17 ентузіястів протягом шести місяців працювали 3–4 дні в тижні по 4–8 годин денно. Це д-р Володимир Бровінський, Люба Федірко, Іван Ґалич, Григорій Корб'як, Григорій Костюк, Володимир Кушнір, Роман Лазарчук, Богдан Неганів, Микола Неганів, Оксана Огар, Олена Папіж, Іван Сорока та Петро Шнурівський.

Комітет звернувся із закликом до наших громадських і фінансових організацій за допомогою на покриття коштів опакування контейнерів. Фінансову допомогу подали нам Український Культурний Центр (674 дол.), Асоціяція українських студентів і ґрадуантів при Мишигенському університеті (405 дол.), Українська кредитова спілка „Будучність" (400 дол.), Українська кредитова спілка „Самопоміч" (400 дол.), Українсько-Американське допомогове товариство „Будучність" (200 дол.), Братство Колишніх Вояків 1-ої Української Дивізії (150 дол.). Д-р Зеновія і Оксана Стельмахи та Теодор і Розалія Токарчуки пожертвували по 100 дол. Загальна сума – 2,429.56 дол.

Другий контейнер вислано 23 жовтня 1998 року. Фінансувала перевезення збірки з Дітройту до Львова американська допомогова організація Sabre Foundation. Від імені Ділового комітету, від Людмили Голуб і її родини Шашло, як і всієї української громади, сердечно дякуємо організації Sabre, зокрема директорці Тані Витвицькій.

Діловий комітет

Екскурсії товариства „Самопоміч" в Нью-Йорку

Члени товариства „Самопоміч" в ботанічному саду.

З приходом весни товариство „Самопоміч" в Нью-Йорку здійснило першу прогулянку своїх членів до Ботанічного саду, що в Бронксі, знаного своєю красою. Трамвай провіз людей по цьому великому парку. Ми в обіймах природи добре відпочили. Друга екскурсія була до Пенсильванії, до свого роду малої республіки імігрантів з Німеччини та Швайцарії, які мають цілком відмінний стиль життя. Ми відвідали приміщення з мистецькими виробами – усе, що потрібне людині від дитинства до її старости, виконане руками цього народу.

Ми також ознайомились з процесом виробництва славних у світі „баварських прецлів". Величезна куля тіста виходить з отвору і машини розподіляють її, формують різні види прецлів. З прецлями в торбах, збагачені враженнями, з піснею на устах, вдячні організаторам – директорові програми Ірині Д'Алесйо, з дому Рибчак, працівниці суспільної опіки О. Лопатинській та голові товариства Н. Думі, ми повернулися додому.

А. Гелетей,
пресовий референт товариства „Самопоміч"

Свято пластової родини

5 червня заля пластової домівки Станиці Нью-Йорку була переповнена. В цей день пластуни всіх уладів, батьки, гості зібралися, щоб разом відзначити свято пластового журналу „Юнак".

„Юнак" – знаменитий журнал в пластовому світі. Його люблять і читають всі: від малого до великого у всіх країнах, де тільки розвивається Пласт. На святі панував дух єдности і братства. Прикрашені ілюстраціями і світлинами з різних періодів згадуваного часопису стіни нагадували сеньйорам і старшим пластунам чар їхнього юнацького пластування.

Юнаки і юначки підготували цікаву програму. Вони деклямували дотепні і серйозні дописи пластунів Америки від 60-их аж до 90-их років.

На імпрезі головне слово належало пл. сен. Ользі Кузьмович. Подругу Ольгу всі люблять і знають як велику ентузіястку Пласту і багатолітнього редактора журналу „Юнак". Тому було що згадати і розповісти цій невтомній українці, яка 65 років життя є активною в Пласті. На закінчення подругу Ольгу було вшановано спеціяльною грамотою, а від імени пластової громади пл. сен. Андрій Ганкевич вручив їй букет квітів. Свято пройшло весело і змістовно, присутні відчували себе членами великої української родини.

пл. сен. **Володимир Федорак,** СМ

Наші „байройтці" зберуться на Союзівці

Ініціятивний комітет запрошує професорів, учнів українських байройтських гімназій, учасників інших шкіл та мешканців музичного баварського міста Байройту, на з'їзд, який відбудеться 17–18–19 вересня 1999 року на мальовничій Союзівці в Кергонксоні, Н. Й. Ініціятивний комітет очолила Роксоляна (Рося) Огродник-Гарасимович. Більш як пів століття тому засновано українські гімназії, гуманістичну, реальну та інші школи в українському таборі переміщених осіб у Байройті. Там поз'їжджались українці з усіх земель їхньої поневоленої Батьківщини, а молодь, яка перервала навчання через воєнну хуртовину, згуртувалась у гімназіях, директорами яких були д-р Кость Кисілевський та інж. Костянтин Сімінський. Незважаючи на політичні переконання чи релігійну приналежність, гімназисти зав'язали нерозривну дружбу, яка триває й до сьогодні. Багато з них зустрічаються на з'їздах, тримають контакт телефонічний чи кореспонденційний.

На наступній зустрічі присутні полинуть думками в свою юність, пригадають табір, шкільні лавки, своїх друзів і подруг, юну любов, переживання, хвилювання, культурне життя гімназії, табору, спортові змагання та подвиги, Служби Божі та імпрези, на яких співав гімназійний хор під диригентурою проф. Анастасії Огродник-Жилавої, хор „Боян", пластування, мандрівки по Німеччині та прогулянки до парку Ермітаж, Фестшпільгавзу, відвідини міста Вільгельма Р. Ваґнера та Франца Ліста.

На зустрічі можна буде купити гарно видану книжку про байройтську гімназію під назвою „Байройтські спомини з юних днів, днів весни". Чепурно видана книжка в синій твердій обкладинці зі золотими буквами містить понад двісті фотографій, викликала вельми багато прихильних відгуків. Проминуло півстоліття від того часу, як ми були гімназистами. Протекло багато води у Дніпрі, та час на місці не стоїть і вже відлітають „сірим шнурком журавлі в вирій".

То ж збирайтесь, дорогі байройтці, на вересневу зустріч, щоб хоч ще раз зустрітись, і відпочити на свіжому повітрі, далеко від міського шуму, поспівати давніх улюблених пісень, оглянути старі знимки і відео з попередніх з'їздів і набратись нових сил. Побачимось на Союзівці!

Ярослав Ликтей.
Ютика, Н. Й.

Святкування ювілею проф. Миколи Ковальського

У березні 1999 року виповнилось 70 років людині, яка присвятила все своє життя науці, – докторові історичних наук, заслуженому діячеві науки і техніки України, академікові Міжнародної Слов'янської Академії Наук,засновникові осередку Українського Історичного Товариства в Острозі, членові редакційної колеґії „Українського Історика" Миколі Ковальському.

24 березня 1999 року в Острозькій Академії, де ювіляр сьогодні є проректором з питань науки, відбулися урочистості з цієї нагоди. М. Ковальського було нагороджено почесним урядовим знаком „Відмінник освіти України", а також премією за значний внесок у розвиток краєзнавчих досліджень.

У залі пролунали й привітання, надіслані ювілярові з різних куточків земної кулі, від знаних наукових установ та вчених. Серед них – привітання Наукової Ради Світового Конгресу Українців, Головної Управи та Київського осередку Українського Історичного Товариства, Міжнародної Асоціяції Україністів, Історичної секції Української Вільної Академії Наук у США, історичних факультетів, ректоратів та окремих катедр Львівського, Дніпропетровського, Харківського, Запорізького, Одеського та інших університетів, Російського Гуманітарного університету тощо.

Серед вчених, які привітали ювіляра, такі відомі історики, як голова Українського Історичного Товариства, голова Наукової Ради Світового Конгресу Українців, голова Історичної секції УВАН проф. Любомир Винар, голова секції Античної історії та Ранньої Історії України УВАН проф. Олександер Домбровський, президент Міжнародної Асоціяції Україністів, директор Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, академік НАН України Ярослав Ісаєвич, голова Київського осередку УІТ, проф. Михайло Брайчевський, голова Львівського відділення Інституту української археографії та джерелознавства ім. М. Грушевського проф. Ярослав Дашкевич, директор Центрального Державного Історичного архіву у м. Львові Орест Мацюк, заступник директора Центру ім. Яцика Канадського Інституту Українських Студій Сергій Плохій, проф. Ганна Швидько, Олена Апанович та інші.

Алла Атаманенко

Знов відбудеться „Веселий День”

Вхід на святкування „Веселого Дня” чикаґської Каси „Самопомочі” на оселі біля Равнд–Лейку минулого 1998 року.

Гарною традицією Каси „Самопоміч” в Чикаго є проведення „Веселого Дня” кожного року на кооперативній оселі в Равнд-Лейку. Найкращі умови цього дня створює Каса для своїх членів: безплатне паркування авт, сеньйорам надаються безкоштовно автобуси, всі присутні члени дістають подарунки, організовується культурний відпочинок, музика, танці, виступи артистів, ігри для дітей, конкурси, змагання і різні несподіванки.

На „Веселий День” в нашому місті всі чекають з нетерпінням – тут зустрічають своїх друзів, знайомих і рідних. Всюди чути розмови, сміх, музику. Кожний забуває про свій вік, хвороби, проблеми – всі відпочивають і веселяться!

Кульмінаційним моментом свята є грошеві виграші. На ці виграші Каса „Самопоміч” виділяє кожного року поважну суму грошей, і кожного року на 100 долярів більше, ніж попереднього. Дирекція і всі працівники Каси „Самопоміч” беруть активну участь у підготовці і проведенні „Веселого Дня”.

Це свято має велике значення для всієї української громади Чикаго і для членів нашої Каси. Воно згуртовує, виховує, підносить настрій, об'єднує всіх в одну велику українську кооперативну родину.

О. Плешкевич

МЕЦЕНАТСТВО

Засновано новий Освітній фонд

Дмитро і Марія Гулей

Подружжя Дмитро і Марія Гулеї створили 100-тисячний Освітній фонд. Проценти з нього призначатимуться для молоді, яка студіює українознавство, а саме: українську мову, українську журналістику і публіцистику, історію України, українську літературу і культуру. Можна буде також вживати дотації з процентів на видання праць і книжок на згадані теми. Склад дирекції Освітнього фонду: Дмитро і Марія Гулей, Володимир Окіпнюк, Олег Романишин і Ярослав Фенин. Дорадником є адв. Ярослав Ботюк, а книговодом – Роман Гіць.

Ось що розповідає з приводу заснування фонду Дмитро Гулей:

– Коли роздумуємо над ситуацією в теперішній українській державі, нас огортає тривога і жаль, що там все ще перебувають під загрозою українська мова, історія, культура, історичні пам'ятки, усе те, що дороге і святе для українців. Доля українського народу, особливо патріотичної української інтелігенції, була трагічною у нашій історії. Але й сьогодні, в час української державности, московська агентура в Україні і наші малоросихахли сприяють ще глибшому закоріненні в Україні російської мови. Українські вчені – професори, учителі, лікарі, інженери не мають праці і виїжджають у чужі краї. Завданням національно свідомої української інтелігенції є розбудити в нашій молоді патріотичні почуття. Тільки це може дати надію, що Україна виберється з ями, в якій її утримують старі сили.

Ми хочемо особисто прилучитися до цієї виховно-освітньої діяльности і нашим скромним Освітним фондом допомогти українським студентам, які студіюють українознавство. Засновуючи цей фонд, ми віримо, що й інші українські патріоти допомагатимуть нам у цій важливій справі. А хто схоче бути спільником нашого фонду, може вкласти до нього таку ж суму – 100,000 дол. Звертатися з цього приводу слід на адресу видавництва „Гомін України” (83 Christie St., Toronto, Ontario, Canada M6G 3B“, тел. (416)516-2443). З цієї нагоди моя родина складає 500 дол. на пресовий фонд газет „Гомін України” і „Свобода”.

Д-р Володимир Жила – публіцист і літературознавець

До 80-ліття з дня народження

Вже від 1952 року українська преса в Америці й Канаді пишається дописами й літературно-критичними оглядами професора Володимира Жили. В одній тільки „Свободі” появилося 200 його дописів. Поряд з професорською й редакторською працею, В. Жила часто дописує до професіональної преси і журналів як українською, так і англійською, а також португальською, німецькою мовами. Бібліографія його науково-публіцистичних праць сягає на сьогоднішній день далеко більше тисячі заголовків. Відгуки на його праці – наскрізь позитивні. Так, поет д-р Микита Мандрика писав, що В. Жила „у першу чергу вибився як літературний критик, головно через свою ревність у відношенні до питань критики української літератури в Канаді”. Він же зредагував книжку „Історія української літератури в Канаді”. Там він розглянув та проаналізував писання цілого ряду українських письменників, як Андрусишин, Білаш, Івах, Їжик, Климаш, Мандрика, Марунчак, Рудницький, Славутич та інші, а з неукраїнських авторів про українську тематику – Кірконел, Метюс, Гантер та інші.

В університеті професор Жила викладав російську мову й літературу, німецьку мову та порівняльне літературознавство. Він переклав із польської на англійську мову мовознавчу працю проф. І. Зілинського „Фонетичний опис української мови” (у співпраці з проф. В. Ейкоком). Ця праця була опублікована Українським науковим інститутом Гарвардського університету в 1979 році.

У ділянці порівняльного літературознавства проф. Жила, крім викладів і керівництва мовною лябораторією, організував при університеті постійні симпозіюми порівняльного літературознавства, був редактором перших томів „Записок” і співредактором дальших сімох томів. У них обговорювались точно означені теми з порівняльної літератури й були присвячені таким авторам, як Джеймс Джойс, Франц Кафка, Віліям Фолкнер, Джозеф Конрад, Альбер Камю, як також темам американської белетристики, етнічних літератур Америки, південно-американських літератур, клясичної мітології у творах XX століття тощо.

Володимир Жила розпочав свою діяльність пером у досить молодому віці, вже під час Другої світової війни, коли він був у полоні в Німеччині. У таборах полонених, щасливим збігом обставин, він зустрівся з цілим рядом молодих українських письменників і літературних критиків. Разом з ними почав видавати журнали „Україна” та „Вояцька слава”, що поширювалися як між українськими полоненими, так і доходили в Україну. З кінцем війни він служив у військових загонах отамана Бульби-Боровця. За участь у цих діях 16 квітня 1955 року йому було признано Хрест Українського Козацтва з золотою лавровою гілкою на стяжці.

Від 1987 року проф. Жила після емеритури в Тексасі працював протягом чотирьох літ викладачем в Українському вільному університеті.

Перейшовши на пенсію, працює далі. Він є членом НТШ, УВАН, Українського історичного товариства, Американського товариства порівняльної літератури, Американського назвознавчого товариства, Товариства сюрреалістів і дадистів та інших наукових товариств. Він є автором книжок: „Ідейні основи Шевченкової поеми ‘Гамалія’”, „З історії українознавства і славістики в Канаді”, „В. Гете в українській літературі” (німецькою мовою), „Український екзархат у Німеччині і Скандинавії”, „Президент Микола А. Лівицький і наша сучасність”, „Полум'яне слово” (у співпраці з Миколою Щербаком). Він зредагував також два збірники „Творчість Яра Славутича” (1978 і 1997), „Зображення Америки в різних літературах” (англ. мовою) та, прикрасивши своїми статтями, зредагував і довів до публікації великий регіональний збірник „Збаражчина”, що вийшов у двох томах.

Доктор Володимир Жила – український патріот, соборник, з глибоким почуттям професійної відповідальности, здобув собі належне місце як у світі його прибраної батьківщини, теж і в Україні. Його праці там цінять і перевидають.

Д-р Д. Б. Чопик

УКРАЇНА І СВІТ

Генерал свободи і людських прав

У Симферополі, столиці Автономної Республіки Крим, відкрито пам'ятник генералові Петрові Григоренкові.

Двадцяте сторіччя має не найкращу славу. Зокрема його можна називати „сторіччям геноцидів". Почалося воно кривавою оргією знищення вірмен в Оттоманській імперії і єврейських погромів в Европі, досягло свого апотеозу в „остаточному розв'язанні єврейського і циганського питань" нацистською Німеччиною, а потім розлилося по всьому світі міріядами більших та менших трагедій, які не припиняються й досі. Однак світ, зайнятий своїми справами, не хоче пам'ятати про це. Особливо обурює замовчування злочинів комуністичних режимів. Мене просто вражає, що навіть багато колишніх совєтських громадян дотепер не знають, що уряд СССР піддав поголовній депортації чотирнадцять (!) малих народів, частковій депортації – народи Прибалтики і України, а також низку інших етнічних меншостей. Вже близько було до депортації євреїв, яку унеможливила тільки смерть Сталіна.

Список чорних дат в історії імперії довгий. Серед них – 18 травня 1944 року – день, коли в Криму виганяли старих, жінок і дітей з отчих хат. Чоловіків серед кримських татар практично не було – вони воювали з фашизмом в рядах армії тієї держави, яка прирекла на смерть їхній народ. Майже половина депортованих (46.2 відс.) загинула у час депортації.

Уряд України надав депортованим повне право на повернення, однак в Кримській автономії, як і в усіх постсовєтських країнах, спадкоємці злочинного комуністичного режиму мають, на жаль, досить сильний вплив як на органи влади, так і на населення загалом. Татар, що повертаються, чекає дискримінація. Наприклад, безробіття серед них становить майже 60 відс. Не має рівних прав кримсько-татарська мова. Меджліс – орган національного самоврядування кримських татар – не має офіційно визнаного статусу. На вулицях Симферополя час від часу з'являються на стінах антитатарські гасла, в тому числі і заклики до нової депортації.

Але все ж часи змінилися, і вже в Криму не буде так, як цього хотілося б різним червоним і коричневим. У містах і селах стали з'являтися знаки іншого світовідчування, в назвах вулиць і майданів вже є імена борців з комунізмом.

Один з таких знаків – відкриття пам'ятника генералу Петрові Григоренкові – піонерові правозахисного руху в СРСР, оборонцю етнічних і релігійних меншостей. Новий пам'ятник має добрих сусідів: близько на розі того майдану стоїть пам'ятник братам Айвазянам – відомим кримським вірменам. Один з них був єпископом Вірменської Церкви, а другий – всесвітньо відомий маляр-мариніст Айвазовський. За пару сотень метрів від цього дару для Симферополя вірменської громади стоїть спонзорований відомим членом української громади Юрієм Колесниковим пам'ятник Єпископові кримському Луці (Воїно-Ясенецькому), подвижникові православ'я і знаменитому хірургові.

Я був надзвичайно зворушений, коли ще при совєтській владі у першому кримсько-татарському селищі Холмовка, що самовільно виросло, з'явилася вулиця Петра Григоренка. Пам'ять цього поетичного народу, що створив чарівні кримські леґенди, не перестає мене дивувати. Вулиця Григоренка є і в новому мікрорайоні Симферополя, а паралельно їй тягнеться вулиця ще одного захисника малих народів – російського письменника Олексія Кастеріна. В Судаку кримсько-татарська громада домагається назвати одну з центральних вулиць міста іменем ще одного друга кримських татар – Іллі Габая.

У переддень відкриття пам'ятника Григоренкові тутешні інтеґратори з партії 'Союз', які збираються відновити не в Бозі спочилий СРСР, оголосили про свій намір спорудити на тому ж майдані пам'ятник Катерині II. Тій самій Катерині, яка позбавила волі кримський народ, ліквідувала останні інституції української державности, запровадила кріпацтво в Україні, перетворивши країну суцільної письменности в забиту російську провінцію, залила кров'ю Дон, вирізала половину Башкирії, а в перервах між цими „подвигами" вела чемне листування з Вольтером. Справді чудні діла Твої, Господи: „пролетарські інтернаціоналісти" прославляють кривавого деспота, а „буржуазні націоналісти" називають вулиці в честь українця, росіянина та єврея, які боролися з насильством.

Прилетівши з Нью-Йорку, я не встиг пройти пашпортову контролю і заповнити митну декларацію, як опинився в обіймах мого друга і побратима – Мустафи Джемілєва, депутата Верховної Ради і голови Меджлісу.

Дві гарні дівчини – українка і кримська татарка – в національних костюмах піднесли мені хліб-сіль, а група дітей в кримських національних костюмах порадувала всіх присутніх виконанням хайтарми – кримського народного танцю. Мені було вкрай приємно бачити теплі, дружні взаємини між кримськотатарською і українською громадами, які я спостерігав упродовж всього мого перебування в Криму.

Наступний день почався з Панахиди по жертвах депортацій та по борцеві за права депортованих народів генералові Григоренкові. Службу відслужив о. Павло, епархіяльний секретар УПЦ Київського Патріярхату. На Службі Божій були присутні не тільки православні, але також багато мусульман. В короткій проповіді о. Павло казав, що 18 травня назавжди залишиться чорним днем в історії усієї України. Він ще раз нагадав, що з Криму услід за кримськими татарами були депортовані також вірмени, болгари і греки, що у 1947–49 роках понад два мільйони українців були депортовані з західніх областей України.

Пам'ятник моєму батькові офіційно був відкритий 17 травня, в переддень національного Дня трауру. Урочисте зібрання відкрив багаторічний політичний в'язень, ветеран руху за права людини в СРСР Мустафа Джемілєв. В своїй промові Джемілєв розповів про свої враження від зустрічей з Григоренком і про видатну ролю генерала в русі за права людини, зокрема за права кримських татар. На закінчення Мустафа сказав: „Коли ми звернулися за дозволом на відкриття цього пам'ятника, нам стали чинити перешкоди. Так само місцева влада відкинула нашу пропозицію перейменувати площу Радянську в майдан Григоренка. Однак, хвала Аллаху, корінний нарОд Криму повертається на рідну землю і не все тепер буде так, як хочуть ці чиновники. Пам'ятник Григоренкові буде завжди тут стояти, подобається це цим чиновникам чи ні. І майдан також носитиме ім'я Петра Григоренка".

1982 рік. Петро Григоренко промовляє у Вашинґтоні на відзначенні 10-ліття Икраїнської Гельсінкської групи.
Фото з архіву „Свободи"

Другим виступив голова Народного Руху України, депутат Верховної Ради і голова парляментської Комісії з прав людини і міжнаціональних взаємин в Україні Генадій Удовенко. Високо оцінюючи мужність генерала Григоренка в його боротьбі з тоталітарним режимом, Г. Удовенко подякував кримськотатарському народові за вшанування пам'яті генерала Григоренка, видатного борця за права людини, і повідомив, що напередодні під Києвом громадськість вшанувала пам'ять 120 тисяч розстріляних в 1937–41 роках органами НКВД: ґебісти розстрілювали людей, коли нацистські війська вже входили в Київ. Г. Удовенко також нагадав, що пам'ятник генералові Григоренкові – це подарунок Народного Руху Полтавщини.

Генріх Алтунян, член-засновник Ініціятивної групи захисту прав людини в СРСР, колишній політв'язень, депутат Верховної Ради України першого скликання, поділився з присутніми своїми спогадами про генерала. Закінчуючи він сказав: „Нехай ніколи більше не доведеться нам бачити криваві червоні прапори. Нехай завжди тішать наш зір ті кольори, які ми бачимо сьогодні. Слава Україні! Слава кримським татарам!".

Виступили також колишні політв'язні Айдер Зейтулаєв, Микола Горбаль, Ельдар Шабанов, голова Українського комітету у справах національних меншостей Олександер Рудько, було зачитано багато вітальних телеграм від окремих осіб і громадських організацій з країн, що входили до складу совєтської імперії.

Юрій Колесніков, президент Української інтернаціональної компанії газифікації і будівництва, висловив впевненість, що людей на цей майдан привела глибока повага до покійного генерала Григоренка. Ю. Колесніков сказав, як вразило його, що в останні місяці життя Петро Григоренко забув чужоземні мови і міг говорити тільки по-українськи. Емоційними і глибоко мудрими були виступи ветеранів кримсько-тараського національного руху Зампири Асанової, Дільшата Ільясова, Айші Сеїтмуратової, Ваджії Кашки, Ільми Отерова, представника Народного Руху України Леоніда Пелунського.

На закінчення симферопольці надали слово мені як авторові книги про долю кримських татар, що вийшла в Нью-Йорку в 1977 році, і як синові леґендарного генерала. Після виступів були відслужені два Молебні – православний і мусульманський. Урочиста подія закінчилась відспіванням українського і кримсько-татарського гимнів.

До Нью-Йорку я повертався через Москву, і тому зміг придбати з десяток російських газет. Мене цікавило, що пише російська преса про події в Криму і як ставиться до колишньої політики депортацій. Але, на моє здивування, тільки одна газета, з тих що потрапили до моїх рук, дала про цей чорний ювілей невелику вістку на четвертій сторінці.

Стаття, під назвою „Кримські татари взяли Симферополь", опублікована в газеті „Комерсант", містить таку фразу: „Татари вимагають значного розширення своїх прав, а по суті претендують на отримання статусу, аналогічного статусові українців і росіян в Україні". Значить, росіян досі обурює, що кримські татари на своїй рідній землі вимагають для себе рівних прав.

Залишається тільки поспівчувати російському суспільству. Не бажаючи пам'ятати жахів минулого, воно прирікає себе на їх повторення.

Андрій Григоренко,
Нью-Йорк–Симферопіль–Карасу Базар–Бахчисарай–Нью-Йорк
Травень–червень 1999 р.

ВІСТІ З ОТТАВИ

Леонід Кравчук відвідав канадську столицю

Леонід Кравчук, посол України в Канаді Володимир Хандогій, сенатор Рейнел Андрейчук.

Від 7 червня до 11 червня в Оттаві перебував перший Президент незалежної України Леонід Кравчук. Як голова Державної комісії з проведення в Україні адміністративної реформи, він очолював групу з 15 українських урядовців, завданням яких було дослідити можливості прискорення реформи центральних органів виконавчої влади в Україні на основі досвіду канадського державного управління. Спонзорували цю візиту Канадське агенство міжнародного розвитку (CIDA) та Інститут управління Канади. Українська делегація зустрілася з представниками декількох міністерств Канади, також була присутня на сесії парляменту.

Під час зустрічі делегації з амбасадором України в Канаді Володимиром Хандогієм я мала можливість взяти в Л. Кравчука коротке інтерв'ю, і перше моє запитання, певна річ, стосувалося президентських виборів в Україні у жовтні цього року.

– Головним супротивником на цих виборах для Президента Кучми буде соціяльно-економічна ситуація. Люди не відчули на собі позитивних наслідків реформ. Безуспішність реформ зумовила велику політичну боротьбу в Україні, вона переступила всякі правила і вийшла за межі України. Включилися чинники, наставлені вороже до української державної незалежности, мають вплив російські елементи в нашій політиці, які хотіли б скасувати діючу Конституцію України.

Якщо наші державницькі сили не спроможуться на розумні кроки, ситуація може стати ще гіршою. Я певен, що це розуміє і Президент Л. Кучма.

– Як народний депутат України, з ким Ви і до чого прагнете?

– Наша Соціял-Демократична партія України підтримує нинішнього Президента. Він захищає державу, стоїть на засадах незалежности України. Разом з тим ми відверто кажемо про ті проблеми, які Президент Кучма вирішує незадовільно.

– Які сили становлять небезпеку для незалежної України?

– Україну роздирають внутрішні суперечності. Комуністи малюють майбутнє в союзі з Росією, селяни-соціялісти також. Голова Верховної Ради відверто висловлює бажання з'єднатися з Росією за зразком Білорусі. Люди вже не знають, кого слухати. Їх не об'єднують для вирішення гострих проблем, а навпаки, роздирають, сіючи серед них сумніви, брехню, різні інсинуації...

– Як ви оцінюєте відомі події в Косові?

– Там треба було зупинити знущання над людьми та їхніми правами і свободами. Але чи потрібно було це робити у збройний спосіб? Українська думка, і державна, і моя, така, що це потрібно було робити за столом переговорів, посадивши за цей стіл і сербів, і косоварів.

– Ваші побажання для діяспори?

– Щоб вона залишилася здоровою, щоб далі відчувала свою духовну відповідальність за Україну. Щоб ще активніше сприяла створенню об'єктивного образу України у світі.

Юлія Войчишин.
Оттава

Створено секретаріят Манітоба – Україна

З метою побудови та зміцнення подальших стосунків між Манітобою і Україною прем'єр Манітоби Ґері Філмон повідомив про утворення Секретаріяту Манітоба-Україна.

Секретаріят відповідатиме за розвиток та втілення в життя проєктів, що пов'язані з Меморандумом про взаєморозуміння, підписаним між Манітобою та Україною у 1997 році. Секретаріят також буде слідкувати за змінами в економіці України.

„Дорадчий Комітет буде гучним голосом нашої провінції та нашої української громади", – сказав Лен Деркач, манітобський міністер розвитку села. – У час, коли Україна продовжує йти в напрямку до ринкової економіки, наші приватний та громадський сектори готові допомогти їй протягом перехідного періоду".

Збори Ліґи українських меценатів у Києві

У Києві відбулись чергові збори Ліґи українських меценатів, до якої входять благодійники з України, Канади, США й Росії. Члени Ліґи разом із керівництвом міністерства освіти обговорили хід конкурсу на кращі підручники з історії України, що його проводить Ліґа разом з міністерством освіти (уже є перші переможці, видано перший підручник).

Обидві сторони зійшлися на думці, що співпрацю благодійного фонду й освітнього міністерства треба розширити (очевидно, скоро буде оголошено спільний конкурс і на підручники з української мови та літератури). Вже у вересні спільними силами буде проведено конкурси й фестивалі рідної мови, в яких візьмуть участь тисячі дітей з різних кінців України. Заступник міністра освіти Олександра Савченко подякувала президентові Ліґи Петрові Яцику за плідну співпрацю й висловила впевненість, що в майбутньому вона збагачуватиметься новими формами.

До Ліґи меценатів прийшло гідне поповнення – до її рядів прийнято знаного благодійника й підприємця зі Львова Володимира Кашицького, відзначеного минулого року щойно заснованою премією Ліґи – імені Євгена Чикаленка. На зборах Ліґи було визначено імена нових лавреатів премії імені Євгена Чикаленка, яка присуджується (не членам Ліґи) за патріотичну благодійницьку діяльність. Цього разу ними стали громадяни Канади Дарія і Михайло Ковальські та Доріс і Петро Кулі. Їхні імена сьогодні – серед найщедріших жертводавців української діяспори.

Члени Ліґи меценатів на чолі з її президентом Петром Яциком відвідали кондитерську фірму „Світоч" (генеральний директор – Андрій Тамаш, член Ліґи, що у Львові), та київську фармацевтичну фірму „Дарниця" (генеральний директор Володимир Загорій, віцепрезидент Ліґи). Гості високо оцінили роботу українських підприємств та їхніх керівників на шляху піднесення України.

У Києві та Львові відбулися також презентації фільму про президента Ліґи Петра Яцика „Візія Петра Яцика" за мотивами книги Михайла Слабошпицького „Українець, який відмовився бути бідним". Телеглядачі України вже мали змогу ознайомитися з цією стрічкою. Травневі збори Ліґи українських меценатів наочно підтвердили, що Ліґа – це явище не одноденне й не тимчасове, що організація працює, стабілізується й поповнює свої ряди, опираючись на традиції українського меценатства.

Тіна Качалова,
прес-секретар Ліґи українських меценатів

Брак національної чести

Під час прес-конференції на святкуванні 50-ліття НАТО, коли до Президента Кучми репортери почали ставити питання по-російськи, то він „терміново" перейшов на мову „старшого брата". Також коли Патріярха Філарета побили бандити із Російської Православної Церкви (т. зв. Українська Православна Церква московського патріярхату), то в той самий час митрополит Сабодан (Церква котрого має ціль знищити Українську Православну Церкву Київського Патріярхату) роздавав медалі пані Кучмі (котра із принципу не хоче говорити по-українськи), та багатьом іншим високопоставленим особам в українському уряді.

На мою думку, ми, діяспорники, повинні реагувати на ці справи (через УККА, УКРаду), і „потихеньку" доводити до свідомости Президента Кучми й його урядовців, що виступаючи в Америці, вони нас ображають, коли переходять на російську мову (можна їх спитати, чи президент Єльцин переходить на українську мову, як до нього звертаються по-українськи?).

Щорічно, коли американський Конґрес розглядає справу фінансової допомоги Україні, тоді уряд України звертається до нашої діяспори, щоб ми впливали на наших конґресменів та сенаторів. Ми це дуже радо робимо, переконуємо їх, що ця допомога є в найкращих інтересах Америки – підтримати молоду демократичну Україну.

Ми тут, в діяспорі, стараємося, чим можемо, помагати Україні, щоб вона нарешті стала справжньою українською державою, де українці не боятимуться говорити рідною мовою. Інакше всі наші зусилля підуть намарно і ми підтримуватимемо ще одного сателіта Москви.

Д-р Богдан Боднарук,
Кларендон Гілс, Ілл.

Свої чи чужі?

Стереотип українця в Росії XVII–XVIII століття

Пропонуємо вашій увазі переклад статті І. Торбакова з польського журналу "Історичні зошити", що видається в Парижі. Автор порушує тему, до якої досі вчені зверталися не часто. Водночас, на нашу думку, прикметним є те, що в світі звертають увагу на проблеми, важливі для української нації, засвідчуючи свою прихильність до України.

Засада поділу

"Кожен народ має якісь особливі риси, які вирізняють його серед інших, — писав 16 січня 1829 року Йоганн Вольфґанґ Ґете. — Власне, відчуття цих рис і відрізняє народи поміж собою, притягає їх, чи, навпаки, відштовхує. Зовнішні ознаки цієї специфіки інші народи, як правило, сприймають як антипатичні і разюче смішні. Тому ми завжди інший народ шануємо менше, ніж він того заслуговує". У цій нотатці "німецький геній"передав нам у спадщину вкрай глибоку думку, висвітливши механізм, який управляє багатогранною людською спільнотою.

І справді, особа завжди починає усвідомлювати власну сутність у порівнянні з іншими людьми. Це стосується й цілих народів: категорії "ми" і "наше" створюються через віддалення від "не нашого" й "чужого". З часом це "чуже" обростає комплексом характерних, сталих рис – переважно негативних: це вони створюють стереотип даного народу.

В сучасних історичних дослідженнях проблемі стереотипів присвячується усе більше уваги. Зацікавленість новими тенденціями знайшла вияв — з традиційним запізненням — в російській гуманістиці. Серед найближчих західних сусідів Росії відносно непогано опрацьовано тему образу поляка в очах росіян. Коли ж вести мову про формування серед росіян образу українця, то серйозних праць з цього питання немає. Ризикую ствердити, що **дехто з російських вчених просто не вважає цю проблему вартою наукових досліджень, виходячи з припущення, що росіяни і українці так схожі між собою, що немає сенсу їх відрізняти.** Цей начерк є спробою іншого погляду на проблему взаємного сприйняття росіян і українців.

Різні народи

Загальновідомі історичні обставини призвели до того, що взаємини між мешканцями південної і північної Руси впродовж трьох століть (від половини XIV до початку XVII століть) були переважно утруднені. Предки українців і росіян жили у той час в інших країнах і в інших культурах.

Тільки 1620 рік започаткував більш–менш регулярні політичні і культурні контакти між росіянами і українцями. Це "відродження" контактів України з Росією (як і пізніша Переяславська унія 1654 року) тлумачилося в російській історіографії (як дореволюційній, так і в совєтській), як давно очікуване "возз'єднання двох братніх народів", "союз на вічні часи", якого ніби прагнули обидві сторони. Попри дрібні модифікації цієї тези в нових працях російських істориків вона принципово не змінилася.

Американський вчений Едвард Кеннан переконливо доводить, що уявлення про "спільну київську спадщину" є історичним мітом, створеним у пізніший період. "Просто дивно, — пише Кеннан, — що нинішні історики здатні повірити, ніби московити — представники великокнязівської аристократії часів Івана III чи Івана IV — могли вважати себе за спадкоємців київського трону, наприклад, епохи Ярослава Мудрого". **Міт про "київську спадщину" був створений наприкінці XVII і на початку XVIII століть впливовими українськими і білоруськими духівниками (переважно у їхніх інтересах), коли вони об'єднали свої голоси в обороні православ'я, спрямовані до московського царя та грецьких ієрархів.**

Як же піддані московського царя сприймали колишніх підданих польського монарха – українців? Для московитян половини XVII століття українці були передовсім чужинцями.

Різницю, що існувала в половині XVII століття між Росією і Україною (росіянами і українцями), помічали й чужинці. Сирійський архидиякон Павло Алепський, який в 1656 році зі своїм батьком, антіохійським патріярхом Макарієм після дворічного перебування в Москві повертався додому, писав у щоденнику: „Впродовж двох років нашого перебування в Московії наші серця були немов зачинені, думки зв'язані і придушені, оскільки в тому краї ніхто, крім, можливо, його корінних мешканців, не може почуватися хоч трохи вільним чи вдоволеним: кожен, як і ми, хоч би став володарем усієї тієї країни, ніколи б не позбувся неспокою душі і тривоги в своєму серці. Зворотньо, край козаків був для нас ніби наш власний край, а його мешканці були нам сердечними приятелями".

Треба також пам'ятати, що до "зустрічі" обидва народи ділив істотний мовний бар'єр. Документи, складені українською мовою, перекладалися на російську, переговори вели за участю перекладачів. Такий "чужинський" характер України зауважувався росіянами принаймні до кінця століття. Підтвердженням цього є постійне прагнення російської влади знівелювати існуючі інституційні, адміністративні, культурні і мовні розбіжності. **24 липня 1687 року перед виборами нового гетьмана князь Василь Голіцин наполіг на доданні двох нових статтей до угоди з царським урядом, на якій присягали гетьмани. Одна з них передбачала, щоб "гетьман і старшина, служачи великим государям, народ малоросійський усякими засобами і способами з народом великоруським єднали, до згоди приводили через подружжя та інші дії, аби обидва народи поєдналися під єдиним берлом царської величности...".** Катерина II наставляла своїх урядників, що "провінції ці треба найласкавішими методами допровадити до того, аби вони зросійщилися і перестали тягнути як вовки до лісу". Її прагненням було, аби "навіть пам'ять та ім'я гетьманів зникли назавжди".

Стереотип „зрадника"

Українці від самого початку "возз'єднання" (згідно з власною історичною традицією) сприймали акт Катерини як васальну залежність, а росіяни — як перехід "під всесильну руку царя", повне підкорення абсолютній владі. Через відмінність політичної культури і поставлених цілей росіяни і українці просто не могли порозумітися. Як писав Василь Ключевський, "від початку повстання Хмельницького між Москвою і Малоросією встановилися двозначні контакти. Не розуміючи і не довіряючи собі взаємно, обидві сторони говорили не те, що думали, і робили те, чого не хотіли".

Впродовж багатьох літ ключовим поняттям в російсько–українських взаєминах було слово "зрада". Перехід гетьмана Івана Мазепи на бік шведського короля додатково зміцнив цей стереотип в російській ментальності. Зневага до українців з боку росіян зайшла так далеко, що Петро I був змушений видати в лютому 1710 року указ про заборону називати "наших вірних підданих з малоросійського народу зрадниками". Катерина II в інструкції президентові малоросійської колегії Петрові Румянцеву писала, що "народ російський звик виявляти до малоросів неприховану зневагу". Українці, зрозуміло, платили тим же. В тій же інструкції імператриця двічі підкреслює, що характерною рисою українського народу є "внутрішня ненависть до великоруського".

„Ось колиска нашої Вітчизни!"

З половини XVIII століття стереотип українця зазнав дальшої еволюції. Політика уніфікації, а також інтеграція козацької старшини з всеросійським дворянством призвели до того, що стереотип сумнівного мазепинця поступився перед образом льояльного малороса. Добре висловив таку ментальність міністер внутрішніх справ у 1819–1823 роках Віктор Кочубей: "Навіть якщо я з народження є хохлом, то водночас більше, ніж хто інший я є росіянином... Моя позиція і посада дозволяють мені піднестися над малоістотними справами, дивлячись на питання (українських) губерній з перспективи цілої держави".

Льояльність української еліти, з одного боку, і етнографічна особливість культури і побуту простого "малоросійського" люду, з іншого, сприяли формуванню на зламі XVIII і XIX століть позитивного стереотипу українця. В російській свідомості почав формуватися українець як смішний і екзотичний варіянт великороса, а сама Україна — як екзотична, південна країна достатку. "Це країна благословенна і щедра, в якій так радісно світить чарівне сонце, квітнуть розкішні троянди, дозріває виноград, а соловей — співець натхнення, улюбленець поетів — сповнює діброви солодкими співами. В цій країні п'янять пахощі луків, вкритих барвистими килимами, там вродливі молоді дівчата, з лицями як рожі, сплітають веселі кола під спів сопілки чи волинки", — сентиметально писав В. Сиповський. Водночас в свідомості росіян дозрівало уявлення (обґрунтоване Карамзіним) про Україну як про "праматір" національної історії. Вчені вирушили в Україну на пошуки слідів славного минулого. Олексій Левшин писав: "Ось колиска нашої Вітчизни! Ось земля, яка стала ареною головних подій наших пращурів! Ось країна, в якій Росія надбала так вдалої форми своєї державности і почала швидкий лет до вершин слави і величі".

Поширення образу України як нерозривної, а головне, "зачаткової" частини Росії, в поєднанні з прогресуючим темпом асиміляції вищих сфер української еліти, призвели до того, що росіяни перестали бачити "малоросів" як окрему етнічну групу. Зазнав модифікації і стереотип українця. Реформи Катерини II і їхнє "ідеологічне забезпечення" створили міцні підвалини для ідеї триєдиного слов'янсько–російського племені, невід'ємними галузками якого мали бути Велика, Мала і Біла Русь.

„Малороси вважають, ...що були вільними людьми"

Але навіть в період найбільшого розквіту "українофільства" (кінець XVIII — початок XIX століть) українці не стали для росіян повністю "своїми", зберегли свою етнографічну окремішність і вважалися народом хохлів.

Їдучи Україною до Криму, Павло Сумароков був здивований побаченим: "В затишній, чистій хатині я бачу інші обличчя, інші звичаї, інші шати, інший ремапент, чую іншу мову. Ніби я приїхав до іншої країни". Микола Полєвой нотує: "Мова, одяг, обличчя, побут, хати, погляди, вірування — зовсім не наші! Понад то: досі дивляться на нас з ворожістю".

Насправді неприхильне ставлення українців до росіян було викликане зверхнім часто зневажливим ставленням культурної еліти імперії до „неотесаних, провінційних хохлів". Ось приклад. Ведучи мову про особливості народного характеру українців, князь Долгоруков писав: "Віл є живим образом хохла, такого ж повільного і ледачого". Ґеорґ Коль, який у 1830–их роках подорожував від Харкова до Одеси й від Одеси до Перемишля, занотував: "Малороси вважають, що до їхнього підкорення московській державі вони були вільними людьми, не знали кріпаччини. Росіяни половину з них перетворили на невільників...". Свою історико–психологічну аналізу німецький мандрівник закінчує пророцтвом: **"Якщо коли-небудь кольосальна російська імперія розпадеться на шматки, немає сумніву в тому, що малороси утворять свою окрему державу".**

Отже, впродовж двох століть образ українця в суспільній свідомости росіян зазнав трансформації — від ворожого чужинця до доброзичливого хохла-малороса. Але еволюція не скінчилася. Сприйнята українським середовищем ідеологія романтизму і посилення національної свідомости поступово відродили в Росії стереотип українця як сепаратиста-мазепинця.

Ігор Торбаков,
"Zeszyty Historyczne", ч. 125,
1998. Париж.
Друкується зі скороченнями.

ЗВІДУСІЛЬ

Починається перебудова Пентагону

Споруджену у 1943 році будівлю Пентагону, в якій розміщено Департамент оборони США, буде докорінно перебудовано. Від старої конструкції залишиться лише кістяк. Зведений за проєктом генерала Б. Сомевіля будинок за 56 років жодного разу не ремонтували. Уся садиба департаменту займає площу 12 гектарів.

Велика Британія позбувається золота

На першому авкціоні Банк Англії продав першу частку свого золотого запасу – дві тисячі золотих брусків загальною вагою 25 тонн. Загалом Велика Британія продасть 400 тонн золота зі свого запасу, який тепер становить 715 тонн. На здобуті від продажу кошти держава купить доляри і евро. Слідом за Великою Британією вирішила зменшити запаси золота також Швайцарія. Прикметно, що тепер Росія матиме більший золотий запас, аніж британці.

Яких іміґрантів найбільше в США?

З рапорту National Immigration Forum стало відомо, що в 1998 році в США проживало 26 млн. осіб, які народилися в інших країнах – 9.8 відсотка населення. Найбільше іміґрантів – 27.1 відсотка – походить з Мексіки, 4.6 відсотка – з Філіпінів, 3.9 відсотка – з Китаю. Найбільше іміґранітв – 33 відсотки – оселилося в Каліфорнії, 70 відсотків іміґрантів проживають в шести штатах США – в Каліфорнії, Нью-Йорку, Фльориді, Тексасі, Ілиної і Нью-Джерзі.

Збіґнєв Бжезінський – в рідній школі

Професор Збіґнєв Бжезінський вручив грошові нагороди кращим випускникам Другого загальноосвітнього ліцею в Перемишлі. Цю школу в 1914 році (тоді гімназію) закінчив його батько – Тадеуш Бжезінський. В пам'ять про це в 1990 році Збіґнєв Бжезінський встановив фонд імені Бжезінських для відзначення кращих учнів. Промовляючи до учнів, професор наголосив, що тепер, у вільній Польщі, перед ними відкрився широкий шлях у майбутнє.

Золота верхівка піраміди

До кінця року найбільша в Єгипті піраміда Хеопса буде увінчана на висоті 140 метрів позолоченою верхівкою, яку встановить гелікоптер. Саме такий вигляд мала піраміда після побудови. Уряд країни виділив 10 млн. долярів на приготування зустрічі 2000 року біля пірамід, сподіваючись привабити туристів, наляканих численними терористичними акціями проти чужинців. Потік туристів зростає: в січні цього року їх було вже 317 тисяч проти 168 тисяч в січні минулого.

Аферисти з Бруклину

Схиляємо голови перед матерями

Мій побратим за зброєю, уродженець Дрогобича, в таборі полонених в Ріміні, Італія, розказував мені про одну матір, яка пережила трагедію страти її сина за належання до ОУН. 20-літнього гімназиста Гілярка Кука поляки засудили на кару смерти. 23 серпня 1938 року прокурор оголосив, що 25 серпня присуд буде виконаний о 4-ій годині. Раненько прийшла мама, щоб попрощатися зі сином. Вона не плакала, не ридала. Потім вона розповіла, що він був спокійний, навіть сміявся, коли говорив з мамою.

Коли мені вдалося в 1966 році мою матір, якої я не бачив 24 роки, запросити до США, ми довго стояли в обіймах і плакали, як малі діти. Мати розказувала, як 3 березня 1948 року в селі Гординіbольшевики-комуністи оточили бійців УПА з їхнім командиром „Орленком".

Вояки трималися до останку. „Орленко" останню кулю залишив для себе, щоб не потрапити живим у руки большевиків. Карателі постягали побитих на роздоріжжя села, щоб люди дивилися, привели матір „Орленка" і звеліли пізнавати, котрий її син. Материнська любов не витримала і жінка умліла біля покійного сина.

Схилімо голови перед нашими українськими матерями!

Осип Бандерський,
Астон, Па.

Об'єднались знедолені люди

Громадську організацію „Служба спілкування інвалідів Тернопільщини" заснували інваліди зору, тернополяни М. П. Коблюк та подружжя Качановських. Було це восени 1992 року. Коли опублікували звернення в обласній газеті із закликом до знедолених об'єднатися і спільно вирішувати свої проблеми, на нього відгукнулося багато людей тяжкої долі. За роки, що минули в турботах, служба об'єднала багатьох людей. Зараз при службі діють секції: „Ісус – наше спасіння", спортивна, літературна – „Дивосвіт" і психологічна секція „Щастя", яка нерідко весіллями вінчає знайомства. Створено громадський телефон довіри. Немало добрих справ і на рахунку комітету захисту прав інвалідів. Плянується створення секцій любителів рукоділля, педагогів, художників, любителів есперанто, народної медицини, молодої сім'ї і навіть журналістів. Але головне для служби – через листування дарувати промінь радості тилюдям, яким весь світ у чотирьох стінах вмістився.

Ми завжди раді познайомитися з людьми різного віку і різних поглядів. Можливо, наша співпраця стане для знедолених людей тим світлим вогником, що зігріє їхні серця розрадою.

Оксана Максимишин,
м. Тернопіль 282024,
вул. Богдана Лепкого, 10, кв.63.

Допоможемо Наталочці

У листі до редакції Тетяна Мишталь з села Малі Заліщики Бучацького району на Тернопіллі („Свобода" від 2 липня) розповіла про недугу своєї 5-річної доньки Наталі, яка має дефекти піднебіння й губи, потребує хірургічної операції. Ми дізналися, що така операція коштує в Україні 350 долярів, ще сто долярів треба на ліки, транспорт тощо. Наша громада збере пожертви для Наталочки, а тих, хто хотів би прилучитися до акції допомоги хворій дитині, просимо надсилати чеки з позначкою „Для Наталі" на нашу адресу: UEA of God, 2208, Stanley Terrace, Union, NJ, 07083.

Павло Ходневич,
пастор української євангельської
церкви, Юніон, Н. Дж.

Мені повернули здоров'я

З Божої волі я приїхала на три роки до Філядельфії. При кінці свого перебування у Філядельфії мене спіткала несподівана недуга, яка потребувала негайної медичної допомоги та хірургічного втручання. Прийшла мені на поміч Українська Федерація Америки, яку заснував св. п. д-р Олександер Черник. Члени цієї організації допомогли мені пройти медичне обстеження у лікарів-спеціялістів, а згодом – необхідну операцію.

Дякую усім за надання фізичної та фінансової допомоги.

Марта Васильців,
Дженкінтавн, Па.

Прийшли пачки з Америки

Після розповіді „Свободи" про наше училище нам прислали пачки з дарунками Василь і Марґарет Кеці, В. Шпачинський, Зеновія Юрків з об'єдання жінок ОЧСУ, Сестрицтво парафії Пресвятої Богородиці, де головою Зеновія Панчишин, а парохом о. Василь Петрів. Ви собі не уявляєте, які ми стали багаті! Міська влада передала училищу будівлю, яку ми маємо відремонтувати (нема ні вікон, ні дверей), тому вакації в учнів будуть короткі. А скільки ще треба столів, ліжок та усього іншого! І що нам робити, коли ми тут не маємо належної помочі? Дякуємо братам з Америки, які допомагають. Мушу скінчити листа, бо прийшов черговий учень з повідомленням, що привезли ще три пачки зі США... Біжу до авта!

Володимир Терещук,
ректор Чортківського вищого
дяківсько-катехитичного училища

Учні повинні мати українські книжки

Я працюю викладачем української літератури в ліцеї при Херсонському педагогічному університеті. Мої учні вже 4-ий рік підряд займають перші місця у всеукраїнських олімпіядах з української мови та літератури. Торік і я стала переможцем обласного конкурсу „Учитель року".

Дуже цікавлюсь літературою української діяспори. На жаль, у нас покищо неможливо купити твори письменників української діяспори, особливо США та Канади. Також ми не маємо змоги читати твори американських істориків, літераторів з історії України. Через економічні негаразди ми не маємо достатньої кількости книг Я. Славутича, І. Качуровського, В. Онуфрієнка, І Багряного, У. Самчука.

Я була б дуже вдячна за будьяку допомогу (порада, листування, книги, зустрічі). Адже саме від нас, теперішніх учителів, залежить доля покоління справжніх українців, які любитимуть і шануватимуть український народ, знатимуть його історію і культуру, кохатимуться у звуках рідної мови, не соромлячись її. І саме тут, на півдні України, ця робота має проводитись особливо активно. З повагою

Алла Луків
325026, Україна, м. Херсон,
пр. Ушакова, б. 89, кв. 6.
тел. (380-552) 26-28-62.

ХОЧ ЛИСТ І ПРИВАТНИЙ

Хочу читати „Свободу"

У нашому суспільстві є недоліки, які ми бачимо і відчуваємо. Але це – наша держава, тож мені вже набридло чути погане про Україну, а хочеться чути гарне. Кожна держава йде своїм шляхом, який дав Бог. Тому й нашій Україні треба пережити цей час. Тільки непорядні й нечесні люди обливають обличчя України брудом..

Я була на Конґресі молоді в Києві, деякі молоді люди приїхали розважитися, побавитися на дискотеках, але була група молоді із західніх областей України – справді смілива і самостійна. Я думаю, що якби в уряді було більше таких молодих людей, було б краще.

У мене тепер немає грошей, щоб написати окремого листа до „Свободи". А газету мені хочеться читати, бо я часто чую в Україні про „Свободу", а читати не маю можливости. Я часто готуюся до лекцій з літератури діяспори, матеріялу не вистачає, а в „Свободі" такі матеріяли, напевно, є.

Зоя Касіяненко,
м. Харків

Листа надіслала до редакції Любомира Крупа. Морістовн, Н. Дж.

НОТАТКИ З ПОДОРОЖІ

ДІТИ

З перших же днів перебування у США стає зрозуміло, що діти, очевидно, є найбільш упривілейована „кляса" цього суспільства. Вони тут, немов дзеркало, відбивають можливості країни і своїх батьків зокрема. Повсюдно гарненько вдягнені, чистенькі, веселі й безтурботні.

Психологи свідчать, що найбільш плідний період формування характеру людини — від одного до трьох років. Напевно, що це так, бо вже шестирічні американці, за моїми спостереженнями, поводять себе як дорослі.

Вони впевнені у собі, легко йдуть на контакт з незнайомими людьми, можуть доречно відповісти на комплімент або й на гостру фразу.

Втім, діти скрізь є діти. Коли спостерігати за зграйками хлопчиків та дівчаток, що примостилися десь у американському дворі, їх загальна поведінка буде подібною до тієї, як поводять себе українські дітлахи.

З цієї причини особисто я не можу помітити якоїсь особливої різниці поміж маленькими американськими і їхніми українськими ровесниками. Хоча думається мені, що у тих родинах, де батьки приділяють багато уваги національному вихованню, діти ростуть добрішими, лагіднішими.

Один мій приятель-українець розповідав, що знав випадок, коли маленька дівчинка заспокоїла маму, зажурену майбутньою старістю:

—А ми здамо тебе у старечий дім.

І це — в українській родині! Я не ідеалізую дітей в Україні. Соціально-економічні проблеми завдають болю і дорослим, і дітям. Та переконаний, що подібного не бачив би в жодній нашій сім'ї, де є нормальні стосунки між батьками та дітьми.

Американський індивідуалізм плекає в душах дітей, як мені здається, невідповідний для віку раціоналізм, меркантильність. Очевидно, що наступні ґенерації, вже повністю засимільовані, будуть сприймати таку поведінку як абсолютно природну. А покищо від багатьох українців, що мають Америку за батьківщину, я чув цю скаргу:

— Ми маємо своїх, але чужих дітей.

Напевно, це вимовляється в емоційному запалі. Та люди подумки порівнюють стосунки зі своїми батьками і, очевидно, знаходять багато відмінностей. Це непокоїть їхню українську думку.

На одному з гайвеїв я побачив величезний плякат. Як і годиться в Америці, на ньому — усміхнені обличчя людей і напис: "We have close ties family". На моє українське око, здався він мені дивним. Бо мати близькі, щирі стосунки в родині — це нормально, це природно для людини. Яка ж потреба закликати любити близьку людину? Немов пропагувати пити кока-колу чи закликати користуватися новим пральним порошком.

Думається, що подібні гасла на американських дорогах якраз і є свідченням проблемности родини у цьому суспільстві. А що, як не сім'я, формує дитину, впливає на її світогляд і вдачу?

Можливо, такий логічний ланцюжок є помилковим, але в пересічній американсько-українській родині можна спостерігати становище, коли батьки ставляться до дітей ще по-українськи, а ті до них — вже по-американськи. Залежно від обставин, це помітно або більше, або менше. Але є незаперечним фактом.

Маленькі українські американці — не ледачі до науки. Більшість з них, окрім реґулярної школи, відвідує ще й українську суботню. Святу справу роблять батьки у такому випадку. Бо затримують в душах маленьких людей своє рідне розуміння і родини, і щоденного життя.

В Україні досі пересічно не позбавилися надзвичайно шкідливого для виховання методу. Часто-густо дитинча, котре завинило або не змогло павильно виконати те чи інше завдання, може почути:

— Ти дурний, поганий хлопчик! Ти ні на що не здатен! І нащо Господь послав мені таку дитину?! Деякі українські батьки чомусь вважають, що приниження дитячої гідности може підштовхнути її розвиток. Абсолютно хибна теорія! Бо в результаті дитина лише глибше ховається у свою особистість. Вона стає невпевненою у собі, робить ще більше помилок, часто приховує роздратування та злість до власних батьків.

Я знав у Україні не один випадок, коли потенційно сильні та обдаровані діти не зреалізовувалися через надзвичайну прискіпливість батьків.

І добре, що українці Америки рішуче відкинули таку „неґативну педагогіку".

Десятирічний Роман, котрий мешкає у невеликому містечку в стейті Конектикат, чудово говорить українською мовою. У нього друзі — і ровесники з України, і американці. І сам для себе він не робить жодної відмінности для свого товариства. Може через те, що все ж таки більше спілкується англійською. Його батьки приїхали до Америки ще на початку 80-их років, вже зрілими тридцятип'ятирічними людьми. А тому вони вже ніколи не будуть до кінця американцями. Щоправда, й не намагаються це робити. Засвоївши нові тутешні порядки, внутрішньо вони залишаються українцями з України.

Інша справа — Роман. Він вже плоть від плоті цієї землі, цього суспільства. Його батько ставиться до цього філософічно.

— У нас така доля. І нічого тут не пробиш. Було б погано, аби Романові довелося перейти те, що нам, коли на четвертому десятку довелося починати життя спочатку. Роман ніколи не знатиме українських проблем, для нього ніколи не буде найбільшою радістю отримати велосипед на день народження або магнітофон, як особливу відзнаку. Та чи буде він через це міцніше любити свої батьків, аніж його українські ровесники?

А втім, це вже проблеми педагогіки. Котрі однаково складні по обидва боки океану.

Фідель Сухоніс,
м. Дніпропетровське

З ІНШИХ ВИДАНЬ

Бізнес по-діяспороукраїнськи?

Ми в Україні часів незалежности звикли, що українська діяспора Заходу допомагала і готова допомагати становленню і розквітові нашої держави, обстоюванню прав української мови у нас. Так воно і є значною мірою, але це, на жаль, не вся правда. Деякі представники української заокеанської діяспори своєю діяльністю в Україні допомагають нашим "друзям" русифікувати Україну.

Коли я вперше зустрівся з подібним явищем, мені в це не хотілося вірити. Але факти, як кажуть, річ уперта. Так, у листопаді минулого року в київському палаці спорту виступала відома група "Продіджі". Її привіз в Україну канадський українець Марко Журавинський. Не знаю, кого він слухався чи хто йому радив – представники місцевих київських кіл чи його діяспорні друзі, та для "розігрівання" публіки Марко Журавинський з усіх київських гуртів вибрав російськомовний "Ґрінгрей". Це непогана група, але ж є чимало кращих, україномовних. Інший приклад. Канадська українка Ліда Волянська є видавцем журналу "Мані-мейкер". Але хай вас не дурить його англійська назва. Журнал видається російською мовою, і ситуації не рятує вступне слово Л.Волянської по-українськи чи якісь рекламні вставки цією мовою.

А от Фонд Катедр українознавства при Гарвадському університеті в США фінансово підтримує російськомовні книжки. Назву деякі з останніх: Наталія Подаляк "Ганза: мир торговли и политики в XII-XVII столетиях" (книжка вийшла минулого року); Н.Никитенко "Русь и Византия в монументальном комплексе Софии Киевской: историческая проблематика". А це свіже видання. Те, що нашим діяспорним діячам "допомогли" у виданні цих книжок Дипломатична академія при Міністерстві закордонних справ, Міністерство культури й мистецтва, Національна академія наук, Інститут української археографії та джерелознавства ім. М.Грушевського тощо, вже не дивує. Це ж, так би мовити, "наші" люди. А тут – високосвідома діяспора. Не менше мене вразив й інший факт. Одне з чисел журналу "Близькосхідній кур'єр", присвячене Іранові, який видає Центр Близькосхідніх Досліджень Інституту сходознавства ім. А.Кримського НАН України, майже повністю російськомовне.

Директором цього інституту і почесним редактором журналу є відомий вчений з діяспори Омелян Пріцак. Отакі невеселі факти. Те, що всі згадані мною особи володіють і повсякденно розмовляють українською, не компенсує тієї шкоди, яку вони завдають українській мові й українській державі своєю діяльністю. Отака гірка правда.

Тарас Марусик,
"Вечірній Київ"

ЗВІДУСІЛЬ

Генеральний прокурор штату Нью-Йорк Еліот Спітцер повідомив про арешт дентистів з Брукліну Александра Голандера, Рими Шешеловської, Наталі Сафонової і Алли Михайлової, які звинувачені в медичних аферах. Йдеться про значні суми, незаконно отримані лікарями з Медікейду. Аґент прокуратури побував на прийомі в Голандера і повідомив його, ніби він користується Медікейдом, після чого лікар виставив аж 5 рахунків на оплату медичної допомоги.

Росія вибачилася за порушення кордону

Уряд Росії вибачився перед Польщею за порушення її повітряного простору чотирма військовими гелікоптерами і пояснив, що цей випадок не був плянованим. Водночас польська преса повідомляє, що такі порушення були останнім часом постійними. Тільки вступ Польщі до НАТО змусив Росію врешті прислухатися до польських протестів.

Арешт першого з сербських провідників

Миротворчі сили в Боснії арештували колишнього віце-прем'єра Сербської Республіки в Боснії Радослава Брджянина, якого Міжнародний трибунал в Гаазі звинуватив у злочинах проти мирного населення. Брджянин арештований вранці перед своїм помешканням в Баня-Луці і вивезений до Гааги.

Казахстан проти ракет Росії

Уряд Казахстану заборонив Росії користуватися космодромом Байконур після невдалого старту космічної ракети Протон-К з супутником зв'язку Райдуга-1. Міністерство закордонних справ Казахстану заявило, що заборона діятиме до з'ясування причин катастрофи.

Весь Лондон – за 20 хвилин

В самісінькому центрі столиці Великої Британії закінчується монтування великого обертового кола (діяметром 150 м), з якого охочі за 20 хвилин зможуть оглянути панораму Лондону. Новий атракціон створюється з нагоди початку нового тисячоліття і стане до ладу в січні наступного року.

Новосілля німецького Бундестаґу

Почався переїзд парляменту Німеччини з Бонна до відновленого рейстаґу в Берліні. Щодня до 31 липня має бути відправлено по 40 великих контейнерів, які перевезуть 1300 комп'ютерів, 120 тисяч предметів різного обладнання, архіви і т . ін. До Берліну переїдуть 669 депутатів, 1500 їхніх помічників, 1123 адміністративних працівників, 854 службовці фракцій парляменту. Новосілля парляменту коштуватиме 20 млрд. марок.

ПОСТАТІ

Симиренки повертаються в Україну

Тривалий час не тільки науковий доробок, а й імена родини Симиренків замовчувано в Україні. Тільки в роки хрущовської відлиги видано монографію Лева Симиренка "Помологія", згодом йому поставили пам'ятник у його рідному Млієві, але ці дії не були відновленням історичної справедливости щодо Симиренків, тому що владі йшлося тільки про зовнішні ознаки пам'яті, розраховані на закордонних гостей. Творчий доробок і трагічна доля професора Володимира Симиренка, сина і продовжувача справи Лева Симиренка, і досі маловідомі в Україні. Непоміченими для широкої громадськости залишились минулого року сумне 60-ліття страти Володимира Симиренка і 65-ліття розгрому української наукової садівничої школи.

Селище Мліїв лежить у такому гарному місці Шевченкового краю, що годі й шукати слів для розповіді про нього. Колись половецький хан Ітомглій поставив тут свою станицю, пізніше поселення переходило з рук до рук, аж узяла ці землі в оренду українська родина Симиренків, яка оселилася на Платоновому хуторі між Городищем і Млієвом.

На хуторі Платона Симиренка гостював Тарас Шевченко, який позичив у цього господаря і підприємця грошей на видання "Кобзаря". А підприємцем Платон був неабияким. У спілці з родичами Яхненками він заснував фірму цукроваріння за новою технологією, спорудив машинобудівний завод, де були побудовані перші на Дніпрі суцільнометалеві пароплави "Українець" і "Ярослав". А коли Шевченко побачив затишне робітниче селище, то зі сльозами звернувся до Платона: " Батьку, що ти тут наробив?"

Молодший брат Платона — Василь Симиренко — був великим покровителем української науки та мистецтва. На своєму заводі в селі Сидорівці він не цурався найбруднішої роботи. Тут почали виготовляти вперше в Російській імперії пастилу і мармеляду. Василь заповів (він помер 1916 року і був похований на Аскольдовій могилі в Києві) 10 мільйонів рублів на потреби української культури. Революція знівечила цей дар.

Лев Платонович Симиренко був засланий до Сибіру і після заслання з дружиною Альдоною оселився в Млієві, де створив всесвітньо відомий розсадник саджанців, який став базою української науки садівництва. У Різдвяний вечір 1920 року постріл злочинця у квартирку обірвав життя великого вченого. Його син Володимир виріс в батьковому саду, де працював і набував досвіду. З часом він заснував мережу наукових закладів з садівництва, створив українську наукову садівничу школу. Йому вдалося відродити зруйноване революцією родинне гніздо в Млієві.

Влада не могла примиритися з тим, що в Україні розгортає плодотворну діяльність вчений такого маштабу. У Млієві він створив Державний помологічний розсадник, запровадив державну інспекцію з сортовивчення, розробив широку програму розвитку садівничої науки, почав випуск наукових праць і перших в Україні часописів з садівництва. Професор читав курси з садівництва в інститутах Умані і Полтави, брав участь в організації Академії Наук України. В 1930 році Симиренко заснував в Києві Всесоюзний науково-дослідний інститут плодового і ягідного господарства.

Таке розгортання садівничої науки створювало загрозу кар'єрі сталінського авантюриста, колишнього телеграфіста Івана Мічуріна. Місто Козлов, де жив Мічурін, перейменували в Мічурінськ. Мічуріна нагородили найвищим орденом СССР, помпезно видали його книгу, по всій країні ширився рух "юних мічурінців". Мічурін не був ученим, він сам писав до Сталіна, що був самітнім садівником, якого раніше не визнавала садівнича наука. З волі Сталіна він штовхав садівництво на хибний шлях. В СССР ширились псевдонаукові теорії Лисенка, Мічуріна та їхніх прибічників.

Лев Симиренко (третій зліва) з дітьми – Платоном, Володимиром і Тетяною.

Професор Володимир Симиренко виступив проти невігласів, і тим підписав собі смертний вирок. Його вбили не відразу. Спершу "ворога народу" заарештували у Різдвяну ніч 1933 року (13 років тому, нагадаю, на Різдво був вбитий його батько).

Професора засудили до страти, після чого вирок змінили на 10-річне ув'язнення. Кілька років він перебував в Херсоні, не знаючи, що в Кремлі вже складено плян масового знищення кращих людей українського народу. За цим пляном в 1937 році професора Симиренка звільнили з тюрми і зобов'язали оселитися в Курській області , де він був вдруге заарештований 30 березня 1938 року і у вересні того ж року розстріляний в урочищі Солянка під Курськом. Йому йшов 47-ий рік.

Пам'ятники Мічуріну стоять по всій Україні. Його іменем названі вулиці і колгоспи. Марно шукати такого широкого увічнення пам'яті професора Володимира Симиренка. Цього не хочуть вчорашні "юні мічурінці", з яких виросли сучасні керівники України.

Але життя поволі відновлює справедливість. У Черкаському обласному архіві створено новий фонд "Симиренки", в якому нагромаджуються цінні пам'ятки цієї незвичайної родини. Про поповнення фонду дбає донька Володимира Симиренка —Тетяна Торп-Симиренко, якій вдалося вислизнути з більшовицьких тенетів і оселитися в Канаді. Видаються наукові праці Симиренків. Зростає число дослідників наукової і культурної спадщини Симиренків, історії славного роду.

Надходять усе нові відомості про матір Володимира, польську революціонерку і дружину Лева Симиренка — Альдону Ґружевську, яка після закінчення сибірського заслання в Красноярську добровільно залишилась із чоловіком і поїхала за ним у найдальшу сибірську глушину. На будинку, який належав Симиренкам в Києві, відкрито пропам'ятну дошку. Розповідь про Симиренків включено до шкільного підручника.

В Україні широко відоме яблуко "Ренета Симиренка", яке Лев Симиренко назвав так на честь батька Платона. Далеко не всі чули про рід Симиренків, але часто говорять: "З усіх яблук мені найбільше до смаку "симиренки". Хіба ж це не визнання?

Левко Хмельковський

Будинок Василя Симиренка в Києві, зведений у 1899 році за проєктом академіка Володимира Ніколаєва і згідно його заповіту залишений Українському науковому товариству. В цьому будинку в 1942 році німці арештували Олену Телігу і ще близько 40 українських патріотів. За совєтського часу будинок використовувався для закритих прийнять. Тепер у ньому розміщене Посольство Великої Британії.

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

„Україна у серці моїм“

Так називався фестиваль дитячої творчости, який нещодавно відбувся в Пармі, Огайо

Для свого виступу сестри Кулик, шістнадцятирічна Інна й дванадцятирічна Оленка, вирішили підготувати гумористичну інсценізацію за українською піснею. Але яку пісню вибрати? Усією родиною Кулики переглядали пісенники, привезені з України, радилися зі знайомими, поки не натрапили на веселу й дотепну „Ой куди їдеш, Явтуше“. Одночасно перечитували Оленчині власні вірші, переслуховували Іннин фортепіяновий репертуар, передивлялися малюнки дівчат: вирішували, що саме включити в програму виступу на фестивалі.

Сім'я Куликів – одна з багатьох у Клівленді, які взяли участь у фестивалі дитячої творчости „Україна у серці моїм“. Фестиваль зібрав близько п'ятдесяти учасників віком від шести до 17 років, які змагалися в співах, танцях, художній декламації, малюнку і прикладному мистецтві.

– Перед членами жюрі, професійними митцями, стояло нелегке завдання вирішити, кому віддати першу нагороду в кожній категорії конкурсу, – каже координатор фестивалю, директор мистецького центру „Світлиця“ в Пармі Катерина Немира. – Проте, дякувати нашим спонзорам, ту чи іншу нагороду одержала кожна дитина.

Ідея фестивалю народилася з вечорів поезії, які регулярно проводяться в центрі „Світлиця“. Діти з задоволенням виступали на тих вечорах поруч з дорослими. Ті самі діти приходили малювати до художньої студії „Світлиці“, деякі з них вчилися грати на музичних інструментах.

– Ми хотіли показати громаді, наскільки талановиті наші діти, і я думаю, нам це вдалося, – пояснює Катерина Немира. – Але найбільшим успіхом фестивалю я вважаю навіть не тих хлопчиків і дівчаток, про здібності яких ми добре знали, а тих, хто завжди перебував в тіні, не проявляв жодної активности, а тут раптом успішно виступив у кількох різних жанрах.

– Діти просили дозволити їм розказати ще одного віршика, заспівати ще одну пісеньку, – говорить далі Катерина. – Декілька хлопчиків й дівчаток з глядачів підійшли до мене і запропонували виступити без підготовки. То були діти, які навіть не ходили до суботньої української школи. Звичайно, що ми не могли їм відмовити.

– Батьки з ентузіязмом підтримали ідею фестивалю, – каже Оксана Коваль, художниця зі Львова, мати двох дітей, яка сім років тому переїхала до Америки з родиною. – Мистецтво як ніщо інше підтримує дух українства, об'єднує людей різних політичних поглядів.

Фестиваль об'єднав не тільки українців, що належать до різних суспільних організацій і ходять до різних церков, але й іміґрантів різних поколінь, а також діти, які зі своїми батьками перебувають в Америці тимчасово. Наприклад, Таня й Іра Боднар, чий батько працює в Кентському університеті за контрактом, виступили з танцем. З Вашінґтону приїхала делеґація дітей працівників Українського посольства: Ганна й Олег Васильєви, 13 та 10 років, змагалися в ділянці прикладного мистецтва, Олег і Євген Гудими, 14 і 6 років, співали й малювали.

Фестиваль відбувся завдяки допомозі й фінансовій підтримці собору святого Володимира (Української Православної Церкви в США), Товариства Колишніх Воїнів Української Національної Армії, церкви Святої Трійці Української Православної Церкви Київського Патріярхату в Пармі, членам 12 і 13 Відділів Союзу Українок Америки, членам місцевої української громади Дозі й Зіновію Крислатим та багатьом іншим.

Зоя Терешкова,
Клівленд

Конференція „Ґете й Україна“

Учасники конференції „Ґете і Україна“ в УВУ.

МЮНХЕН, УВУ. – Під такою назвою відбулася 18 червня, в рамках святкувань 250-річчя від дня народження великого німецького поета Йоганна Вольфґанґа Ґете наукова конференція, яка розглянула впливи німецького поета на українську літературу і його місце в українському літературознавстві.

Конференція користувалася високим протекторатом баварського міністерства науки, досліджень і мистецтв, яке очолює д-р Ганс Цегетмаєр.

У своєму слові на відкритті д-р Л. Рудницький, ректор УВУ, нагадав про перші зацікавлення в Україні творчістю Ґете: у 1827 році Гулак-Артемовський переклав „Рибалки“, і з того часу творчість Ґете впродовж останніх двох століть надихає українських літераторів.

Ректор УВУ прочитав теплий привіт учасникам конференції від 94-річного проф. д-ра Еріха Трунца, видавця творів Ґете.

Першою сесією керував проф. Ульрих Шваєр з мюнхенського університету Людвиґа Максиміліяна. Він представив чотирьох доповідачів. Всі доповіді відбулись німецькою мовою.

Д-р Володимир Мовчанюк з Національної Академії Наук України в Києві виступив з темою „Ґете й Шевченко“, вказавши на ознайомлення раннього Шевченка з творчістю Ґете, а також на записи в щоденнику Шевченка, які стосуються великого німецького поета, якого Шевченко знав з перекладів на російську мову Едварда Губера. Професор Л. Рудницький говорив на тему „Ґете і Франко“ – про глибоке зацікавлення Івана Франка творчістю німецького поета. Д-р Альберт Кіпа, з Української Вільної Академії Наук і проф. Мюленберг-коледжу у Пенсильвенії, США, представив тему „Ґете й Леся Українка“, а проф. Ролянд Піч, УВУ, – „Володимир І. Вернадський і Ґете“.

Пообідню сесію очолив проф. Рихард Й. Бруннер, з Ульмського університету і УВУ, який представив чотирьох чергових промовців. Проф. Данило Струк (помер під час цієї конференції) з Торонтського університету виголосив англійською мовою тему „'Райнеке Фукс' Ґете й „Лис Микита“ Івана Франка, де підкреслив різні ідейні підходи в німецькому й українському творах.

Олександер Шокало від Спілки письменників України промовляв на тему „Мотиви з західньо-східнього 'дивану' – у творах П. Куліша і А. Кримського“, а після короткої перерви д-р Анна-Галя Горбач, УВУ, проаналізувала тему „Ґете у житті і творчості українського поета Василя Стуса“.

Проф. д-р Михайло Гнатюк з Львівського університету ім. Івана Франка представив тему „Творчість Ґете: сприйняття в українському літературознавстві першої половини XX століття“, де подав низку перекладачів творчости геніяльного німецького поета

Пресове бюро УВУ

Подорож по Україні з австралійським „Суцвіттям”

Частина групи „Суцвіття”. Друга справа Оксана Рогатин-Василик – керівник і дириґент.

Не так вже й часто до українських громад Північної Америки приходять новини з Австралії. Тому приїзд жіночої вокальної групи „Суцвіття” з Сіднею можна назвати небуденною подією.

Ансамбль було засновано у листопаді 1977 року і діяв він спочатку під опікою Міжпарафіяльної Ради Православних Парафій в Сіднеї. Дуже швидко ансамбль завоював прихильність публіки, ознайомивши зі своїми програмами громади Мельборну, Вулонгонґу, Канбери, Нюкастлю та Брізбену.

Ансамбль брав також участь у фолкльорних фестивалях у Сіднейській опері та виступав у телепрограмі, несучи дивограй української пісні до широких мас слухачів. За понад двадцятилітній період діяльности „Суцвіття” стало громадською мистецькою одиницею, що суттєво збагатила палітру українського мистецького життя Сіднею та навіть цілої Австралії.

У різні роки до складу ансамблю входило до тридцяти жінок, а керували групою її засновниця Зіна Мороз-Котко (1977–1986), Олександра Люлька (1987–1988), Петро Деряжний (1989–1990). Від 1991 року керівництво ансамблю „Суцвіття” перебрала співачка Оксана Рогатин-Василик. Ансамбль поповнився молодшими жінками, збагатився репертуар, і група стала працювати як одиниця Союзу Українок. Цей період існування ансамблю особливо плідний та успішний.

15 травня 1999 року Українська громада Рочестеру, Н. Й., мала нагоду познайомитися з жіночим ансамблем „Суцвіття”. Програма виступу мала дві частини і складалася з низки прекрасних сучасних пісень українських композиторів та обробок народних пісень. Особливо вплинула на глядачів друга частина програми, літературно-пісенний монтаж з назвою „Подорож по Україні”, в якому виконавці поєднали минуле і сучасне у розповіді та пісні.

Майстерне виконання разом з вишуканими строями з усіх реґіонів України справило неабияке враження на публіку.

Почався концерт надхненною піснею „Под твою милость” Дмитра Бортнянського і вступним словом-привітом від Рочестерської громади Романа Куціля. Закінчився подякою і квітами, які вручили союзянки 46-го Відділу СУА Стефанія Вовкович, Уляна Бабюк і Параня Смит.

Спілкування з жіночою групою та її провідниками продовжилося під час гостини . Знову були привітання та щирі подяки від Союзу Українок, що проголосила Ірина Руснак, та від місцевого хору „Сурма”, що виголосили голова Євген Кулик та диригентка Жанна Кремінська.

У жвавій дружній розмові непомітно промайнув час – і от вже треба прощатися, а на думку приходить прекрасна аналогія.

Суцвіття означає зібрання квітів в одному місці пагона. То ж кожна членкиня ансамблю, як квіточка росте на одному з стеблів української культури, що розквітнули на далекому континенті Австралії.

Побажаймо „Суцвіттю” нових творчих досягнень.

Наталя Шульга

НОВІ ВИДАННЯ

Ясноока

Софія Малильо „Воскресіння пам'яті". Дітройт–Ужгород, 1999 р., 110 стор.

Переді мною – ошатна книжка поезій (художнє оформлення Надії Пономаренко) –зовні така гарна, що дай Боже таку кожному поетові. Софія Малильо – збідована поетеса Закарпаття, мабуть, на таку не спромоглася б, але допомогла їй підтримка Фонду Марії Балтарович та журналу „Краянка" в Ужгороді.

У книжці – три фотографії: 1940 року – молода вдумлива дівчина, з надією в очах. На сторінці 14 – зріла жінка, що багато лиха пережила – може, це авторка тепер? О, ні: тепер (у 1997 р.) ми бачимо її фото, що відображає страшні поневіряння, що по вінця виповнили чашу її терпінь. Зі вступної статті редакторки Юлії Зейкан довідуємось про „кайданами кріпацькими сповите" життя Софії. Як і більшості того покоління, війна перервала науку і пляни на майбутнє. А по війні, незважаючи на її визначні успіхи в навчанні, КДБ „дослідило" біографію й заслало Софію в Колиму. І коли її „реабілітували", Софія мусіла втікати з Закарпаття й тулитися далеко від рідної землі. Аж після постання незалежности відшукали й пригорнули Софію посестри з кола „Краянки", видали її першу збірку „Іди і вір" (1994 р.).

Софія почала писати вірші ще в дитинстві, й ніколи не переставала, тому обидві збірки бездоганно зрілі, прекрасні. Як же так, що на неї не звернули увагу, ніби не помітили, ані Спілка письменників, ані „Літературна Україна" чи інші всеукраїнські органи? На це можна дати відповідь хібащо словами Миколи Вінграновського: „А так". Перша книжка вийшла тиражем тільки 500 примірників, тож не дивно, що в другу збірку ввійшла чи не більшість віршів із першої, хоч навіть із нумерації видно, що віршів у Софії Малильо є дуже, дуже багато. В рамках короткої рецензії важко оцінити повністю цю незвичайну книжку. Накреслю тільки головну схему.

Ключем служить „древня пам'ять роду", роду українського, що йде з Трипілля. Треба зауважити, що каторга, хай Бог нас від неї береже, мала одну позитивну прикмету: вона звела в Сибірах українців з усіх кінців нашої землі й через спільні страждання поріднила їх. Книжка Софії Малильо просякнута соборністю, спільною ідеєю і світоглядом цілого нашого народу, а не її маленьких містечок та сіл.

Крізь випробування грізні
Врода роду грає в пісні,
Незнищенно молода.

Поетеса наснажена любов'ю до рідного слова, в якому слушно вбачає нашу надійну зброю: „Благословенна мить кипіння слова, коли, оновлене, пливе воно з душі". Любов до мови – мотив, що просякає багато поезій – вірші про мову навіть нумеровані.

Мово рідна, щедра наша мово,
Море живодатних колосків...
Час твого відродження наспів.

Соборність підкреслена такими словами:

Згорни до себе, вперше од віків,
Дітей своїх з усіх материків –

а це вже стосується й широкої, як море, діяспори... І далі: „Мова в нас і мати в нас одна". І гнівне звернення до тих, яким „однаково":

Отямся, друже, і сумлінням зваж!
У тебе ж діти. В тебе будуть внуки!
Невже судилась доля їм така ж,
Лакейство підле з підлої спонуки?

Воістину Шевченківські слова!

Шкода, що в збірці нема дат (у першій збірці були). Більшість дат можна встановити зі змісту (наприклад, вірш „Референдум"). В книжці бринить сучасність і бадьорий погляд в майбутнє. „На космічну хвилю налаштую серце", – каже поетеса, вдивляючись в „астральні далі".

В поезіях зустрінете такі форми, як „Інформаційний лист від Космосу Землянам", „біосфера", „ноосфера" – треба йти плече в плече зі світовим проґресом (хоч деяким поетам не дуже хочеться...).

Але як не проґресуй, природа навколо та сама, тільки і її Софія бачить по-новому. Вона чує „пташині флейти", „пташині хорали", спостерігає „життєву естафету", бачить „аналогій ніжну світлотінь". Вона закохана в навколишню природу, квіти, звірят. Її вірш „Одуд" навіки ошляхетнив цю „звичайну" пташину:

Невимовно-безмірно вродливий,
Реактивно-поривно рухливий,
На тоненьких-тонюсіньких ніжках
Він шугав по зеленім моріжку...

Ви тільки подумайте: „реактивно-поривно рухливий"! А далі називає його „квіткою крилатою":

І граційна голівонька люба
Розцвіла короною чуба".

Але й інші птахи гарні. У вірші „Травень" вони „витьохкують, висвистують, щебечуть... Висвистують, цвірінькають, щебечуть"... Поетеса любить і „скромну аличу", і яблуню, що „у гості... скликає комах" – от із цим я незгодна: гнати треба таких „гостей", бо ані яблучка на дереві не лишиться. А який зворушливий вірш про песика-калічку Сапу, що кульгав спершу на трьох, а потім тільки на двох лапках – в мороз йому болять хворі лапи, але як погладити – „заллється дзвінким своїм лаєм"... Поетеса дотримується клясичних розмірів, але, як треба, для експресивности рубає стопи.

Глянувши на змучене фото Софії, зрозумілим стає її туга; проте її сум не безпросвітний:

Всі айсберги обману та брехні
Розтануть у промінні Сонця Правди.

„Є в нашій тузі сила велика", – сповідається авторка. І тому, коли ще раз глянути на її світлину, ясно помітиш ясний погляд світлих очей і навіть усмішку Мони Лізи...

Данина землятцтву: „Коломийка – то кардіологія, пісня всіх пісень моїх краян" (стор. 54), але „догмам учорашнім вже пора щезати". Тому її реквієм своєрідно радісний: „Правди і честі дух переможе". В передчутті Весни (символ обнови України), Софія дає завдання новому поколінню:

А руки щоб творили хоч не рай,
А просто храми, і дороги, й житла,
Плекали сад, ростили урожай,
Аби земля співала й щастям квітла.

Тому то, на диво, ця книжка довголітнього в'язня і скитальця не плаксива, а радісна – аж не віриться, що стільки в цієї слабенької жінки сили й енергії. І тільки в кінці книжки вона відкриває завісу своєї Голготи: „Я вік хворіла злою страшною німотою. Я загубила душу на сопках Колими..."

Але прийшла воля – і серце її заспівало. І вона закликає Україну:

Заспіваймо пісню,
всупереч тривогам,
Хай вона лікує сумнів, смуток, гнів,
Хай же вона буде заспівом-прологом
До щасливих звершень
творчих трудоднів!

Книжку С. Малильо можна купити через журнал „Краянка", ред. Юлія Зейкан. **294000 Ужгород, вул. Жемайте 5а/4, Україна,** або в **Dr. Maria Baltarowych, 25816 Curie Ave., Warren, Mi. 48091-3830.** Ціна 10 дол. і 2 дол. за пересилання.

Ганна Черінь

Книга, яка вінчає життя музикознавця

На схилі життя Мирона Федорова, нашого видатного композитора церковної та світської музики, музиколога, диригента, педагога і автора численних праць з історії й музикознавства (він відійшов у вічність 23 грудня 1996 року), найбільшим його бажанням було видати українські богослужбові співи в історичному і теоретичному висвітленні. Заключний том праці його життя – великого кодексу українських богослужбових співів (раніше видано 2 томи: „Василіянські церковні наспіви наших богослужбових співів" – у 1961 році і „Обрядові співи Української Церкви галицької землі" – в 1983 році появився, хоч і посмертно, в Україні, заходами Української Католицької Церкви, зокрема чину оо. Василіян та опікунки недужого композитора в останній стадії його життя – сестри Марії Вернарди Аркати. Він має назву –„Українські богослужбові співи з історичного й теоретичного погляду. Третій том кодексу співів нашої Церкви".

Про свою працю над кодексом промотор рідної церковної співочої культури писав: „Про богослужбові співи нашої Церкви знаємо більше з практичної сторінки – з церковних клиросів та чернечих хорів, ніж з історичного, теоретичного й естетичного боків. Тому всесторонні насвітлення їх дуже побажані й потрібні, а їх у нас, в порівнянні з працями інших народів, дуже мало. Метою цього історично-теоретичного огляду є коротко і зрозуміло подати історію виникнення та розвитку нашого церковного співу від початків християнської доби до теперішніх часів".

Третій том Кодексу М. Федорова є ґрунтовним оглядом української церковної музики в історичній перспективі і матиме значення не тільки для фахівців – професійних діячів церковного омузичення, дослідників, педагогів, дириґентів, хористів, але й для загалу рідної громади, свідомої потреби духовного самопізнання. У своїй праці автор веде читачів до джерел християнського церковного обряду, особливо візантійської богослужбової школи, звідки й розвинулась оригінальна українська церковно-співоча культура. Він детально обговорює шляхи розвитку християнської науки й віри в Україні за візантійськими, болгарськими, Кирило-Методіївськими, тмутороканськими зразками. У своїх дослідженнях проф. Мирон Федорів спирається на автентичні історичні джерела та архаїчні нотно-музичні записи, що включають первісну ірмологічну нотацію й пізніші – квадратну та круглу нотні системи, як і їхні вивершення у практиці нотних записів Києво-Печерської лаври.

Історію церковного співу М. Федорів висвітлює від періоду до Берестейської унії, через реформи Київського й Галицького митрополита Петра Могили та аж до сучасности. Історію, оригінальний стиль народного церковно-хорового мистецтва та багаті форми наших богослужбових наспівів описує автор в усіх подробицях і подає паралельно в церковних Богослужбах східньої й західньої України, що засвідчує їхній соборний характер. Книгу випустило видавництво „Нова зоря" в Івано-Франківському (1997, 144 стор.).

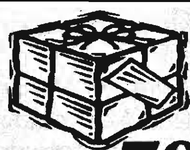
Третій том українських богослужбових співів Мирона Федорова – це насправді огляд історії, теорії і практики нашого церковного обряду в різних святинях України, своєрідна енциклопедія всенародного співочого супроводу. Ця праця належно увінчала життя нашого славного музикознавця, проф. Мирона Федорова.

Роман Кухар,
Вікторія, Кен.

ВИБИРАЮЧИ ПОДАРУНОК РІДНИМ ІЗНАЙОМИМ ВИБЕРІТЬ "СВОБОДУ"!

НАЙСТАРІШИЙ І НАЙБІЛЬШ ШАНОВАНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЧАСОПИС В ДІЯСПОРІ
Передплата на рік лише 50 дол.

Пакунки та доляри в Україну

$ 0. 69 lb*

$ 1.89 lb*

79 с LB при пересилці через UPS

*** Окрема доплата за доставу кожного пакунка**

Ліцензійована пересилка долярів.
Достава американської готівки в руки отримувача

(973) 763-8778

ROXOLANA 1 (888) 725 8665

300 Parker Avenue, Maplewood, NJ 07040

ЗМІНА АДРЕСИ

В справі зміни адреси непотрібно телефонувати, а тільки прислати нову адресу до:

Адміністрації „Свободи"
P.O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

❑ „Свобода"
❑ „The Ukrainian Weekly"

Моя СТАРА АДРЕСА була:

Число Відділу (якщо член УНС) ....

Ім'я і прізвище ....

Адреса ....

....

Моя НОВА АДРЕСА така:

Ім'я і прізвище ....

Адреса ....

....

На зміну адреси проситься
ОБОВ'ЯЗКОВО ДОЛУЧИТИ $1.00
ПЕРЕВЕДЕННЯ ЗМІНИ АДРЕСИ ТРИВАЄ 1-2 ТИЖНІ

Diaspora ENTERPRISES

For lowest airfares call

215-567-1328

LVIV/Khmelnytsky
TERNOPIL/Pochaiv
VINNYTSIA UMAN
ODESA KYIV
June 8 - 20 **$2100**

KYIV/Cherkasy
POLTAVA
DNIPRRO CRUISE
Kaniv Kremenchuk
Sevastopol/Bakhchisarai
Yalta Odesa
Aug. 22 - Sept. 9 **$3380**

KYIV POLTAVA
ZAPORIZHIA/Khortysia
ODESA LVIV
TERNOPIL/Pochaiv
July 23 - Aug. 8 **$2695**

INDEPENDENCE TOUR
Lviv Iv. FRANKIVSK/
Yaremche
ODESA Symferopol/
Bakhchisarai
YALTA KYIV/Kaniv
Aug. 13 - 17 **$2550**
Aug. 22 - Sept. 5 **$2450**

PLEASE CALL FOR TOUR BROCHURE: 1-800-487-5324

ПОЛАГОДЖУЄМО по НАЙНИЖЧИХ ЦІНАХ
авіаквитки на/з України, візи, запрошення, вотелі
ТУРИ, КРУЇЗИ, авіаквитки на всі сторони світу.

УВАГА!!!!

DIASPORA пожертвує від кожного двостороннього квитка $10.00 (від одностороннього $5.00) на українські церковні, громадські, молодечі, жіночі, наукові та освітньо-культурні організації.

220 South 20th St., Philadelphia, PA 19103

HAMALIA TRAVEL CONSULTANTS

Інформації: 212 473 0839
Брошури: 212 505 6123
Резервації: 800 HAMALIA

В СПРАВІ ПОВНІШОЇ ІНФОРМАЦІЇ ПРИДБАЙТЕ НАШУ БРОШУРУ "WELCOME TO UKRAINE" 1999

ЕКСКУРСІЇ 1999

ЗАХІДНА УКРАЇНА
ЛЬВІВ, Олесько, ІВ-ФРАНКІВСЬК, Тисмениця, Манявський Скит, Яремче, Коломия, ЧЕРНІВЦІ, Камянець Подільськ, ТЕРНОПІЛЬ, Почаїв, КИЇВ

15-го червня - 29-го червня
06-го липня - 20-го липня
з Чікаго:
14-го червня - 30-го червня
ВКЛЮЧАЮЧИ ВСЕ
15 ДНІВ - СУПРОВОДЖЕНО

СХІДНА УКРАЇНА
КИЇВ, ЧЕРНІГІВ, Ніжин, ПОЛТАВА, Опішня, Решетилівка, ХАРКІВ, ДНІПРОПЕТРОВСЬК, Петриківка, ЗАПОРІЖЖЯ, Хортиця, КИЇВ

27-го липня - 10-го серпня
ВКЛЮЧАЮЧИ ВСЕ
15 ДНІВ - СУПРОВОДЖЕНО

ПІВДЕННА УКРАЇНА
КИЇВ, ЗАПОРІЖЖЯ, Хортиця, Круїз [ХЕРСОН, СЕВАСТОПІЛЬ, Ялта, Бахчисарай, ОДЕСА] Любашівка, Умань, ВІННИЦЯ, КИЇВ

03-го серпня - 17-го серпня
ВКЛЮЧАЮЧИ ВСЕ
15 ДНІВ - СУПРОВОДЖЕНО

СОБОРНА УКРАЇНА
КИЇВ, ЧЕРНІГІВ, Ніжин, ПОЛТАВА, Опішня, ХАРКІВ, Решетилівка, ДНІПРО ПЕТРОВСЬК, ЗАПОРІЖЖЯ, Хортиця, Круїз [ХЕРСОН, СЕВАСТОПІЛЬ, Ялта, Бахчисарай, ОДЕСА] Любашівка, Умань, ВІННИЦЯ, ТЕРНОПІЛЬ, ІВ-ФРАНКІВСЬК, ЛЬВІВ

27-го липня - 20-го серпня
ВКЛЮЧАЮЧИ ВСЕ
25 ДНІВ - СУПРОВОДЖЕНО

АВІАЦІЙНІ КВИТКИ ПО ЗНИЗИНИХ ЦІНАХ
1 800 HAMALIA ✶ 1 212 473 0839

Вестерн Юніон – це як передати гроші особисто.

Вестерн Юніон має понад 50 000 агентів по цілому світі, понад 24 000 у ЗСА і понад 200 агентів в Україні!

За дальшими інформаціями телефонуйте

1-800-325-6000

Наш Web site: westernunion.com

WESTERN UNION | MONEY TRANSFER®
The fastest way to send money worldwide SM

© WesternUnion

В УКРАЇНІ

Андрій Шевченко гратиме в Італії

Чутки про перехід кращого футболіста київської команди „Динамо" та збірної України Андрія Шевченка до одного з европейських клюбів вже давно з'являлися на сторінках світової преси, але їх спростовували провідники клюбу „Динамо" і, особливо, його почесний голова Григорій Суркіс.

Усе ж сталося: наприкінці травня до англійського „Арсеналу" перейшов Олег Лужний, а після нього до футбольного клюбу „Мілян" в Італії – Андрій Шевченко.

Ось як описала переїзд А. Шевченка до Італії „Ля Газета дело Спорт": „На Андрія Шевченка чекали генеральний директор Браїда з перекладачем. З летовища Мальпенса футболіста повезли на обід до резиденції Адріяно Гальяні.

З того, що вдалося дізнатися всюдисущим репортерам, повторюється фраза: „„Я вчу італійську і хочу ближче познайомитися з Міляном..."

Мільйони футбольних уболівальників України висловлюють жаль з приводу акції, яка дуже знесилить не тільки клюб „Динамо", але і збірну команду України з футболу.

Щоправда, футболісти зобов'язані приїжджати до збірної на поклик тренерів, але насправді їхні нові провідники шукають причин не допускати цього.

Саме тому збірна України виступила без Калитвинцева (грає в Туреччині), Максимова (грає в Німеччині), Скаченка (в Росії) у відбіркових змаганнях у Вірменії, де безнадійно втратила дві цінні точки, що може виявиться вирішальним для участи України у фінальному етапі чемпіонату Европи.

Віталій Кличко – чемпіон світу

Відбувся бій боксерів в супервважкій вазі Віталія Кличка (Україна) і Герді Гайда (Англія), у якому переміг Віталій Кличко, ставши чемпіоном світу. Торги щодо дати довго точилися між промоторами боксерів. Нарешті змагання відбулися, і Кличко витратив тільки 4 хвилини, щоб здобути звання чемпіона світу. Тепер ніщо не перешкоджає зустрічі на рингу між Майком Тайсоном і Віталієм Кличком

Перемога юних шахістів

На початку червня в Родатичах, поблизу Городка, на заході України відбувся традиційний міжнародний дитячий шаховий фестиваль, присвячений Дню захисту дітей. Змагалися 30 шахових команд, в тому числі два майстри ФІДЕ, шість кандидатів у майстри спорту, 54 першорозрядників і 37 другорозрядників з Росії, Білорусі, Польщі, Словаччини, Молдови. Україну представляли юні шахісти з Запоріжжя, Одеси, Полтави, Іллічівська, Луцька, Тернополя, Миколаєва і Львова. Перше місце здобули шахісти Одеси, які набрали 28 точок, друге-третє місце розділили – збірна України (до 12 років) та Москви – по 25 точок.

Серед шахістів віком до 10 років перемогли збірна України (перше місце), Городок, Львів (підопічні тренера В. Грабінського).

На закінчення турніру відбулися змагання між шахістами Городка і Москви. Перемогли українські шахісти.

В турнірі взяв участь віце-чемпіон світу серед юнаків до 12 років Андрій Волокитин зі Львова, який завдяки фінансовій підтримці УСЦАК недавно здобув перше місце в Азербайджані, де шаховий турнір організувала англійська нафтова компанія „Амоко".

Перемоги українських легкоатлеток

Анджела Балахонова

На легкоатлетичних іграх серії Гранд Прі добре виступили спортсменки України. В бігу на 100-метрівці Жанна Пінтусевич здобула перше місце (10,97 сек.). Першою була Таня Терещук в бігу на 400 м. В стрибку з жердиною перемогла Анджела Балахонова. В стрибку у височінь Інга Бабакова здобула срібну медалю.

Жанна Пінтусевич

Універсіяда-1999

В м. Палма де Мальорка, в Еспанії, проходять ігри „Універсіяда-1999", в яких бере участь студентська команда України. Українські гімнасти вже здобули срібну командну медалю. Українські футболісти в першому виступі перемогли команду Гани і мають добру можливість продовжити змагання в черговому етапі. Збірна студенток з кошиківки розгромила своїх суперниць з Південної Африки (103:42). В змаганнях з плавання на 800 метрів вільним стилем бронзову медалю здобув Денис Загородний (8:04,77 хв.). В естафетному плаванні на 800 м. вільним стилем збірна українських студентів здобула срібну медалю (7:28,49 хв.). Ігри „Універсіяда -1999" тривають.

Календарець тенісових змагань -1999

31 липня–1 серпня	– Подвійні ігри, Союзівка
4–6 вересня	– Першості УСЦАК, Союзівка
18–19 вересня	– КЛК, Союзівка
2–3 жовтня	– „Тризубівка"

В ДІЯСПОРІ

УСВТ „Ч. Січ" – чемпіон ювілейного футбольного турніру

У Глен-Спеї, на „Верховині" 3 липня за програмою святкувань 75-річчя УСВТ „Чорноморська Січ" під патронатом УСЦАК, відбувся футбольний турнір, в якому взяли участь команди УАСТ „Львів"- Клівленд, УСК-Ню Йорк, СК СУМ „Крилаті", Йонкерс, і УСВТ „Чорноморська Січ" з Нюарку. УСВТ „Ч. Січ" здобула звання чемпіона. Перед початком змагань відбулася церемонія відкриття. Голова Товариства „Ч. Січ" і УСЦАК М. Стебельський привітав присутніх, розповів про довгий і славний шлях „Ч. Січі". Нагадав, що цьогорічні турніри є певною підготовкою до Української спортової олімпіяди діяспори, що має відбутися в 2000 році.

УСВТ „Ч. Січ", Нюарк – УСК, Нью-Йорк – 1:0

Обидві команди почали гру в швидкому темпі, якого не витримали футболісти УСК-у, завдяки чому Яро Вислоцький здобув для „Ч. Січі" переможного голя.

УАСТ „Львів", Клівленд – СК СУМ „Крилаті", Йонкерс – 0:0

В цій зустрічі „львів'яни" прагнули реваншу за минулорічну поразку від „Крилатих", на турнірі в часі здвигу СУМ в Еленвілі. Однак „Крилаті" виявилися „твердим горішком". Рахунок так і не було відкрито.

УСК, Нью-Йорк – УАСТ „Львів", Клівленд – 1:5

В цих змаганнях „львів'яни" показали чудову й продуктивну гру, якій футболісти УСК-у не змогли протистояти. Переможні голі для „Львова" здобули: Ферра (2), Гепгард (2) і Франко, голя для УСК-у здобув Галичишин.

СК СУМ „Крилаті", Йонкерс – УСВТ „Ч. Січ" – 0:0

Цим разом „Крилаті" показали свою найкращу гру в турнірі. Вони вистояли проти сильного суперника, який створив кілька критичних ситуацій під їхніми воротами.

УСК, Нью-Йорк – СК СУМ „Крилаті", Йонкерс – 2:0

Цей результат став несподіванкою турніру. У випадку перемоги, що було можливо осягнути „Крилатим", вони могли здобути нагороду віце-чемпіона турніру. Одначе завчасний від'їзд воротаря і втома у попередньому поєдинку стали основними причинами поразки.

УАСТ „Львів", Клівленд – УСВТ „Ч. Січ", Нюарк – 0:1

Останні змагання турніру були вирішальними щодо долі чемпіонату. Обидві дружини мали однакове число точок (4:1), але „Львів" мав перевагу у відношенні голів. Для цієї команди було досить нічиєї, щоб перемогти в чемпіонаті. „Січовикам", для тієї ж мети, треба було мати перемогу.

Обидві команди грали в швидкому темпі і створили ряд критичних моментів під воротами суперників. Коли виглядало, що зустріч закінчиться з рахунком 0:0, „січовики" провели чергову атаку, в якій Ілля

Після турніру голова УСВТ „Ч. Січ" М. Стебельський і його заступник та голова турнірового комітету О. Твардовський вручили нагороди переможцям. Індивідуальні нагороди вручені футболістам чемпіона турніру (Ч; Січ"), кращому воротареві – Д. Соколяку („Ч. Січ") і кращому снайперові – Ферра („Львів").

Склад команди чемпіона турніру – УСВТ „Ч. Січ": Д. Соколяк, П. Паливода, А. Панас, Р. Длябаль, М. Ковальчик, І. Чешко, Я. Вислоцький, Я. Охлан, С. Ваврек, І. Єрмоленко, В. Єровинкін, Р. Головінський, Д. Олесницький, С. Колодій, Й. Довічак, М. Гординський, М. Вацлавський-Лянге, Є. Миладінов, Р. Стефурак, Б. Поритко. Провідник команди Я. Твардовський.

Матеріяли про події спорту подав ***Омелян Твардовський***

XX століття: ПОДІЇ І ДАТИ

1926-ий рік:

16 березня – Роберт Годард здійснив перший політ ракети з рідким пальним.

25 травня – в Парижі вбили Симона Петлюру.

1 листопада – Ґебельса призначено провідником Нацистської партії Німеччини.

15 листопада – Національна радіокомпанія НБС створила мережу радіомовлення.

Батько маленького Кристофера Робіна вперше розповів синові історію про Вінні-Пуха; інститут Пастера створив антиправецеву сироватку.

1927-ий рік:

7 січня – відкрито комерційну телефонну лінію між Лондоном і Нью-Йорком.

7 лютого – вирішено будувати Дніпрогес.

17 квітня – компанія AT&T провела першу телепередачу.

20 травня – 25-річний летун Чарлз Ліндберг здійснив переліт з Нью-Йорку в Париж.

14 вересня – велика танцівниця Айсидора Дункан загинула в авті, коли її шарф намотався на колесо.

12 листопада – відкрито Голанд-тунель між Нью-Йорком і Нью-Джерзі.

Почали витесувати кам'яні зображення президентів в штаті Південна Дакота; перуанський летун відкрив в пустелі Перу дивні зображення, яким досі не знайдено пояснення; в СССР почалась колективізація сільського господарства.

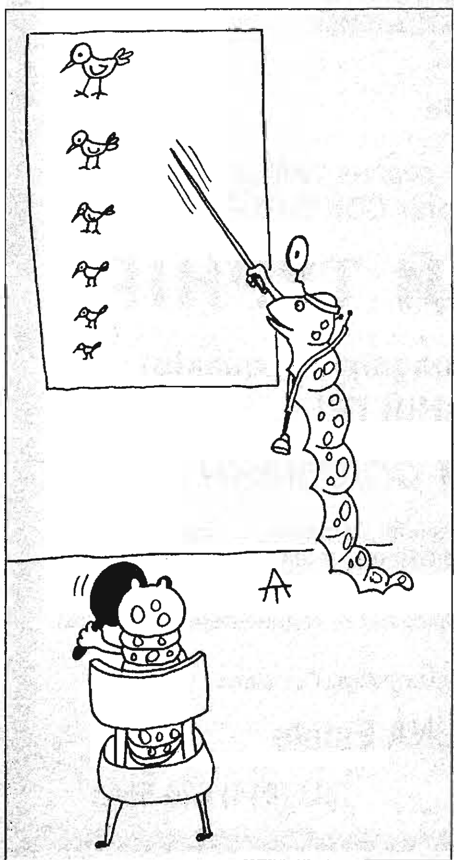
1928-ий рік:

1 січня – в Сан-Антоніо, Тексас, відкрито перший в США будинок з кондиціонуванням повітря.

18 червня – Амелія Ергард стала першою жінкою, яка перелетіла Атлантику як пасажирка.

20 червня – при рятуванні полярної експедиції Умберто Нобіле загинув Руаль Амундсен.

У вересні Олександер Флемінг відкрив пеніцилін; в Парижі відбулась прем'єра композиції Равеля „Болеро".

Хто перший?

За книжкою М. Чуми і Л. Мазана „Віденські балачки або Галичанська енциклопедія", 1998, Краків.

Хто вистрілив першим?

Перший постріл Першої світової війни зробив 19-річний серб Гаврило Принцип, який в Сараєві застрелив з пістолета "бравнінг" кронпринца Австро-Угорщини Фердинанда і його дружину Софію. Неповноліття терориста стало перепоною для засудження його до смертної кари, проте в'язень помер у квітні 1918 року від туберкульози кісток в Терезині. Його поховали таємно, але рядовий вояк, чех Франтішек Лебл зробив мапку поховання і в червні 1920 року за цим малюнком Принцип був урочисто перепохований в Сараєві.

Хто придумав душ?

Водяний душ придумав неписьменний селянин з Моравії Вінцент Пришніц (Priessnitz, 1799–1851)), який 17-річним впав з воза і дуже пошкодив грудну клітку. Він лікувався сам, купаючись в гірських потоках, стоячи під крижаними водоспадами і тяжко працюючи. В 1829 році він заснував перший в світі водолікувальний заклад, 45 пацієнтів якого щодня ставали під струмені води із спеціяльного пристрою, який стали називати за прізвищем винахідника – пришніц (душ).

Хто лікував Леніна?

Доктор-венеролог Ст. Бочар лікував 43-річного Володимира Ульянова-Леніна від сифілісу в своїй клініці на вулиці Щепанській, 3, у Кракові. В очікуванні прийому до лікаря Ульянов скаржився Вітольдові Жегоцинському, що дістав хворобу при відвідинах "двох емансипованих дівчат з міста Казиміра, які наймали покій у дворі д-ра Абламовича при вулиці Лобзовській навпроти монастиря Босих Кармеліток".

Хто назвав авто "Мерседес"?

У 1899 році генеральний консул Австрії в Ніцці Еміль Єлінек показав публіці нове авто фірми Даймлер, яке він назвав ім'ям своєї 10-річної доньки Мерседес. Авто виявилося вдалим і фірма вирішила усім машинам дати марку "Мерседес".

Хто згасив світло у театрі?

Першим в Галичині наказав гасити світло у театральній залі під час вистави Тадеуш Павліковський, директор театрів у Львові і Кракові. Його наказ (1893 рік) викликав обурення, бо раніше глядачі вільно пересувалися під час дії, обмінювалися записками, розглядали публіку в біноклі.

Хто першим в Галичині придбав авто?

Перше в Галичині авто французького виробництва було публічно показане в Кракові 23 серпня 1897 року, Його власником був львівський підприємець Казимир Одживолський. Газета застерігала, щоб люди не підходили близько, бо є загроза для життя з боку швидкісної машини.

Хто мав перші права водія?

Першим в Галичині дістав письмовий дозвіл водити авто львівський інженер Тадеуш Гейне. Він за власні кошти відремонтував розбите авто Бенц з фабричним номером 3 і у 1899 році виїхав ним на вулиці Львова. Вважають, що на той час це був єдиний в Галичині автомобіль з двигуном внутрішнього згорання. Права водія Намісництво у Львові видало інженерові у 1905 році.

Хто був першим планеристом?

В числі перших планеристів і мотоциклістів Львова називають випускника Львівської Політехніки інженера Тадеуша Сендзимира. В роки Першої світової війни через Київ і Владивосток дістався до Китаю, де заснував металеве підприємство і вперше застосував цинкування металу. Пізніше в Америці мав світової слави фірму металюргійного устаткування.

Хто першим почав святкувати Новий рік?

Першою у Львові влаштувала новорічний баль дружина намісника Галичини графиня Марія Потоцька в кінці 1880-их років. Раніше люди 31 грудня вчасно йшли спати і лише вранці вітали одне одного з Новим роком.

Хто забив перший голь?

Першим у Львові забив м'яча до воріт команди суперника студент вчительської семінарії Володимир Хомицький 14 липня 1894 року під час гри з командою Кракова.

Володимир був поблизу воріт, коли з юрби гравців до нього викотився м'яч і йому залишалося лише послати його у ворота. До речі, перший м'яч привезли до Галичини в 1890 році з Німеччини. М'яч мав "вуха", за які його ловили руками.

В КІНЦІ ГАЗЕТИ

Ганна Черінь

Геніяльні діти

Наші діти спеціяльні,
Не прості, а геніяльні,
Каже „прошу" – геніяльний!
Стіни маже – геніяльний!
З'їв свій борщик – значить, геній.
Сів на горщик – значить, геній...
День не плакав – дуже втішно.
Кудкудакав – це артист наш!
Вже читав газету з нами
(Правда, догори ногами).
Геніяльна в нас дитина!
Не дитина, а картина!
Пролітають наші дні
В геніяльній метушні,
І в святковій, і в щоденній –
Де не глянь – зростає геній.
Ось ми робота купили,
Сто долярів заплатили
Зразу цяцьку поламав –
Геніяльно кмітував,
Що внутрі, яка машина.
Он яка у нас дитина!!!
У крамниці ходить з нами,
Попереду тата й мами.
Добре знає всі крамниці,
Зразу тягне із полиці
Все, що бачили в рекламі –
На потіху й збитки мамі.
Що ж, нема де правди діти –
Геніальні наші діти.
Та щоб все підсумувати,
Може, варто запитати –
Я б хотіла знати тільки:
Звідки в нас є дурнів стільки?!

3 червня 1999

Відповіді на хрестиківку, вміщену в ч. 28

Горизонтально:
1. Стривогір. 6. Шкло. 7. Акин. 9. Антон. 10. Оринин. 11. Абажур. 12. Кармазин. 16. Галичина. 20. Раав. 21. Переліт. 22. База. 23. Борислав. 26. Апенніни. 29. Наймит. 32. Фултон. 33. Актау. 34. Арал. 35. Агін. 36. Озаркевич.

Вертикально:
1. Солянка. 2. Роман. 3. Варта. 4. Ганна. 5. Радвани. 6. Широта. 8. Неврон. 12. Короб. 13. Маври. 14. Запал. 15. Норов. 16. Голка. 17. Літке. 18. Чабан. 19. Авари. 24. „Основа". 25. Самійло. 27. Налигач. 28. Нансен. 30. Тайга. 31. Строк. 32. Фусів.

Пам'яті д-ра Олега Снилика

Д-р Олег Снилик

Лікар-радіолог та громадський діяч у Південній Каліфорнії.

Народився 1 серпня 1914 року в с. Банюнині, біля Львова, в родині народного учителя Дениса і Бронислави (з Янковських) Сниликів. Початкову освіту одержав в семикласовій „Рідній Школі" ім. короля Данила (в якій батько був довголітним управителем), у Львові, та продовжував навчання в головній Академічній Гімназії, котре завершив матурою в 1935 році.

Через польську дискримінацію і „нумерус клявзус" не міг дістатися на медичні студії у Львові. У 1938 році почав студії на хемічному відділі Львівської Політехніки, в 1939 році перейшов на медичні студії Львівського Медичного Інституту. У 1944 році склав реґорозні іспити з трирічних студій.

Жахливі воєнні події і наступ червоних окупантів на західні землі України (вбивство кузена студента теології Левка Снилика та бестіяльське вбивство-розстріл дядька Петра Снилика), змусили родину Сниликів податися на Захід, де опинилися в таборі праці в Баварії.

Після закінчення Другої світової війни Олег продовжував медичні студії на Карловому університеті в Ерлянґені та захистив їх докторатом в 1947 році. В Ерлянґені був членом-засновником Української Студентської Громади, членом Управи Товариства та активним в його діяльности. В 1948-1950 роках працював головним лікарем при кватирі ІРО в Ансбаху та помагав щиро іншим колегам (що якраз покінчили студії) в одержанні посад в ансбахській окрузі.

У 1950 році д-р Олег Снилик еміґрував до США. Після дворічної праці в шпиталях стейтів Ню-Джерзі та Ілиной як інтерн та резидент загальної медицини, склав лікарські іспити в 1952 році та одержав право на лікарську практику. Після трирічної загальної практики спеціялізувався в радіології від 1955 до 1959 років в Пресвітерянському шпиталі св. Луки в Чикаго, а в1960-1961 роках продовжував радіологічну практику радіолога-інструктора в департаменті радіології Північнозахідного університету (Нортвестерн) в Чикаго.

З огляду на поважну недугу серця, д-р Олег був змушений (за порадою лікарів) податися на захід, до Каліфорнії, де після піврічного лікування та задовільного видужання одержав посаду шефа радіологічного департаменту Ветеранського медичного центру в Сепульведі біля Лос-Анджелесу. У 1991 році після майже 40-літньої лікарської практики д-р Олег Снилик відійшов на емеритуру.

Д-р О. Снилик жив у Калабасасі, біля Лос-Анджелесу, з родиною, був активним на полі культурного, громадського, церковного і політичного життя в Південній Каліфорнії, був членом діючих організацій та товариств, щедрим меценатом харитативних та культурних організацій. Д-р О. Снилик був членом-засновником УЛТПА та членом Управи Відділу в Лос-Анджелесі. Він часто дописував до української преси. Родина Сниликів належить до парафії української католицької церкви Різдва Пресвятої Богородиці в Голивуді.

Д-р О. Снилик був одружений з д-р Мирославою Сенів, яка в 1944 році закінчила медичні студії в Ерлянґені, а після приїзду до США і нострифікації працювала лікарем-інтерністом у Ветеранському медичному центрі в Лос-Анджелесі. Поважна недуга змусила д-р Мирославу відійти на пенсію.

Син Ераст-Александер і доня Мона-Христя одержали університетську освіту та працюють за своїми професіями. Доня Ксеня-Лукія (з другого подружжя - у 1980 році з Калиною Гіркою з Левицьких, маґістром мікробіології) має 13 років, є кращою учницею місцевої „Рідної Школи" та американської народної школи, активною в молодечій організації Пласт і в лосанджелеській українській громаді.

З головних наукових праць д-ра О. Снилика варто згадати докторську тезу: „Precirrhotic condition in Liver in Man". Int, Med. in Friedrich-Alexander University, Erlangen, December 12, 1948, Med. Arch.

„Roentgenological Aspects of Zollinger-Ellison Syndrome" PRO—RE—TEC, A journal for the Professional, Research and Technical Staf, VOL. II NO. I, January 1970.

„Improved Patient Care Through Nuclear Medicine" Marvin Cohen, M. D. and Oleh D. Snulyk M. D. VOL. II, No. I 1969.

„Синдром Золлінґера-Еллісона" „Лікарський Вісник журнал УЛТПА Рік X. Ч. 4(31) Жовтень 1963.

Д-р Павло Пундій
(архівар УЛТПА)

В річницю смерти вчительки д-ра Олександри Яворської-Копач

„Пізнай себе самого – гасло курсів.
Ми називали їх „час муштри".
Пиши задачі, знай патерики,
Здавай лектури і риторики,
Читай пресу, рецитуй 'Тополю'...
Навіщо нам терпіти таку долю?
Чи не краще було б у суботу спати,
Або в місті досхочу погуляти?
Такі думки в душі ми крили,
Хоч кляси жодної не пропустили.
Зате пірнули в чудові твори,
Й несли з глибини скарби перлові.
Тридцять курсантів матуру здавали,
Дев'ятьом з них 'визначно' признали.
Мови, історію легко навчити,
Треба любови до краю прищепити.
Треба було концерти творити,
І клюб книголюбів оформити.
Д-р Олександра Копач це добре знала,
В Торонто найкращі курси плекала.
Її численні кадри високо стреміли,
Поважні становища
всюди завершили.
Весь труд її, – праця, стремління –
Це цінний дороговказ
нового покоління.
Вічні її діла, вічні твори!
Вічна їй пам'ять від
української дітвори!

Володимира (Дуся) Банах-Гуль,
колишня учениця курсів
ім. Г. Сковороди

Помер Т. Гринів

У Мюнхені 25 травня відійшов у вічність колишній відомий купець, Теодор Гринів, шанований нашою громадою. Був людиною купецького хисту в краї і на еміграції, щедро підтримував наші молодіжні організації, а також добродійні, церковні і суспільні цілі.

Народився він в селі Куридові біля Галича 23 вересня 1912 року. Мав крамницю з текстильними виробами у Львові. З наближенням фронтових дій в 1944 році виїхав зі Львова на Захід, а потім до Баварії, де й познайомився зі своєю майбутньою дружиною Леонорою, з якою недавно відзначив 50-ліття подружнього життя.

По війні вони емігрували до Америки в 1949 році і оселилися в Нью-Йорку. Тут Т. Гринівпоступово відновив свою торговельну діяльність і мав також крамницю з текстильними виробами, з українськими обрусами.

Повернувся з дружиною назад до Баварії в 1970 році і включився в наше церковне й громадське життя. Підтримував щедро наші молодіжні установи, був приятелем Пласту, Інтернату, видавництв – „Українське Слово" і „Християнський Голос". Був з дружиною частим відвідувачем імпрез – концертів, доповідей на суспільні і політичні теми в УВУ. З нагоди Тисячоліття Християнства в 1988 році придбали для Катедри разом з дружиною гарну хоругов, про що й пригадав о. М. Мольчко у надгробній подяці.

В останніх роках тяжко хворів. Був щонеділі з дружиною на Богослуженні. Дружині і хворому часто допомагала І. Мельник, як приятелеві свого покійного мужа.

Заупокійні Богослуження і Панахида були відслужені в соборі св. Покрови у Мюнхені в понеділок, 31 травня, а похорон відбувся по полудні на цвинтарі „Оастфрідгоф". Похоронні відправи очолив генеральний Вікарій о. Мольчко, сослужив о. диякон д-р М. Шафовал.

У надгробній проповіді в каплиці о. Мольчко – українською і німецькою мовами попрощав добродійного парафіянина. Супроводили покійного чисельні рідні дружини, баварці і українці, а серед них представники наших молодіжних установ і організацій.

Після надгробної Панахиди пролунала тужлива прощальна мелодія: „Видиш, брате мій...". Так поступово і відлітають у вирій журавлі... Пам'ять зберігають друзі і приятелі. Спочив в родинному гробі на баварській землі, що стала йому рідною. Вічна йому пам'ять. Дружині Леонорі висловлюємо глибоке співчуття.

По похороні відбулася тризна.

Д-р Кузь,
Українська служба в Мюнхені

Deceased

JULIE BEMKO KATZIN

of Ulster, PA
Died July 7, 1999. Age 89.

Survived by:
Sons – ARTHUR and EUGENE KATZIN
Daughter – ANNETTE LOUKAS
4 grandchildren
1 great grandchild
Sister – ANASTASIA LANDWEHR
Brother – GREGORY BEMKO

FUNERAL was held Friday, July 16 at Lytwyn & Lytwyn Funeral Home.
BURIAL in Hollywood Cemetery, Union, NJ.

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

за спокій душ

бл. п.

ДАРІЇ, ВОЛОДИМИРА, ЮРІЯ, ІГОРЯ СТАРОСОЛЬСЬКИХ

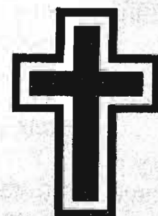
буде відправлена в день св. Володимира
28 липня 1999 р., о год. 7-ій веч.
в церкві св. Івана Хрестителя, Гантер, Н.Й.

Згадаймо їх у молитвах.

РОДИНА

СОЮЗ УКРАЇНСЬКИХ ФІЛАТЕЛІСТІВ і НУМІЗМАТИКІВ

ділиться сумною вісткою, що відійшов у вічність
член-основоположник, довголітній Голова Експертизаційної Комісії
українських поштових марок та почесний член Союзу

бл. п.

ІВАН БУЛАТ

Дружині та родині покійного висловлюємо глибоке співчуття.

Вічна йому пам'ять!

УПРАВА СОЮЗУ

Ділимося сумною вісткою, що в неділю, 11 липня 1999 р.
відійшла у вічність на 78-му році життя наша найдорожча ТЕТА

бл. п.

ВОЛОДИМИРА САДІВНИК

ПАНАХИДА відбулася в середу, 14 липня 1999 р. о год. 7:30 веч. в Peter Marrocco Funeral Home в Пассейку, Н. Дж.
ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ в четвер, 15 липня 1999 р. в церкві st. Nicholas Ukrainian Catholic Church, Passaic, NJ, а відтак на цвинтар св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

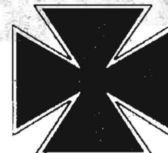
Залишила в смутку:
родину – ЛЕЩУКІВ
– ОСТАШЕВСЬКИХ
– МАЛИНОВИЧІВ-МОЛЧКІВ

Вічна їй пам'ять!

БРАТСТВО КОЛ. ВОЯКІВ І-ої УКРАЇНСЬКОЇ ДИВІЗІЇ
УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ АРМІЇ
СТАНИЦЯ НЮАРК, Н.ДЖ.

Ділимося з побратимами сумною вісткою, що в п'ятницю, 2 липня 1999 р., рятуючи внуків від морських хвиль, загинув трагічно наш довголітній, активний і карний член Станиці, як рівнож голова Крайової Управи Братства

бл. п.

ЄВГЕН ШИПАЙЛО

старшина артилерії Дивізії „Галичина"

Опечаленій дружині, синам, їхнім дружинам, внукам, ближчій і дальшій родині, в діяспорі і в Україні наше щире вояцьке співчуття.

УПРАВА СТАНИЦІ в НЮАРКУ

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

МАРІЯ КОВАЛЕВСЬКА член УНС Відд. 58 в Ютика, Н.Й. Померла 23 грудня 1998 р. на 75-му році життя. Нар. в 1923 р. в Україні. Членом УНС стала в 1971 р. Залишила в глибокому смутку сина Володимира, двох дочок Людмилу і Ольгу з родинами, брата Володимира, сім внуків і дальшу родину в Україні. Похорон відбувся 28 грудня 1998 р. на цвинтарі свв. Петра і Павла в Вайтсборо, Н.Й.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

ВАРВАРА (БУШНЯК)ВОЛШ член УНС Відд. 155. Померла 2 січня 1999 р. на 84-му році життя. Нар. в 1914 р. в Перт Амбой, Н. Дж. Членом УНС стала в 1966 р. Залишила у глибокому смутку двох дочок. Похорон відбувся на українському католицькому цвинтарі Hopelawn, N.J.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

ІВАН ДУДИШ. член УНС Відд. 98 Т-ва св. Володимира в Шенандоа, Па. Помер 6 лютого 1999 р. на 72-му році життя. Нар. в 1926 р. в Шенандоа. Членом УНС став в 1944 р. Залишив у глибокому смутку дружину Ольгу, синів Івана і Джеймса, внуків Івана, Христину і Джеймса. Похорон відбувся 9 лютого 1999 р. на цвинтарі св. Михаїла в Шенандоа, Па.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

ВОЛОДИМИР БАРАН член УНС Відд. 388 Т-ва ім. Богдана Лепкого в Bay Harbor, Fl. Помер 30 січня 1999 р. на 74-му році життя. Нар. в 1924 р. в с. Рудники, повіт Підгайці, Україна. Членом УНС став в 1972 р. Залишив у глибокому смутку дружину Анну, дочок Євгенію та Любу з родинами, сина Романа, внуків Миколу та Стефанію, сестру Анну та дальшу родину в Україні. Похорон відбувся 3 лютого 1999 р. на Hollywood Memorial Garden Cemetery в Hollywood, Fla.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

ФРІДА БОЙКО член УНС Відд. 165 Т-ва ім. Тараса Шевченка в Толідо, Огайо. Померла 24 січня 1999 р. на 69-му році життя. Нар. в 1929 р. в с. Щепанскі, Польща. Членом УНС стала в 1970 р. Залишила у глибокому смутку чоловіка Івана. Похорон відбувся 26 січня 1999 р. на цвинтарі Ft. Meigs в Perrysburg, Огайо.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

ЮРІЙ ЛОБОДОЦЬКИЙ член УНС Відд. 292 Т-ва св. Івана у Воррен, Миш. Помер 2 січня 1999 р. на 61-му році життя. Нар. в 1937 р. в Україні. Залишив у глибокому смутку синів Олександра і Степана, брата Андрія, батьків Ірину і Олександра. Похорон відбувся 8 січня 1999 р. на цвинтарі Horry J.Will у Livonis.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

ІВАН ПРИБУЛА член УНС Відд. 292. Помер 28 листопада 1998 р. на 73-му році життя. Нар. в 1925 р. в с. Зелена, Україна. Членом УНС став в 1950 р. Залишив у глибокому смутку дружину Корнелію, чотирьох дітей і 9 внуків. Похорон відбувся 2 грудня 1998 р. на цвинтарі Holy Sepulchre в Southfield, MI.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

ОЛЕНА МАРІЯ ДАВИДОВИЧ член УНС Відд. 385 Т-ва Запорозька Січ в Міннеаполісі. Померла 28 грудня 1998 р. на 82-му році життя. Нар. в 1917 р. в с. Пробіжна Зах., Україна. Членом УНС стала в 1972 р. Залишила в глибокому смутку му-жа Нестора, дочку Христину, внуків Юрія, Даниїла, Олеся і правнука Олеся, ближчу і дальшу родину в США і Україні. Похорон відбувся 2 січня 1999 р. на Сідар Гіл цвинтарі в Сютлянд, Мд.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

ВОЛОДИМИР ГОЛОЙДА член УНС Відд. 399 Т-ва Леви в Чикаго. Помер 1 лютого 1999 р. на 79-му році життя. Нар. в 1919 р. в с. Пиняни, Самбір, Україна. Членом УНС став в 1948 р. Залишив у глибокому смутку дружину Маргарет, синів Василя і Івана, двох братів в Україні, дві сестри в Канаді і дальшу родину в Україні. Похорон відбувся 5 лютого 1999 р. на цвинтарі св. Миколая в Чикаго.

Вічна йому пам'ять!

Андрій Скиба, секр.

МИХАЙЛО МУЦ член УНС Відд. 204 Т-ва А. Гончаренка в Ню Йорку. Помер 31 грудня 1998 р. на 64-му році життя. Нар. в 1934 р. в Польщі. Членом УНС став в 1980 р. Залишив у глибокому смутку дружину Туню, сина Михайла, дочок Георгіну і Кларетту. Похорон відбувся 2 січня 1999 р. на Calvary cemeteri у Woodside, New York.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

ЕЛЕОНОРА ЕНРІГТ член УНС Відд. 102 Т-ва свв. Петра і Павла в Клівленді, Огайо. Померла 24 грудня 1998 р. на 90-му році життя. Нар. в 1908 р. в Клівленді, Огайо. Членом УНС стала в 1927 р. Залишила у глибокому смутку Ейлин і Валері. Похорон відбувся 30 грудня 1998 р. на національному цвинтарі в західньому Лос Анджелесі, Каліф.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

АҐНЕС ОВЧАРЧИН член УНС Відд. 220 Т-ва свв. Петра і Павла в Чикаго, Ілл. Померла 6 січня 1999 р. на 76-му році життя. Нар. в 1923 р. в Україні. Членом УНС стала в 1967 р. Залишила у глибокому смутку чоловіка Петра, доньок Ірену і Аліцію та внуків. Похорон відбувся 9 січня 1999 р. на цвинтарі Воскресіння в Джастіце, Іл.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

МАРІЯ ЛАЛКА член УНС Відд. 467. Померла 16 лютого 1999 р. на 82-му році життя. Нар. в 1916 р. в Johnstown, PA. Членом УНС стала в 1941 р. Залишила в глибокому смутку чоловіка Теодора і сестер Ольгу, Джулію, Катерину, Стеллу, Вікторію і Анну. Похорон відбувся 20 лютого 1999 р. на цвинтарі св. Володимира в Johnstown, PA.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

МАРІЯ БУРДЗЯК член УНС Відд. 168 Т-ва св. Василія в Перт Амбой, Н.Дж. Померла 11 лютого 1999 р. на 80-му році життя в South River, N.J. Нар. в 1918 р. Членом УНС стала в 1959 р. Залишила у глибокому смутку сина. Похорон відбувся 15 лютого 1999 р. на цвинтарі в Hopelawn, N.J.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

МАРІЯ ЮЗЬКІВ член УНС Відд. 107 Т-ва св. Івана Хрестителя у Hammond IN. Померла 18 грудня 1998 р. на 74-му році життя. Нар. в 1924 р. в Делятині, Україна. Членом УНС стала в 1949 р. Залишила у глибокому смутку чоловіка Івана, п'ять дітей і 8 внуків. Похорон вібувся 23 грудня 1998 р. на цвинтарі св. Миколая в Hammond, IN.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

МИКОЛА СТЕФКІВСЬКИЙ член УНС. Помер 11 січня 1999 р. на 83-му році життя. Нар. в 1915 р. в с. Чорна, Україна. Залишив у глибокому смутку дружину Катерину, синів Богдана і Михайла, внуків: Михайла, Миколая, Томі, Дженіфер, Саманту, Меган, Гопе і правнучку Моллі. Похорон відбувся 15 січня 1999 р. на Economy цвинтарі в Ембридж, Па.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

МИХАЙЛО МІЗАК член УНС Відд. 479 Т-ва Крути у Філядельфії, Па. Помер 17 листопада 1998 р. на 82-му році життя. Нар. в 1915 р. в Сороках Львівських. Членом УНС став в 1972 р. Залишив у глибокому смутку дружину Катерину, сина Богдана, дочку Рому. Похорон відбувся 21 листопада 1998 р. на цвинтарі св. Марії в Дженкінтавн, Па.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

ЕВГЕНІЯ ТУРІК член УНС Відд. 230 Т-ва св. Івана Хрестителя в Янгставн, Ог. Померла 25 січня 1999 р. на 84-му році життя. Нар. в 1914 р. в Auburn, NY. Залишила у глибокому смутку сина Річарда і дочку Каролину, двох внуків, сестру. Похорон відбувся 29 січня 1999 р. на Калварі цвинтарі в Янгставн, Ог.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

ОЛЬГА МЕНЬО член УНС Відд. 47 Т-ва ім. Ольги Басараб в Бетлегем, Па. Померла 9 січня 1999 р. на 77-му році життя. Нар. в 1921 р. в Бетлегем, Па. Членом УНС стала в 1940 р. Залишила у глибокому смутку чоловіка Володимира і сина Михайла. Похорон відбувся 13 січня 1999 р. на українському католицькому цвинтарі св. Йосифа .

Вічна їй пам'ять!

Секретар

КАТЕРИНА ВАЛЛАСІ член УНС Відд. 164 Т-ва ім. Грушевського в Berwick. Померла 11 січня 1999 р. на 77-му році життя. Нар. в 1921 р. в Wapwallopen, PA. Членом УНС стала в 1933 р. Залишила у глибокому смутку чоловіка Т. Валлос, дочок Ванні і Елейн, сина Роналда. Похорон відбувся 15 січня 1999 р. на Cyril & Mettodiss цвинтарі.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

АЛЕКС КУКУРА член УНС Відд. 220 Т-ва свв. Петра і Павла в Чикаго, Ілл. Помер 10 лютого 1999 р. на 76-му році життя. Нар. в 1922 р. в Чикаго, Іл. Членом УНС став в 1940 р. Залишив у глибокому смутку дружину Ірину, дочок Карен , Марію, Джанет та внука Деніел. Похорон відбувся 15 лютого 1999 р. на цвинтарі Воскресіння в Justice, Il.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

ГАННА ШКУРКО член УНС Відд. 291 Т-ва ім. Шевченка в Клівленді, Ог. Померла 14 лютого 1999 р. на 91-му році життя. Нар. в 1908 р. в с. Виголовчі, Україна. Членом УНС стала в 1962 р. Залишила у глибокому смутку дочок: Ніну, Валентину, сина Миколу, шість внуків і шість правнуків. Похорон відбувся 18 лютого 1999 р. на Brooklyln Hts. cemetery в Клівленді, Ог.

Вічна їй пам'ять!

Секретр

ВЕСЛЕЙ СТРОМІК член УНС Відд. 236 Т-ва ім. „Вільні Козаки" в Sayre, PA. Помер 6 січня 1999 р. на 80-му році життя. Нар. в 1918 р. в Sayre, PA. Членом УНС став в 1951 р. Залишив у смутку Джулію. Похорон відбувся 11 січня 1999 р. на українському цвинтарі в Sayre, PA.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

КЛЕМЕНД ЗИТИНСЬКИЙ член УНС Відд. 158 Т-ва ім. Богдана Хмельницького у Брукліні, Н.Й. Помер 29 січня 1999 р. на 98-му році життя. Членом УНС став в 1948 р.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

АННА ЛІСЬКЕВИЧ член УНС Відд. 472 в Чикаго, Іл. Померла 22 листопада 1998 р. на 82-му році життя. Нар. в 1916 р. в Україні. Членом УНС стала в 1951 р. Залишила у глибокому смутку доньку Уляну, сина Тараса з дружиною та дітьми, сестру Софію та ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 30 листопада 1998 р. на цвинтарі св. о. Миколая в Чикаго, Іл.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

ІВАН ІВАСЮК член УНС Відд. 259 в Чикаго, Іл. Помер 7 лютого 1999 р. на 82-му році життя. Нар. в 1917 р. в Чикаго, Іл. Членом УНС став в 1938 р. Залишив у глибокому смутку дружину Стефанію, дочку Поллі-Анну, внуків, брата і сестру. Похорон відбувся 24 лютого 1999 р. V.A. National Memorial Cemetery у Фінікс, Аріз.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

ЯРОСЛАВ ТИМОЧКО член УНС Відд. 184 Т-ва „Верховинці" в Ню Йорку, Н.Й. Помер 25 лютого 1999 р. на 79-му році життя. Нар. в 1919 р. в Суків, Перемишль, Україна. Членом УНС став в 1979 р. Залишив у глибокому смутку дружину Марію, дочок Христину і Мотрю, зятів Івана і Джеймса, а також внуків. Похорон відбувся 1 березня 1999 р. на Sakred Heart Cemetery в Castle Creek, N.Y.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

ЙОСИФ СТЕЛЬМАЩУК член УНС Відд. 473 Т-ва ім. сот. Ю. Головінського в Монтреалі, Квеб. Канада. Помер 6 грудня 1998 р. на 71-му році життя. Нар. в 1927 р. в с. Голубиці, Україна. Членом УНС став в 1955 р. Залишив у глибокому смутку трьох братів та сестру з родинами. Похорон відбувся 9 грудня 1998р. на цвинтарі св. Михаїла в Rougsmonk (Quebec) в Канаді.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

АННА ФАРОНЕ член УНС Відд. 78 Т-ва св. Миколая в Tenersville, PA. Померла 3 березня 1999 р. на 87-му році життя. Нар. в 1910 р. в St. Clain, PA. Членом УНС стала в 1961 р. Залишила у глибокому смутку сина Сема. Похорон відбувся 12 березня 1999 р. на цвинтарі св. Миколая в St. Clain, PA.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

МІЛДРЕД БАТЮК член УНС Відд. 409 Т-ва св. Івана в Dunmore, PA. Померла 21 лютого 1999 р. на 80-му році життя. Нар. в 1918 р. в Scranton, PA. Залишила у глибокому смутку двох синів Томаса і Геральда, сестру Лідію. Похорон відбувся 24 лютого на цвинтарі св. Катерини в Moscow, PA.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

МИХАЙЛО ФЕРКУНЯК член УНС Відд. 269 Т-ва ім. С. Бандери у Фріголд, Н.Дж. Помер 7 лютого 1999 р. на 77-му році життя. Нар. в 1922 р. в Старому Косові, Івано-Франківської обл. Членом УНС став в 1993 р. Залишив у глибокому смутку дружину Марію, дочку Ірину, внука Євгена. Похорон відбувся 10 лютого 1999 р. на цвинтарі в Палмертон, Па.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

МАРІЯ МАРУНЧАК член УНС Відд. 230 Т-ва св. Івана Хрестителя в Янгставн, Ог. Померла 21 травня 1998 р. на 97-му році життя. Нар. в 1900 р. в Гіріна, Польща. Залишила у глибокому смутку двох дочок Гелену і Суі, 6 внуків і 6 правнуків. Похорон відбувся 23 травня 1998 р. на Калварі цвинтарі в Янгаствн, Ог.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

СТЕФАНІЯ КОМОНИЦЬКА член УНС Відд. 120 Т-ва св. Миколая в Аликвиппа. Померла 8 червня 1998 р. на 78-му році життя. Нар. в 1920 р. в Перемишлі, Україна. Членом УНС стала ва 1969 р. Залишила у глибокому смутку чоловіка Зенона, сина Ореста, пасерба Богдана і двох внуків, брата Юрія. Похорон відбувся 11 червня 1998 р. на цвинтарі свв. Петра і Павла в Амбрідж, Па.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

ОЛЬГА ПІГУРА член УНС Відд. 270 Т-ва св. Івана Хрестителя в Джерзі Сити, Н. Дж. Померла 28 травня 1998 р. на 75-му році життя. Нар. в 1922 р. в Джерзі Сити, Н.Дж. Членом УНС стала в 1948 р. Залишила у глибокому смутку сестер Павлину і Александру, 8 племінниць і племінників. Похорон відбувся 1 червня 1998 р. на цвинтарі Holy Cross в North Arlington, N.J.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

АНДРІЙ ЧІМКА член УНС Відд. 63 Т-ва „Січ" в Форд Сиτі, Па. Помер 3 червня 1998 р. на 79-му році життя. Нар. в 1919 р. в Форд Сиτі, Па. Членом УНС став в 1938 р. Залишив у глибокому смутку Христину і Роберта. Похорон відбувся 6 червня 1998 р. на цвинтарі св. Марії у Форд Сиτі, Па.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

МИХАЙЛО ЮРКІВ член УНС Відд. 240 Т-ва ім. Е. Коновальця в Пармі, Огайо. Помер 14 травня 1998 р. на 87-му році життя. Нар. в 1910 р. Членом УНС став в 1960 р. Залишив у глибокому смутку дружину Марію, синів Ігоря і Зенона та внуків. Похорон відбувся 16 травня 1998 р. на цвинтарі свв. Петра і Павла в Пармі, Огайо.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

МАРІЯ ЗЕЛІНСЬКА член УНС Відд. 42 в Джерзі Сити, Н.Дж. Померла 25 березня 1998 р. на 77-му році життя. Нар. в 1920 р. в Яворнік. Членом УНС стала в 1962 р. Залишила у глибокому смутку Якова Зелінського. Похорон відбувся 28 березня 1998 р. на цвинтарі св. Марії в Saddle Brook, N.J.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

В ДРУГУ СУМНУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
мого МУЖА і найдорожчого БАТЬКА

бл. п.

ЛЕВА ШТАЙНБЕРГА

(25 липня 1997 р.)

Наш невимовний смуток, жаль і тугу я вирішила розпочати словами з вірша „Когось коло мене нема", відомого поета Миколи Щербака.

Дощі. Порожнеча. Пітьма –
Іду я, мов над провалом.
Когось коло мене нема,
Когось коло мене нестало...

Здається, що втрачено все на світі, бо втрачено сильну і мужню руку батьківську. І чим більше приділяється уваги до відзначення „ДНЯ БАТЬКА" тим більше наповнюється смутком і тугою моє осиротіле серце. Ніби чорна завіса закрила доступ веселих сонячних променів світла на все життя.

День 25 липня 1997 року був дійсно чорним днем у нашому житті. Мати втратила чоловіка любимого, а я, – найдорожчого мені батька. Сумно і тяжко згадувати, але завдячуючи родині, нашим добрим друзям, сусідам, приятелям, які постійно згадують не тільки про покійного батька, але й про нас не забувають у своїх молитвах, освітлюючи наше осиротіле життя щирими і ласкавими променями світла та доброти.

Доземний Вам уклін, мої дорогі друзі, приятелі, родино. Сердечне та щире Вам спасибі за Ваші пожертви на Служби Божі за упокій душі мого татуся – ЛЕВА ШТАЙНБЕРГА та за здоров'я моєї хворої найдорожчої матусі.

І тому сьогодні, у другу болючу річницю відходу у вічність мого найдорожчого батька з вдячністю до Господа Бога складаю пожертви на СЛУЖБИ БОЖІ в таких церквах:

Парма, Огайо. Українська католицька церква св. Андрія, о год. 8-ій ранку, 24 липня 1999 р.;

Парма, Огайо. Українська церква св. Покрови, о год. 11-ій ранку, 24 липня 1999 р.;

Ст. Пітерсбург, Фльорида. Українська католицька церква Богоявлення Господнього, о год. 8:30 ранку, 24 липня 1999 р.;

Каніос, Джорджія. Українська католицька церква Божої Матері, о год. 9-ій ранку, 25 липня 1999 р.;

Норт Порт, Фльорида. Українська католицька церква Собор Входу в Храм Пресвятої Богородиці, о год. 8:30 ранку, 24 липня 1999 р.

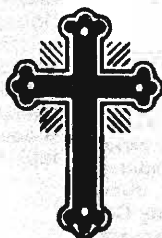
Сердечно і щиро запрошуємо родину, друзів, приятелів і сусідів та знайомих своєю присутністю взяти участь у вищезгаданих Службах Божих.

Дружина покійного Лева Штайнберга та доня Оля ласкаво звертаються до родини, друзів, приятелів та знайомих, по змозі прибути на поминальну тризну у Норт Порті, Фльорида. Спільно вшанувати світлу пам'ять бл. п. ЛЕВА ШТАЙНБЕРГА.

Рівнож висловлюємо щиру подяку всім Всечесним Отцям, які відправлять Служби Божі в цей день.

Нехай Всевишній Господь Бог нагородить їх усіх міцним серцем, добрим здоров'ям, зішле їм ласку, дасть сили для подальшої праці у Господньому Винограднику.

Залишаємось вірні у молитвах –
дружина покійного – МАРІЯ ШТАЙНБЕРГ
та доня – ОЛЯ ШТАЙНБЕРГ

Ділимося сумною вісткою, що 10 липня 1999 р. відійшов у вічність на 85-му році життя

бл. п.
д-р мед

ІВАН МАКАРЕВИЧ

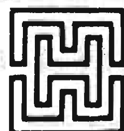
ПАНАХИДА відбулася вечором, 13 липня 1999 р.

ПАРАСТАС в середу, 14 липня 1999 р. в заведенні Quinn Funeral Home, Асторія, Н.Й.

ПОХОРОН в четвер, 15 липня після Служби Божої о год. 9-ій ранку з церкви Чесного Хреста в Асторії на цвинтар св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Залишені в смутку:
дружина – НАТАЛІЯ
дочка – ОКСАНА з мужем д-ром мед. ЯРОСЛАВОМ СИДОРАКОМ і дітьми АНДРІЄМ з дружиною КИМ і д-ром мед. РОМАНОМ
син – д-р мед. БОГДАН з дружиною ЛІДОЮ з ОБУШКЕВИЧІВ і дітьми АЛЕКСАНДРОМ, КОНСТАНТИНОМ, МОТРІЄЮ, ЮСТИНОМ
та ближча і дальша родина в діяспорі та в Україні.

Вічна йому пам'ять!

З ПРИВОДУ СМЕРТИ

д-ра ЯРОСЛАВА ПАДОХА

на фонд ім. Ярослава Падоха

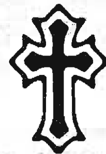
при НАУКОВОМУ ТОВАРИСТВІ ім. ШЕВЧЕНКА

склали пожертви:

	7,000.00 дол.	Ірина Падох;
по	1,000.00	Мирослав і Марія Літепло, Володимир і Анна Рак;
	200.00	Анна Політило;
по	100.00	Володимир і Христина Баранецький, Віра Дейчаківська, Микола і Зірка Галів, Богдан і Орися Ґермак, Василь і Ірина Іванчишин, Євген і Євгенія Івашків, Богдан і Наталія Коваль, Дмитро і Стефанія Косович, Раноль Н. Літепло, Е. П. Літепло, Семен й Ольга Літепло, Аскольд Лозинський, Ярослав і Галина Оберишин, Любомир і Лариса Онишкевич, Мирослав і Люба Прокоп, Анна Процик, Леонід і Ірина Рудницький, Іван і Стефанія Серант, Василь і Марія Стець;
по	75.00	Ольга Кузьмович, Володимир Стойко;
по	50.00	Роман і Світлана Андрушків, Роман і Стефанія Барановський, Ігор і Дарія Витвицький, Василь Калинович, Теодозія Кічоровська, Ірина Клос, В. Леміцький, Василь і Дарія Маркусь, Дарія Меґрле, Евстахія і Мотря Мілянич, Олена Процюк, Евген і Марійка Осціславські, Уляна Старосольська, Євгенія Тріска, Дмитро і Євстахія Штогрин, Теодор і Ірина Чабан, Донна Чехович;
по	40.00	Тері Гадлей, Василь Лусак;
	30.00	Роман і Євгенія Голіят;
по	25.00	Марія Лозинська, Оксана Луцька, Орест і Святослава Менцінський;
по	20.00	Василь і Ельза Панчак, Евстахій і Марта Ярош;
	10.00	Леонард і Доріс Коріс.
Разом		12,335.00 дол.

Всім щедрим жертводавцям в імені родини покійного д-ра Ярослава Падоха й управи Наукового Товариства ім. Шевченка складаємо щиру подяку.

ПАРАФІЯЛЬНИЙ КОМІТЕТ та ПАРАФІЯНИ ЦЕРКВИ св. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ у Гантері, Н.Й., з великим жалем повідомляють, що 10 липня 1999 р. відійшов у вічність

бл. п.
д-р мед.

ІВАН МАКАРЕВИЧ

засновник і добродій Гантерського церковного осередку та його невтомний безперервний опікун.

ПОХОРОН відбувся у четвер 15 липня 1999 р. на цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибитій дружині НАТАЛІЇ, донці ОКСАНІ та синові БОГДАНОВІ з родинами складаємо наші наглибші співчуття.

Вічна Йому Пам'ять!

ПАРАФІЯЛЬНИЙ КОМІТЕТ

Ділимося сумною вісткою, що 29 червня 1999 р. у Whittier, CA відійшла від нас у вічність

бл. п.

ЛІДА МОТРУК

з дому БІЛОУС

Нар. 26 квітня 1932 р. у Львові

У глибокому жалю:
муж – ІВАН
син – ЮРІЙ з родиною
доньки – ОКСАНА
– ДАРА SPEIDEL з родиною
сестри – МАРІЙКА ШЕНКІРИК з родиною
– НАТАЛКА КЛИМКОВИЧ з родиною
та рідні в Америці, Канаді і Україні.

Похоронено на цвинтарі Rose Hills у м. Whittier.

Вічна їй пам'ять!

ПОДЯКА

з волі Всевишнього Господа відійшов у вічність 9 листопада 1998 р. наш найдорожчий МУЖ, ТАТО і ДІДУСЬ

бл. п.

ІВАН ГАЛАМАЙ

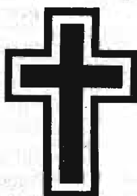
Хочемо висловити сердешну подяку тим, які взяли участь у похоронних відправах, а також тим особам, хто підтримав нас духовно в такий тяжкий і сумний час.

Найперше, щиро дякуємо о. митратові Іванові Кротцеві, о. Миронові і о. Ярославові.

Також дякуємо похоронному заведенню Музики, тим, що несли покійного, ОЧСУ, СУМ ім. М. Павлушкова, д-р Харкевичові, пану Павликові, пану Панчишинові за промови, всім які прислали квіти, за пожертви, пані Орисі Яримович за приготування тризни, хорові Прометей і всім, які прийшли попращати Покійного на вічний спочинок.

Горем опечалена дружина

СТЕФАНІЯ ГАЛАМАЙ з родиною

В глибокому смутку ділимося скорбною вісткою з членами Комітету Коломиян, друзями і знайомими, що 2 липня 1999 р. передчасно відійшов у вічність

бл. п.

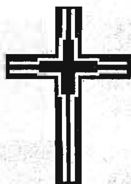
ЕВГЕН ШИПАЙЛО

Основник, заступник голови і заслужений член Комітету Коломиян.

Опечаленій Дружині і Родині Покійного складаємо найглибші вислови співчуття.

УПРАВА КОМІТЕТУ КОЛОМИЯН
у Філядельфії

В пам'ять покійного просимо складати пожертви на видання 2 тому збірника „Коломия і Коломийщина" і пересилати на адресу: „Ukrainian Selfreliance Federal Credit Union, 1729 Cottman Avenue, Philadelphia, PA 19111. Acc. #4851 „Kolomyia Fund"

Ділимося сумною вісткою, що 8 липня 1999 р. відійшла у вічність наша найдорожча МАМА, БАБУСЯ, ПРАБАБУСЯ і ТЕТА

св. п.

МИХАЙЛИНА КНИШ

з дому БУБЕЛЯК

народжена у Винниках, Львів, Україна.

ПАНАХИДА відбулася в суботу, 10 липня 1999 р. о год. 7:30 вечора.

ПАРАСТАС відбувся у неділю, 11 липня 1999 р. о год. 7:30 вечора в похоронному заведенні Петра Яреми, 129 Схід, 7-ма вулиця в Нью-Йорку.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в понеділок, 12 липня 1999 р. в церкві св. Юра в Нью-Йорку, а відтак на цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

У глибокому смутку:

доньки – НАТАЛІЯ ДУМА
– ІРИНА з чоловіком ЯРОСЛАВОМ КУРОВИЦЬКИМ
внуки – АЛЕКСАНДРА з чоловіком ОРЕСТОМ ЛЕБЕДЬ
– ЯРОСЛАВ КУРОВИЦЬКИЙ, мол. з дружиною ІЗЬОЮ
– РОМАН ДУМА
– ОКСАНА з чоловіком ОРЕСТОМ КОМАРНИЦЬКИМ
– АНДРІЙ МЕНЦІНСЬКИЙ з дружиною ЛОРІ
– ТАМАРА з чоловіком АНДРІЄМ ЛАЩИКОМ
– МАРКІЯН ДУМА з дружиною ЛОРІ
– ДАРІЯН МЕНЦІНСЬКИЙ
правнуки – АНДРЕЯ і АРІЯННА ЛЕБЕДЬ
– ЮРЧИК і ДІЯННА КУРОВИЦЬКІ
– КСЕНЯ-ОРЕСТА КОМАРНИЦЬКА
сестрінка – НАТАЛІЯ ЛУКАШУК з чоловіком і дітьми
сестрінок – ЗЕНОВІЙ САРАМАКА з дружиною і дітьми

Вічна їй пам'ять!

Замість квітів просимо ласкаво складати пожертви в пам'ять покійної на церкву св. Юра в Нью-Йорку або на Український Музей у Нью-Йорку.

У ПЕРШУ НЕВИМОВНУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ нашого дорогого СИНА і БРАТА

бл. п.

ОРЕСТА ПЕТРЕНКА

буде відслужена

ПАНАХИДА

за спокій його душі

25 липня 1999 р.

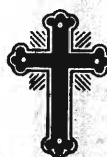
в катедрі св. ап. Андрія Первозваного у Силвер Спринґ, Мд.

Просимо друзів згадати Його в своїх молитвах.

Горем прибиті:

батьки – ГАЛИНА і РОМАН
брат – ЮРІЙ з дружиною АНЕЮ ДИДИК

БРАТСТВО ОХОРОНИ ВОЄННИХ МОГИЛ „БРОДИ-ЛЕВ" в Нью-Йорку ділиться з українською громадою сумною вісткою, що 2 липня 1999 р. відійшов у вічність

сл. п.

ЕВГЕН ШИПАЙЛО

проживши 75 років.

Колишній голова Братства „Броди-Лев", хорунжий І-ої УД УНА.

Опечаленій Дружині і Його Родині глибоке співчуття висловлюють

УПРАВА і ЧЛЕНИ БРАТСТВА

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями і знайомими, що 27 червня 1999 р. у Вотервліт, Н.Й., відійшла від нас у вічність наша дорога МАМА, БАБЦЯ, ПРАБАБЦЯ, ТЕТА і КУЗИНКА

бл. п.

МАРІЯ МАТКІВСЬКА

з дому СТЕЦИК

народилася 29 травня 1910 р.

ПАНАХИДА відбулася у вівторок, 29 червня 1999 р. в похоронному заведенні Паркер Брадерс, о год. 8-ій веч.

ПОХОРОННІ відправи відбулися 30 червня 1999 р. в церкві св. Миколая у Вотервліт, Н.Й., а відтак на цвинтарі св. Миколая в Колоні, Н.Й.

У глибокому смутку залишилися:

донька – ТЕОДОЗІЯ КУШНІР з мужем ЯРОСЛАВОМ
сини – д-р ЗЕНОН МАТКІВСЬКИЙ з дружиною НАДІЄЮ
– д-р ВОЛОДИМИР МАТКІВСЬКИЙ з дружиною ІВАНКОЮ
внуки – ВІРА КУШНІР
– НАТАЛКА КУШНІР-ВЕРЗОЛ з мужем БИЛОМ
– ЛЮБОМИРА КУШНІР
– ЗЕНЯ МАТКІВСЬКА-ОЛЕСНИЦЬКА з мужем ЛЮБОДАРОМ
– ЛЮБА МАТКІВСЬКА-КАРУЗО з мужем ДЖАНОМ
– д-р ОЛЕНКА МАТКІВСЬКА-СПІКЕР з мужем ПАВЛОМ
– ЕРІК МАТКІВСЬКИЙ з дружиною ОЛЕЮ
– д-р ДАНИЛО МАТКІВСЬКИЙ
– РОКСОЛЯНА МАТКІВСЬКА
– ПЕТРО МАТКІВСЬКИЙ
правнуки – ОЛЕСЯ ВЕРЗОЛ
– ОЛЕНКА ОЛЕСНИЦЬКА
– ГРИГОРІЙ ОЛЕСНИЦЬКИЙ
– ЗЕНЯ ВЕРЗОЛ
– ІВАН ЧЕЙС КАРУЗО
– НАДЯ ОЛЕСНИЦЬКА
– ЗЕНЯ СПІКЕР
– ТРЕВЕР КАРУЗО
сестрінки – БОГДАННА ДЖУРА з родиною
– ЛЮБА ТУРКЕВИЧ з родиною
сестрінок – ТАРАС ГАНУЩАК з родиною
ближча і дальша родина в Америці, Канаді і в Україні.

Замість квітів родина просить складати пожертви на Фонд Допомоги Дітям Чорнобиля "CCRF" 272 Short Hills Rd., Short Hills, NJ 07078

• НА ПРОДАЖ •

• ПРАЦЯ •

Оголошення приймаються **від понеділка до п'ятниці:**

E-Mail:svo103@aol.com
телефонічно: (973) 644-9510/3040
поштою: „SVOBODA"

2200 Route 10, P.O.Box 280
Parsippany, N.J. 07054

• РІЗНЕ •

• РОЗШУКИ •

Родина розшукує вояків УПА: **ЦИПАНА ГАЛАЯ СЕМЕНОВИЧА**, родом з Рівенської обл., **МОТЧУКА ГРИГОРІЯ ІВАНОВИЧА**, родом зі с. Великий Стидень, Костопільського р-ну, Рівенської обл. Хто знає про них просимо повідомити: Україна, 284000 Івано-Франківськ, вул. Довбуша 12, Ципан Богдан. **Тел.: 03422-42788**

Марія Василиків із с. Дусанів, Перемишлянського р-ну, Львівської обл. розшукує родину **АННИ НАЗАРЕВИЧ**, що колись мешкала на 11-ій вулиці в Нью-Йорку. Хто знає доньку **МАРІЮ СТАСЮК** або сина **ВОЛОДИМИРА НАЗАРЕВИЧА** (або вони самі) просимо повідомити Марію Гриців на тел.: **(518) 263-4116**